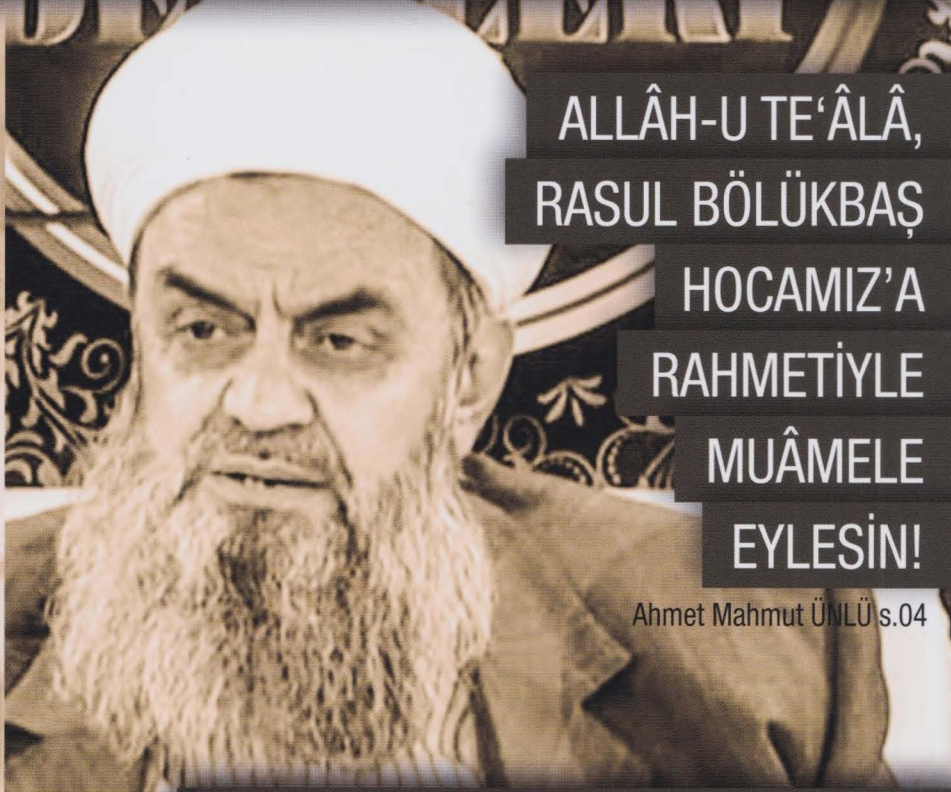

Üç Ayların Hulûlü ile Okurlarımızı Tebşîr Eder,
Receb-i Şerîf Ayınızı ve Reğâib Gecenizi Tebrik Ederiz!

Lâlegül

Aylık İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi Yıl:8 Sayı:96 Cemâziyelâhir - Receb 1442 Şubat 2021 Fiyatı: 15 TL

ALLÂH-U TE'ÂLÂ,
RASUL BÖLÜKBAŞ
HOCAMIZ'A
RAHMETİYLE
MUÂMELE
EYLESİN!

Ahmet Mahmut ÜNLÜ s.04

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'nin Erzurum'da
Ziyâret Ettiği Meşâyih Hazarâtı
Ahmet Mahmut ÜNLÜ s.06

Reformistlerin (Modernistlerin)
Geldiği Tehlikeli Boyut
Dr. Ahmet GELİŞGEN s. 22

Devlet-i Aliyye'nin 34. Şeyhulisâmı,
Karaçelebizâde Abdülazîz Efendi
Hasan KUDUOĞLU s.28

Kur'ân Târihsel Bir Hitap Olabilir mi?! (Mustafa Öztürk'ün
Konu Hakkındaki Bâtıl Görüşlerinin Tenkîdi -1)
Ömer Faruk KORKMAZ s.36

Yaşanılabilir Bir Dünya İçin Müslüman Zihnine İhtiyaç Var
İsmailağa Fıkıh Heyeti s.42

İsmi Meleklerin Verdiği Gece "Reğâib Gecesi"
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER s.46

Bir Yolcunun Sefer Notları
Dr. İhsan ŞENOCAK s.56

Uzakdoğu'da Sultan Hamid'in İzleri
Dr. Mehmet Rıza DERİNDAG s.60

s.65-66 Receb-i Şerîf'in Nâfile Oruçları

s.66-67 Receb-i Şerîf'in Eyyâm-ı Bîyd Oruçları

s.67-68 Receb-i Şerîf Ayının Mühim Zikirleri

s.69-72 Receb-i Şerîf Ayının Nâfile Namazları

s.72-74 Reğâib Namazı

s.75 Receb-i Şerîf'te Kılınacak Bir Hâcet Namazı

s.75-76 Receb-i Şerîf'in Onuncu Günü Hayırlı Kazâ ve
Kader İçin Okunacak Duâ

s.78 Receb-i Şerîf'te Yapılacak Mühim İstiğfarlar

s.80 Hastalıklardan Korunmak İçin Bir Şey Yerken
ya da İçerken Okunacak Çok Mühim Bir Duâ

EDİTÖRDEN

On üç Şubat Cumartesi günü, üç ayların ilki olan Receb Ayı'na giriyoruz. Birçok fazilet ve bereketleri içinde barındıran Receb Ayı, tövbe ayıdır. Bu mübarek ay, tövbe edenlerin mağfiret edildiği her çeşit günah kirinden arınıp temizlendiği bir aydır. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

“Receb Ayı, ümmetim için istiğfar ayıdır. Bu ayda istiğfarı çok yapın. Çünkü Allâh-u Teâlâ ziyâdesiyle mağfiret ve merhamet edicidir.” buyurmuştur

Receb Ayı'nda Tövbe Etmek

Aslında **“hac”, “oruç”** gibi bazı ibadetlerin belirli vakitlerde yapılması şart olduğu gibi, tövbe etmenin belirli bir vakti ve zamanı yoktur. İnsan her zaman ve her yerde tövbe edebilir, duâ etmek de böyledir. Ama bazı zaman ve mekânlarda yapılan duâların daha tesirli olduğunda şüphe yoktur. Nitekim herhangi bir yerde yapılan dua ile Kâbe'de veya Arafat'ta yapılan duâlar bir değildir. Bunun gibi, Allâh-u Teâlâ her zaman çok merhametli ve affedicidir, her daim tövbeleri de kabul eder ama bazı vakitler vardır ki, işte o vakitlerde Rabbimizin rahmet ve mağfireti adeta coşar. Bir ismi de **“Şehrullah/Allah'ın Ayı”** olan Receb Ayı'nda böyledir.

Allâh-u Teâlâ Receb Ayı'nda kulları üzerine bol bol rahmet yağdırdığı için bu ayın bir ismi de **“Şehrullâhi'l-Esabb”**dır. Bu mübarek ay, rahmet ve mağfiretin yağmur gibi yağdığı, tövbe edenlerin ziyâdesiyle mağfirete mazhar olduğu, kulların her çeşit günah kirinden ve pasından temizlenip arındığı tövbe ayıdır.

Kul hata yapabilir, gaflete düşüp günah işleyebilir, zira: **“İnsan hata etmek ve unutmaktan mürekkap (toplanmış)tır.”** Yani insanın kusur edip günah işlemesi şaşılacak bir şey değildir. Çünkü haramlara yönelmek, nefsin arzularına meyletmek insanın tabiatında olan bir şeydir. İslam Dini, insanın bu özelliğini dikkate alarak gûnahtan korunmanın ve yapılan hataları telafi etmenin yollarını göstermiştir. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

“İnsanoğlunun herbiri hatâkârdır. Ancak hata edenlerin en hayırlısı tövbe kâr olandır.” Buyurmuştur.

Günahın ardından hemen tövbe etmek lazımdır. Çünkü günah işleyen kimse mânen zehirlenmiştir. Nasıl ki zehirlenen kimsenin derhal midesi yıkınıyorsa, günah işleyen kimse de derhal tövbe etmeli, gönlünü arındırıp mânen temizlenmelidir. İşte bu mübarek ay, şimdiye kadar tövbe etmeyip tehir edenler için büyük bir fırsattır.

Tövbeyi Tehir Etmek

Ne yazık ki, birçoğumuz tövbe etmeyi tehir ediyor ve **“ilerde tövbe ederim”** diye avunuyoruz. Oysa **“ilerde tövbe ederim”** demek, elinde olmayan bir şey hakkında hüküm vermektir. Zira yarına çıkmaya bile garantimiz yoktur. Hadi diyelim ki yarına çıktık. Peki, bu gün terk edemediğimiz o kötü amelleri, yarın bırakıp terk edeceğimiz ne malum. Bu gün bizi günaha sokan bu nefis ve şeytan yarın olmayacak mı?..

Ayrıca devamlı yapılan şey alışkanlık haline gelir ki, kişinin alışkanlıklarından kurtulması daha zordur. **“Ha bu gün, ha yarın tövbe ederim”** derken, bir de bakmışsın ecel kapıyı çalar ve insanı tövbesiz yakalayır.

Lokman Hekim oğluna şöyle nasihat etmiştir:

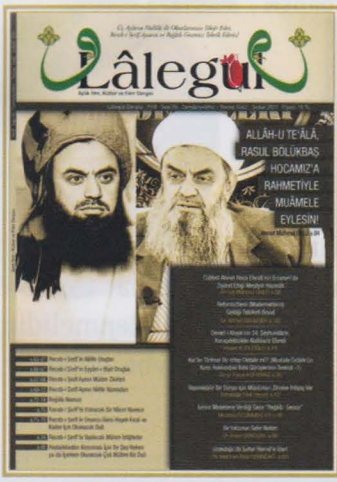
“Oğlum tövbeyi geciktirme, ölüm hiç beklemediğin bir anda gelir! İlerde tövbe ederim diyen kimse, iki tehlike arasında kalır. Birincisi; günah işleye işleye kalbi kararır ve bu, alışkanlık haline gelir de artık temizlenemez bir hal alır. İkincisi; aniden hastalık ve ölümün gelmesidir. Öyle ki, kalbini temizlemeye ne fırsat ne de vakit bulamaz. Bunun için: ‘Cehennem halkının azabının çoğu, tesviften (tövbeyi geciktirmekten)dir.’ Buyrulmuştur.”

Kıymetli Lâlegül Dergisi Okurları!

Receb Ayı ile birlikte, rahmet mevsimi olan üç ayların manevi iklimine giriyoruz. 18 Şubat Perşembeyi 19 Şubat Cuma'ya bağlayan gece ise **Regâib Gecesi**'ni idrak edeceğiz. Şimdiden hepinizin hem Receb Ayı'nızı hem de Regâib Gece'nizi tebrik eder, affımıza ve mağfiretimize vesile olmasını Rabbimden niyaz ederim...

Fî emânillah!

Mustafa Özşimşekler

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Matsis Matbaa Hizmetleri - Tevfikbey Mah.
Dr. Ali Demir Cad. No:51 Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11 www.matbaasistemleri.com

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN
BANKA HESAP BİLGİLERİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

VAKIF KATILIM TL HESABI

İBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

VAKIF KATILIM EURO HESABI

İBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

VAKIF KATILIM DOLAR HESABI

İBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
14851995

ABONE DAĞITIM
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
0212 435 10 58

YURTDIŞI ABONELİK
0212 435 10 58

YURTDIŞI ABONELİK
+49 176 62512872

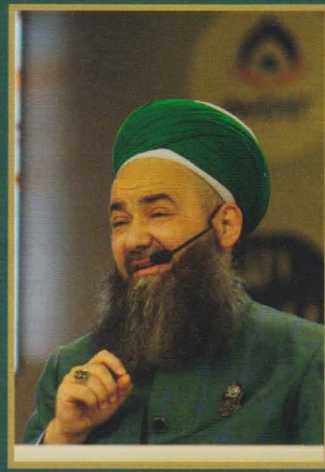
e-DERGİ ABONELİK
www.lalegul.net

WEB
www.herseybusepette.com
www.lalegulavrupa.com

ADRES
Tuana Basın Yayın - Çınar Mah. Osman Gazi Cad.
No: 50/A Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

İÇİNDEKİLER

■ AHMET MAHMUT ÜNLÜ

CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'NİN ERZURUM'DA ZİYÂRET ETTİĞİ MEŞÂYİH HAZARÂTÎ

►06

DUÂLAR, ZİKİRLER VE FAZİLETLİ AMELLER

- 64 HAYIRLARA NÂİLİYET, ŞERLERDEN EMNİYET, ŞİFÂ VE RIZIK BEREKETİ İÇİN HİCRÎ AYIN BAŞINDA YAPILACAK MÜHİM VAZİFELER
- 64 Her Ayın Hilâli Görüldüğünde Okunacak Duâlar
- 65 Her Çarşambanın Özellikle Ayın Son Çarşambasının Uğursuzluğundan Korunmak İçin Her Salı Çarşambaya Bağlayan (Bâhusus 9 Mart) Gece(s)i Okunacaklar
- 65 RECEB-İ ŞERİF'İN NÂFILE ORUÇLARI
- 65 Receb-i Şerif'in, Birinci, İkinci ve Üçüncü Günlerinin Orucu
- 66 Receb-i Şerif'in İlk Perşembe Orucu
- 66 RECEB-İ ŞERİF'İN EYYÂM-I BİYD ORUÇLARI
- 67 RECEB-İ ŞERİF AYININ MÜHİM ZİKİRLERİ
- 67 Receb-i Şerif Ayının Duâsı
- 68 RECEB-İ ŞERİFİN İLK GECESİNİ İHYÂ
- 68 RECEB-İ ŞERİF'İN İLK GECESİ
- 69 RECEB-İ ŞERİF AYININ NÂFILE NAMAZLARI
- 69 Receb Ayının İlk Gece Namazları
- 70 (Üzerinde Kul Hakkı Olanların Hak Sâhiplerini Allâh-u Te'âlâ'nın Mahşerde Râzî Etmesi İçin Kılınacak) İrzâü'l-Husûm (Hasımları Râzî Etme) Namazının Kılınış Şekli
- 71 Receb-i Şerif Ayının İlk Gece Duâsı
- 72 Receb Ayının Başında ve Kılınacak Bir Namaz
- 72 RECEB-İ ŞERİF AYININ İLK CUMÂ GECESİNİN NAMAZLARI
- 72 Receb Ayının İlk Cumâ Gecesi Kılınacak Reğâib Namazı
- 74 Receb-i Şerif'in İlk Cumâ Günü Namazı
- 75 Receb-i Şerif'in 3, 4 ve 5. Günlerinde ve 13, 14 ve 15. Günlerinde Kılınacak Bir Hâcet Namazı
- 75 Receb-i Şerif'in Onuncu Günü Hayırlı Kazâ ve Kader İçin Okunacak Duâ
- 76 Receb-i Şerif'in On Beşinci Gece ve Gününün Namazı
- 77 RECEB-İ ŞERİF'TE İSTİĞFÂR
- 80 HASTALIKLARDAN KORUNMAK İÇİN YEMEK YERKEN YA DA BİR ŞEY İÇERKEN OKUNACAK ÇOK MÜHİM BİR DUÂ

**MAHMUD EFENDİ
HAZRETLERİ'NİN KIYMETLİ
KELÂMLARINDAN**

►20

**ALLÂH-U TE'ÂLÂ, RASUL
BÖLÜKBAŞ HOCAMIZ'A
RAHMETİYLE MUÂMELE EYLESİN!**

■ AHMET MAHMUT ÜNLÜ
►04

**REFORMİSTLERİN
(MODERNİSTLERİN) GELDİĞİ
TEHLİKELİ BOYUT**

■ Dr. AHMET GELİŞGEN
►22

**Devlet-i Aliyye'nin 34. Şeyhulislâmı
KARAÇELEBİZÂDE
ABDÜLAZİZ EFENDİ**

■ HASAN KUDUOĞLU
►28

**KUR'ÂN TÂRİHSEL BİR HİTAP
OLABİLİR Mİ?! (Mustafa Öztürk'ün Konu
Hakkındaki Bâtıl Görüşlerinin Tenkîdi -1)**

■ ÖMER FARUK KORKMAZ
►36

**YAŞANILABİLİR BİR DÜNYA
İÇİN MÜSLÜMAN ZİHNİNE
İHTİYAÇ VAR**

■ İSMAILÂĞA FİKİH KURULU
►42

**İSMİNİ MELEKLERİN VERDİĞİ
GECE "REĞÂİB GECESİ"**

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER
►46

**BİLÂL-i HABEŞÎ
(Radyallâhü Anh)**

-6. Bölüm-
■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER
►52

**BİR YOLCUNUN
SEFER NOTLARI**

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK
►56

**UZAKDOĞU'DA SULTAN
HAMİD'İN İZLERİ**

■ Dr. MEHMET RIZA DERİNDAG
►60

4 ADET ÇÖREK OTU YAĞI KAPSÜL

KARGO DAHİL

120 TL

0212 912 10 58 www.herseybusepette.com

ALLÂH-U TE'ÂLÂ, RASUL BÖLÜKBAŞ HOCAMIZ'A RAHMETİYLE MUÂMELE EYLESİN!

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Bütün hamd-ü senâlar:

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

“Âgâh olun; şüphesiz Allâh'ın velileri ki, (insanlar korkuya kapıldığı zaman) onlar üzerine hiçbir (tehlikeyle karşılaşma) korku(su) yoktur ve (insanlar umduklarını bulamadıkları için üzüldüklerinde) ancak onlar mahzun olmayacaklardır.” (Yûnus Sûresi:62) buyuran Allâh-u Te'âlâ'ya mahsustur.

Sonsuz salât-ü selâmlar ise Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîflerinde:

çekerek almaz, lâkin ilmi âlimleri almakla alır.” (el-Buhârî, es-Sahîh, el-'İlim:34, rakam:100, 1/50) buyuran Rasûlüllâh (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in, Ehli-i Beyti'nin ve sahâbesinin tümünün üzerine olsun. Âmîn!

Rasûl Bölükbaş Hocamız'ın bize yaptığı çok hizmetler var, bugün ben size bu yazıları yazabiliyorsam ve ilmî dersler yapabiliyorsam hep üstâdımın bereketidir.

Şeyhimiz Mahmûd Efendi (Kuddise Sirruhû) Hazretlerimiz beni onun yanına gönderdi, o bana çok emek etti. Hakîkaten üstâdımızın üzerimizde hiçbir sözle ifade edilemeyecek kadar büyük bir hakkı vardır.

Yâni burada biraz okumuştum, 12-13 yaşlarımdan beri vaaz da ediyordum. 13 yaşında Rize'ye gittim. Çok emek etti bize, onun için hocamıza çok duâ edelim. Allâh-u Te'âlâ kendisine rahmetiyle muâmele eylesin.

Koronadan şehîd oldu, Allâh-u Te'âlâ bu vebâdan dolayı birçok şehitler aldı bizden; dostlarından, sâlih

kullarından, hâfızlardan, kurrâdan, ulemâdan çok insan bu vebâ salgını ile şehîd oldu.

Rasûlüllâh (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in beyâmı vechile; bu kesin şehâdetdir.

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ انْتِزَاعًا يَنْتَزِعُهُ مِنَ الْعِبَادِ
وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ﴾

“Şüphesiz Allâh ilmi, kullardan söküp

Nitekim **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh) dan rivâyet edildiğine göre; **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) bir kere ashâbına:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا تَعُدُّونَ الشَّهِيدَ فِيكُمْ؟»، قَالُوا: «يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ»، قَالَ: «إِنَّ شَهْدَاءَ أُمَّتِي إِذَا لَقِيتُ»، قَالُوا: «فَمَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟»، قَالَ: «مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ فِي الطَّاعُونَ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ فِي الْبَطْنِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَالْعَرِيقُ شَهِيدٌ.»

“Siz kendi aranızda şehîdi ne (sebepten ölen biri) olarak kabûl ediyorsunuz?” diye sorduğunda, onlar: “Yâ Rasûlellâh! Kim Allâh yolunda öldürülürse o şehîddir.” dediler.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem): “Şüphesiz ki o takdirde ümmetimin şehîdleri çok az (olacak)dır.” buyurunca onlar: “Yâ Rasûlellâh! Peki o zaman o (şehîd mertebesinde sayıla) nlar

şehîddir. Kim tâûnda (vebâ gibi bulaşıcı hastalık salgınında) ölürse o da şehîddir. Karın ağrısına tutularak (sürgün ishalden veyâ karnı ile alâkalı başka bir hastalıktan) ölen de şehîddir. Boğularak ölen de şehîddir.” buyurdu. (Müslim, es-Sahîh, rakam:1915, 3/1521; İbnü Mace, es-Sünen, el-Cihâd:17, rakam:2804, 2/937; İbnü Hacer el-‘Askalânî, Bez-lü'l-mâ'ûn fî fazli't-tâ'ûn, sh:180)

Kıymetli hocamız uyutulmadan evvel Kur'ân-ı Kerîm okumuş, devamlı ibâdetlerini yapmış, zikirlerini yapmış, duâlarını yapmış. Âcile kalkmadan evvel de nefesini zor alıp verirken kısa bir vasiyet konuşması yapmış.

Hulâsâ olarak; bu vasiyetinde Ehl-i Sünnet'e ittibâ, **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in sünnetine uymak, bidatlerden sakınmak, dinde reformdan kaçınmak, medrese usûlünü bozmamak, medrese usûlü âlim yetiştirme konularını işlemiş ve kısa da olsa ağır döneminde bizleri uyarmıştır.

Zâten uyutulmasından sonra daha da uyanmadı. Artık âhîret hayâtında ebedî uyanı, berzah âlimine intikâl etti.

Üstâdımız **Hacı Mahmûd Efendi** (Kuddise Sirruhû) **Hazretleri** onu çok severdi ve onun için “Cebelü'l-İlim (İlim dağı)” derdi. Neden böyle derdi? Çünkü Ehl-i Sünnet'e hizmet ettiği için, insanlara şerîat şuurunu verdiği için böyle buyururdu.

kimlerdir?” diye sorduklarında **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) **Efendimiz**:

“Kim Allâh yolunda öldürülürse o şehîddir. Kim Allâh yolunda (bulunuyorken herhangi bir sebeple) ölürse o da

Dâimâ şerîatını savunduğu Yüce **Rabbi Rasul Hocamız**'a aff-ı mağfireti ve lütf-u keremiyle muâmele eylesin. Sürekli sünnetini müdâfaa ettiği **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) de kendisine şefâat-i uzâmâsını bahşeyesin. Âmîn!

CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'NİN ERZURUM'DA ZİYÂRET ETTİĞİ MEŞÂYİH HAZARÂTI

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri, Alî Haydar Efendi Hazretleri'nin çok sevdiği Alvarlı Muhammed Lütfî Efendi Hazretleri'nin âhîret kardeşi olarak seçtiği büyük bir velîdir. Hâlidî-Gümüshânevî yolunun meşâyihindendir. Genç yaşlarında Erzurum'da Muhammed Baba, İbrâhîm Baba, Hâşi'î Efendi, Kırklar İmamı Muhammed Efendi gibi çok büyük velîleri görmüş ve himmetlerine mazhâr olmuştur.

Vefâtından 6 ay sonra mübârek beden-i şerifini Esad Paşa Câmî-i şerifinin hazîresinden Çöğender Köyü'ne nakletmek için kabr-i şerîfi açıldığında beden-i şerîfinin çürümediği görülünce o gece ziyârete açılmış, bulunduğu odaya misk kokuları saçılmış, kefeninde bir toz dahî bulunmamış ve binlerce kişi tarafından ziyâret edilmiş ve şu anki kabr-i şerîfine nakledilmiştir.

Kendisi, Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'yi âhîret kardeşliğine kabûl etmiş ve ona çok muhabbet beslemiştir. Allâh-u Te'âlâ kendisini hayırla mükâfatlandırsın, derecesini âlî eylesin, şefâatlerine nâil eylesin. Âmîn!

Bir Kerâmeti: Hacı Sâlih Efendi Hazretleri'nin cenâzesi Erzurum'a götürülürken yolda Havza yakınlarında bir dinlenme tesisine uğramışlar, ihtiyaçlarını görmüşler, yemek yemişler, birisi cemâatin parasını ödemeye gidince lokanta sâhibi: "Hacı Efendi geçen sene buradan geçerken bize uğradı ve 'Bir dahaki sene benim cenâzem buradan geçecek, cemâat burada konaklayacak, yemek yiyecek, ben şimdiden paralarını ödüyorum, onlardan para alma.' dedi, bu yemeğin parası ödenmiş." deyivermiş ki herkes şaşıp kalmış.

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri

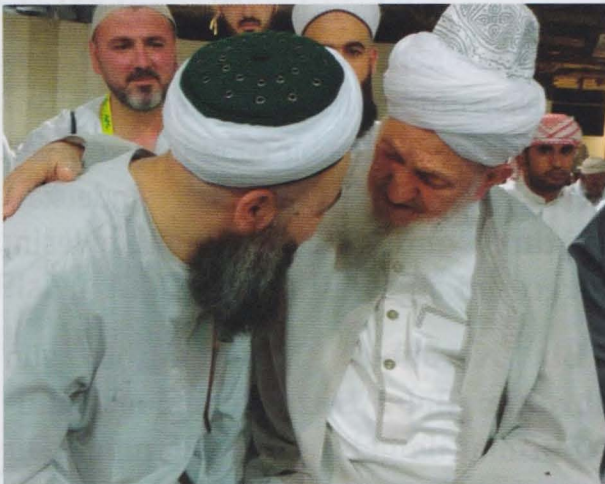

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri'nin kabri-i şerifi

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri'nin Mahdûmu İsmâîl Fakîrullâh Efendi Hazretleri

İsmâîl Fakîrullâh Efendi Hazretleri, Hacı Sâlih Efendi Hazretleri'nin mahdûmu olup Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri'nin mürîdidir. Çaykaralı Hacı Hasan Efendi'den ilmî icâzet almış büyük bir âlim ve velîdir. Kendisi yıllarca İstanbul'da merkez vâizliği yapmıştır.

Kimisi görüntülü kimisi sesli olmak üzere elliye yakın sohbeti yakında Lâlegül Tv'de sizlere arz edilecektir, mahdumları uçağa binmeden önce Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'ye bu kasetleri teslim etmişlerdir.

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri'nin mahdûmu İsmâîl Fakîrullâh Efendi Hazretleri ile Cübbeli Ahmet Hoca Efendi

İsmâîl Fakîrullâh Efendi Hazretleri, Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'ye babası Hacı Sâlih Efendi Hazretleri'nden aldığı "*Kasîde-i Bürde*"den icâzet vermiştir. Cübbeli Ahmet Hoca Efendi cenâze namazına iştirâk etmiş ve duâsı kendisine yaptırılmıştır.

Allâh-u Te'âlâ kendisine yüksek dereceler ihsân eylesin ve kendisini geçmiş meşâyihâ ilhâk eylesin. Âmîn!

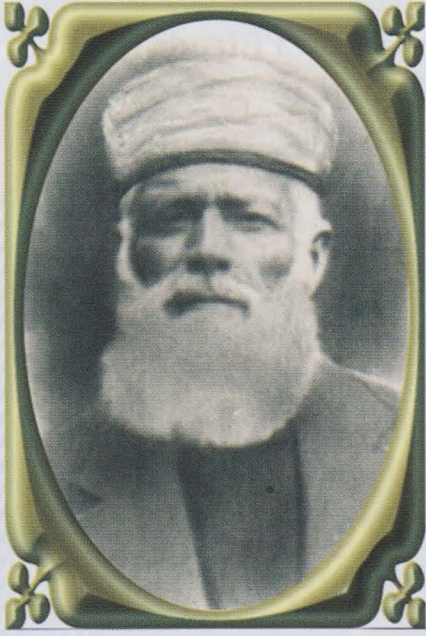

İsmâîl Fakîrullâh Efendi Hazretleri'nin kabri-i şerifi

Mahmûd Vehbî Efendi Hazretleri

Mahmûd Vehbî Efendi Hazretleri, Hacı Sâlih Efendi Hazretleri ile 70 küsur gün hapiste berâber bulunmuştur. Kendisi Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri'nin kardeşi olup Bitlis'te bulunan büyük Nakşî-Hâlidî Şeyhi Muhammed Küfrevî Hazretleri'nin halîfelerindendir.

Mahmûd Vehbî Efendi Hazretleri, Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri'nin babası Hüseyin Efendi'nin dördüncü oğludur. 1870 târihinde Erzurum'un Pasinler ilçesine bağlı Kındığı (Altınbaşak) köyünde dünyâyı teşrîf etti. Tahsîlini babasının yanında tamamladı ve ilmî icâzetini babasından aldı.

Mahmud
Vehbî
Hazretleri

İlmiye sınıfından olduğu için askerlikten muâf tutuldu. 1891 yılında babası ve ağabeyiyle birlikte Bitlis'e gitti. Devrin büyük mürşidi **Muhammed Küfrevî Hazretleri**'ne intisâb etti ve hilâfet icâzetini aldı.

Küfrevî Hazretleri, Hüseyin Efendi'ye: “**Vehbî** senin (olsun), **Muhammed Lütfî**'yi (Alvarlı Efe Hazretleri'ni) bana bırak.” demiş ve **Hâce Hüseyin Efendi, Mahmûd Vehbî Efendi** ile Erzurum'a dönmüştür.

Mahmûd Vehbî Efendi Hazretleri hapiste bulunuyorken evinde görüldüğü müşâhede edilmiştir, daha nice kerâmet-

Mahmud Vehbî Hazretleri'nin
kabr-i şerîfini ziyâret

leri zâhir olmuştur. **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri** kendisine çok değer verir ve sürekli ziyâret ederdi.

Allâh-u Te'âlâ makâmını âlî eylesin ve şefâatine bizleri nâil eylesin. Âmîn!

İbrâhîm Baba Hazretleri

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri'nin hâl-i hayâtındayken görüştüğü büyük velîlerdendir. **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri** bu zâtı çok uzaktan başı göğe bitişmiş vaziyette heybetli görmüş, daha sonra yanına yaklaştıkça küçülerek normal hâlini almıştır. Bu kerâmetinden sonra **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri** ona çok îtibâr etmiştir.

İbrahim Baba Hazretleri'nin kabr-i şerîfi

Bulunduğu mezarlık tümüyle taşınırken sıra onun kabr-i şerîfine geldiğinde dozerlerin kepçeleri kırılmış ve kendisinin tasarrufu böylece zuhûr etmiştir. Bunun üzerine yanına bir câmi inşâ edilerek kabr-i şerîfi o câminin hazîresinde kalmıştır. **Rabbim** şefâatlerine nâil eylesin, derecesini âlî eylesin. Âmîn!

Bir Kerâmeti: Müritleri bir gün **İbrâhîm Baba Hazretleri**'nin huzûruna üzüntü ile gelirler ve: “Efendim! Bir gün şu, bir gün bu derken büyük zatları türbelerinden çıkarıp yerlerine binalar kurdukmaktadırlar.” diye şikâyetlenirler.

*İbrahim Baba Hazretleri'nin
kabr-i şerîfini ziyâret*

İbrâhîm Efendi sâkin ve vakûr olarak şu cevâbı verir: “Ne yapayım oğul?! Kendilerine sâhip olsunlar!”

Günler, haftalar, aylar, yıllar geçer. **İbrâhîm Efendi Hazretleri** âhirete irtihâl eylemiştir. Bir gün bir yol yapılmakta ve yol çalışması **İbrâhîm Baba Hazretleri**'nin türbesine doğru ilerlemektedir. Yıllarca önce şeyhlerinin söylemiş olduğu mübârek söz akıllarında kalan müritler heyecanlanırlar. Acaba ne olacaktır? Dağları deviren, devrimizin Ebrehe'nin fili mesâbesinde olan dozer türbeye karşı yürütülür. Fakat olmaz, adetâ diz çöker gitmez, kayarak üzerindekiğini yere atar, nihâyet nasipsizin birisi: “Ben bu işi yapacağım!” diyerek makineye biner ve ânî bir feryatla bayılır. Uyandığı zaman aklını kaybetmiştir. Elazığ Akıl Hastanesi'ne gönderilir ve bir daha geri dönemez.

İbrâhîm Baba Hazretleri böylece sözünde durmuştur. “Bükülmeyen bilek öpülmelidir” düstûru gereğince türbenin sökülmesinden vazgeçilerek güzelce onarılır. Yanı başına kadirşinas bir hem-

şehrisi (Cinis Beylerinden Cânîp Bey) tarafından Hacı İbrâhîm Baba ismiyle Erzurum'un en güzel câmilerinden birisi inşâ edilir. Bugün her ikisi de câmî hazîresinde yan yana yatmaktadırlar.

Hâfız Selmân Sükûtî Hazretleri

Bu zâtın mahdûmu olan **Şeyh Osmân Bedruddîn Erzurûmî Efendi Hazretleri** Erzurum'un meşhûr ulemâsından ve evliyâsındandır ki Rusların Erzurum'u işgâlinde bütün Müslümanları harekete geçirerek tekbirlerle zikirlerle Rusları defetmiştir.

Babası **Hâfız Selmân Sükûtî Hazretleri** de büyük âlim ve velîlerdendir. **Al-lâh-u Te'âlâ** cümlesine rahmet eylesin, derecelerini âlî eylesin, şefâatine nâil eylesin. Âmîn!

Hâfız Selmân Sükûtî Hazretleri

93 Harbi ve Şeyh Osman Bedruddîn Hazretleri'nin Orduya Katılması

Osman Bedruddîn Hazretleri, hocası **Ahmed Merâmî Hazretleri**'nin tavsiyesi üzerine gönüllü olarak orduya katılır. Harbin başlamasının ertesi günü

(8 Kasım 1877) **Osman Bedruddîn Hazretleri** sabah Kars Kalesi (veyâ Ayas Paşa Câmii)nden ezan okur.

Bu ezan halkı düşman karşısında cesâretlendiren kıvılcım olmuştur. Erzurum halkı bu ezan sesinden çok etkilenerek câmîye koşar, sabah namazını kılan halk, hızlıca evlerine dağılarak düşmanla savaşmalarına silah olarak yardımcı olacak ne varsa yanlarına alarak cepheye koşarlar. Erzurum halkının da desteğiyle ordu güçlenmiş ve Rus ordusunu dağıtarak düşman güçlerini geri çevirmeyi başarmıştır.

Savaşın başladığı sabah, okuduğu ezanla halkı heyecanlandıran **Osman Bedruddîn Hazretleri**, düşmanla ön safalarda çatışarak Erzurum halkına büyük bir cesâret örneği olmuştur. Okuduğu etkileyici ezan ve savaş esnasında gösterdiği cesâret ile **Gâzî Ahmed Muhtâr Paşa**'nın da dikkatini çeker ve bu vesîle ile **Gâzî Ahmed Muhtâr Paşa** onu 28. Alay'ın 3. Tabur imamlığına tâyin eder. **Osman Bedruddîn Hazretleri** tabur imamı olduktan sonra "İmam Efendi" diye anılmaya başlar.

Osman Bedruddîn Hazretleri 93 Harbi esnâsında savaşmak için Erzurum cephesine gelen evliyânın büyüklerinden **Seyyid Tâhâ el-Hakkârî Hazretleri**'nin oğlu ve halîfesi **Seyyid Ubeydullâh** ile **Seyyid Tâhâ el-Hakkârî Hazretleri**'nin halîfelerinden **Şeyh Muhammed Küfrevî**, **Gümüşhaneli Ahmed Ziyâuddîn** ve **Erzincanlı Terzi Baba** lakabıyla meşhûr **Şeyh Hayyât**'ın talebelerinden **Hacı Fehmî** efendiler gibi Hâlidî tarîkatı hulefâsından birçok ilim ve irfân sâhibi zatla tanışma ve sohbet etme fırsatı bulmuştur.

Abdülğafûr Efe Hazretleri'ni ziyâret

Abdülğafûr Efe Hazretleri ve Ağabeyi Şeyh Muhammed Zekî Hazretleri

Abdülğafûr Efe Hazretleri, **Rasûlül-lâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in torunlarından ve Ehl-i Beyti'nden olması hasebiyle seyyid olup Erzurum'un büyük velîlerindedir.

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri'nin çok değer verdiği, îtibâr ettiği ve ziyâret ettiği velîlerdendir. **Allâh-u Te'âlâ** makâmını âlî eylesin, şefâatine nâil eylesin. **Âmîn!**

Abdülğafûr Efe Hazretleri'nin ağabeyi Şeyh Muhammed Zekî Hazretleri'ni ziyâret

Muhammed Zekî Efendi Hazretleri Erzurum’da tanıyıp bilenler tarafından çok yüce tutulmakta ve hâlini gizlediği, makâmını hiç belli etmediği, uzlet evliyâsından olduğu ve insanlarla karışıp görüşmediğine dâir bilgiler bulunmaktadır.

Zâten seyyid olması îtibârıyla da makâmı çok yücedir, bu yüzden Erzurum’un ulemâsı ve evliyâsı kendisine çok değer vermiştir. **Allâh-u Te‘âlâ** kendisine yüksek tecellîler ihsân eylesin, şefâatine bizleri nâil eylesin. Âmîn!

Muhammed Efendi Hazretleri

Kırklar İmamı **Muhammed Efendi Hazretleri** “Ebdâl” diye anılan kırk velînin imamı olduğu için bu isim kendisine takılmıştır. Yâni **Hacı Sâlih Efendi** gibi bütün velîler ve âlimler, onu dünyâda bulunan kırk velînin imamı makâmında kabûl etmişlerdir.

Muhammed Efendi Hazretleri

Kendisi **Yûnus Emre Hazretleri**’nin civârına defnolunmayı murâd ettiğinden naaş-ı şerîfi bütün ulemâ ve meşâyihın omuzlarında Erzurum’dan yaya olarak alınıp tekbirler ve zikirler eşliğinde 9 km. taşınarak **Yûnus Emre Hazretleri**’nin kabr-i şerîfinin tam yanına defnedilmiştir.

Zâten kırkların imamı olmanın ne kadar yüksek bir makam olduğu îzâha muhtâc değildir. **Allâh-u Te‘âlâ** kendisine fevka’t-tecellîler ihsân eylesin, şefâatlerine bizleri de nâil eylesin. Âmîn!

Esad Paşa Câmii Hazîresinde Bulunan Büyük Velîleri Ziyâret

ESAD PAŞA CAMİİ ŞERİFİ	
KABRİSTANINDA YATAN ZATİ MUHTEREMLER	
ES-SALAMU ALEYHİM YA ENLİ GÜBÜR	
VA ALEYHA ALEYHİSSELAM ENLİ GÜBÜR	
1- EL-HAC OSMAN EFENDİ	HİCRİ 1283
2- EL-HAC OSMAN EFENDİNİN ÖĞÜ TEVİFİK EF.	HİCRİ 1310
3- EL-HAC MUHAMMED BABA	HİCRİ 1313
4- EL-HAC MAHMUD EFENDİ	HİCRİ 1321
5- 22. AL AY BİNBAŞISI SALİH AĞA	HİCRİ 1321
6- 4. ORDU ABDULLAH PAŞA	HİCRİ 1293
7- 4. ORDU ABDULLAH PAŞA	HİCRİ 1293
8- KAPTAN MEHMET PAŞA	HİCRİ 1296
9- MUSTAFA PAŞA	HİCRİ 1276
10- MUSEYİN HOCA	HİCRİ 1286
11- ES-SEYİD ABDURRAHMAN BABA	HİCRİ 1325
12- EL-HAC ATTAR HALİL EFENDİ	HİCRİ 1319
13- EL-HAC AHMED AĞA (umudom köyü)	HİCRİ 1318
14- İBRAHİM HAKKI HAZ. ARVADI ABÜBEKİR EFENDİ	
15- KURBAS FEVZİ BEY (Erzurumlu)	HİCRİ 1296
16- EL-HAC MUSTAFA EFENDİNİN KIZI MESİ	HİCRİ 1300
17- SALİME HANIM EFENDİ	HİCRİ 1300
18- REPKA HANIM EFENDİ	HİCRİ 1300
19- HAKİ BEMİ SEYİDİNİN HACI SÂLİH EFENDİ	HİCRİ 1412
BÜYÜK VELİLERİNİN EL-FATİHA	

Esad Paşa Câmii hazîresinde bulunan büyük velîler

Bu kabristan **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri**’nin defnedilmek için vasiyet ettiği mezarlıktır. Zîrâ bu hazîrede **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri**’nin hâricinde sekiz büyük velî bulunmaktadır. Başta **Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri**’nin en sevdiği halîfesi **Abdullâh el-Mekkî Hazretleri**’nin halîfesi **Osman Efendi Hazretleri** olmakla berâber, **Muhammed Baba Hazretleri**, **Hacı Mahmûd Efendi Hazretleri**, **Seyyid Abdurrahmân Efendi** gibi evliyâullâh medfundurlar.

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri, **Muhammed Baba Hazretleri** ile küçüklüğünde buluşmuş ve onun büyük makâmını görmüştür. **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri** hâl-i hayâtındayken: “Acaba ben bu sekiz velînin yanına defnolunsam bunların hürmetine kurtulabilir miyim?” diye temennîde bulunmuştur.

Esad Paşa Câmii hazîresinde bulunan büyük velîleri ziyâret

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri Bakanlar Kurulu karârıyla ilk olarak Esad Paşa Câmii hazîresine defnedildiği hâlde köylüleri olan Çöğenderliler tarafından bir gece yarısı kabr-i şerîfi gizlice açılarak beden-i şerîfi Çöğender Köyü'ne getirilmiştir.

Bu gelişme üzerine o sabah yetkililer harekete geçmişse de **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri**'nin beden-i şerifinin hiç çürümediği ve etrâfa misk kokuları saçtığı müşâhede edildiği için tekrar yerine defnedilse bile köylülerinin **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri**'ni yerinde bırakmayı yine köylülerine almak isteyecekleri düşünülerek bir daha rahatsız olmasın diye köy câmîinin önüne defnedilip türbe yapılmasına müsâade edilmiştir.

Nazlı Baba Hazretleri

Nazlı Baba Hazretleri

Nazlı Baba Hazretleri “*Mârifetnâme*” sâhibi **İbrâhîm Hakkı Erzurûmî Hazretleri**'nin “Bizim Nazlı Babamız” diye methettiği ve **Allâh-u Te‘âlâ** katında çok îtibârı olduğunu beyân ettiği “Nazlı Baba” lakabıyla tanınan büyük bir velîdir.

Osman Efendi Hazretleri

Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin halîfesi **Abdullâh el-Mekkî Hazretleri**'nin Erzurum'a yolladığı halîfesi **Osman Efendi Hazretleri** Nakşibendî büyüklerindedir.

Esad Paşa Câmii hazîresindeki Osman Efendi Hazretleri'ni ziyâret

Uzun süre ikâmet ettiği Mekke-i Mükkerremde **Şeyh Abdullâh el-Mekkî Hazretleri**'nden aldığı feyizlerle kemâle ermiş, Erzurum'a yerleşerek **Esad Paşa**'nın kendisi için yaptırdığı câmî ve medresede halka İslâmiyet'in emir ve yasaklarını anlatmıştır. 1869'da vefât eden **Osman Efendi Hazretleri**'nin kabr-i şerîfi, Erzurum Esad Paşa Câmii'nin kapısının hemen sol cânibinde olup ziyâret edilmektedir.

Osman Efendi Hazretleri bizim tarîkatımız açısından çok önemlidir. Zîrâ **Alî Haydar Efendi Hazretleri**'nin “**Büyük Şeyh Efendi**” olarak adlandırıldığı **Mustafa İsmet Ğarîbullâh Efendi Hazretleri**'nin şerîkidir ki **İsmet Ğarîbullâh Hazretleri** de Mekke'de **Abdullâh el-Mekkî Hazretleri**'nden hilâfet icâzeti almıştır. (*Kuddise Sirruhum*)

Bu îtibârla **Osman Efendi Hazretleri**, **Büyük Şeyh Efendi Hazretleri** ile hilâfet husûsunda ortaklıklar ve hepsi de **Abdullâh el-Mekkî Hazretleri** vâsıtasıyla **Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri**'nin tarîkatının büyüklerindedir.

Allâh-u Te'âlâ şefâatlerine nâil eylesin, kendisine fevka't-tecellîler ihsân eylesin, yollarında gidebilmeyi bizlere de müyesser eylesin. Âmîn!

Hacı Ğâlib Efendi Hazretleri

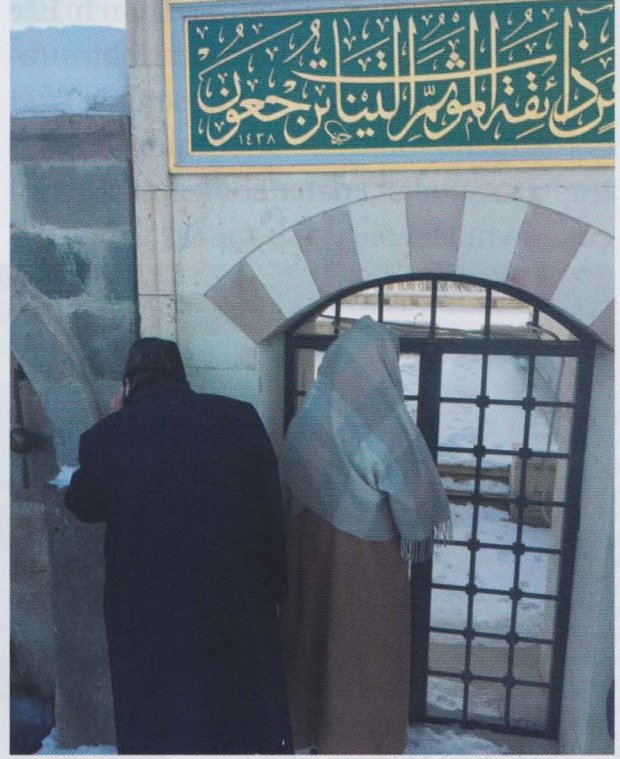
Hacı Ğâlib Efendi Hazretleri Kâdiriyye tarîkatı hulefâsındandır. **Allâh-u Te'âlâ** kabri şerîfini nurlara ğark eylesin. Âmîn!

*Kadirî tarîkatı hulefâsından
Hacı Ğâlib Efendi Hazretleri'ni ziyâret*

Alvarlı Muhammed Lütfî Efendi ve Babası Hüseyin Efendi

Hâce Hüseyin Efendi Hazretleri: “Bu ak sakalım ne zaman kana bulanırsa o zaman Ruslar Erzurum'dan çekilir.” buyurarak büyük kerâmet izhâr etmiş ve şehîd olmuş yüce bir velîdir.

İsmâîl Fakîrullâh Hazretleri gibi Alvarlı Efe'nin mürîdlerinin büyükleri câmi yapıldıktan sonra edebe riâyet için üst taraftan değil de eski kabirlerin bulunduğu alt kapıdan ziyâret etmeyi tercîh ederlerdi.

Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri, **Alî Haydar Efendi Hazretleri**'nin en çok sevdiği birkaç meşâyihattan birisidir. Kendisi: “Bana iki şeyh sevdirildi, birisi **Sâmî Efendi Hazretleri**, ikincisi ise **Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri**'dir.” buyurmuştur.

Alî Haydar Efendi Hazretleri Erzurum'a talebe olarak gittiğinde **Alvarlı Efe Hazretleri**'ni duymuş ve ziyâretine gitmiş, çok kalabalık varmış, **Alvarlı Efe Hazretleri** herkese ne istediğini

soruyormuş, her kim dünyâ veyâ âhîret husûsunda duâ vesâire ne istiyorsa onun isteğine icâbet ediyormuş.

Sıra **Alî Haydar Efendi Hazretleri**'ne gelince **Alvarlı Efe Hazretleri**: “Sen ne istiyorsun?” demiş, **Alî Haydar Efendi Hazretleri** de: “İlâhî! Ente maksûdî ve rızâke matlûbî” deyince, **Alvarlı Efe Hazretleri**: “Sen o zaman şimdi bu sıradan çık, kenarda dur, bizim seninle özel görüşmemiz olacak.” buyurmuş ve böylece tanışmışlar, daha sonra birbirlerini çok sevmişler.

Alvarlı Muhammed Lütî Efendi ve babası Hüseyin Efendi Hazretleri'ni ziyâret

Alvarlı Efe Hazretleri daha sonra hacca gitmeden evvel **Alî Haydar Efendi Hazretleri**'ni ziyâret için Çarşamba'da bulunan tekkesine gelmiş ve orada birkaç gün kalmıştır.

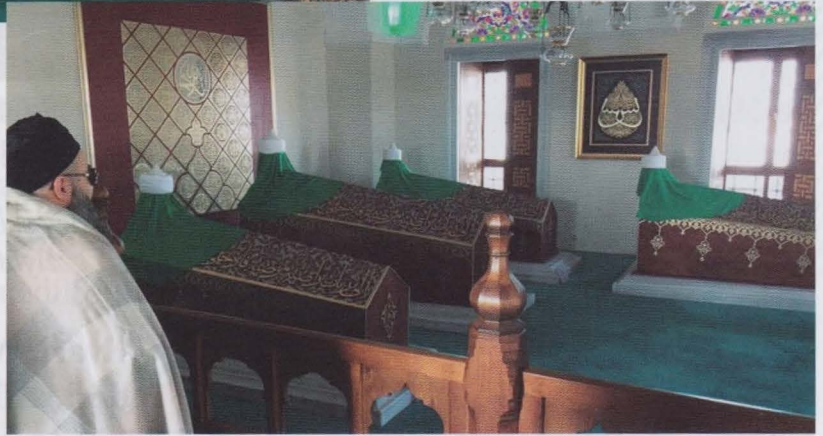
Bu ziyâret esnâsında tekkede yaşanmış olan çok güzel hâtırâlardan bir tânesi de **Alî Haydar Efendi Hazretleri**'nin ortanca mahdûmu **Hâlid Gürbüzler** ağabeyin hanımı **Şükûfe** annemizin bana anlattığı şu hâdisedir:

“**Alî Haydar Efendi Babamız** odanın bir kenarında, **Alvarlı Muhammed**

Lütî Efe Hazretleri de diğer bir tarafında oturlurken hastalığımın dolayı okunmak için yanlarına girdim. Bir tarafta **Efendi Babamız** nur gibi parlıyor, diğer bir tarafta **Alvarlı Efe Hazretleri** nur gibi parlıyor, onların nûrundan bir şey göremez oldum.”

Alî Haydar Efendi Hazretleri ile **Alvarlı Efe Hazretleri** birbirlerine çok mektuplar yazmışlardır. Bu mektuplarla ilgili olarak **Alî Haydar Efendi Hazretleri** vefâtından evvel: “**Alvarlı Efe Hazretleri**'nin mektuplarını benim kefenime koyup benimle berâber defnedin.” diye buyurmuştur.

Dülgerzâde İmamı **Tevfik Efendi Hocamız**'dan dinlediğim vechile; **Alî Haydar Efendi Hazretlerimiz**'in

cenâzesini yıkarken o da hâzır bulunmuş ve vasiyeti üzere **Alvarlı Efe Hazretleri**'nin mektupları **Alî Haydar Efendi Babamız**'la birlikte kabr-i şerîfine defnedilmiştir.

Dülgerzâde İmamı **Tevfik Efendi** bizim de kendisinden kırâat okuduğumuz hocamız olup **Alvarlı Efe Hazretleri**'nin de İstanbul'daki halîfesiydi.

Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri'nin Babası Hâce Hüseyin Efendi'nin Vefâtı

1916'da Ruslar Erzurum'u işgâl başlayınca oğlu **Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri** ile berâber Dinarkom Köyü'nden Erzurum'a gelir. **Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri**, babasını **Hacı Receb Efendi**'nin yanında bırakarak Yavi nâhiyesine gider.

Hâce Hüseyin Efendi işgâl müddetince 1918'e kadar Erzurum'da kalır. Türk ordusu ile birlikte 12 Mart 1918'de gün ışıırken civâr köylerden topladığı gönüllü bir müfreze ile Erzurum'a giren **Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri** hemen babası **Hâce Hüseyin Efendi**'nin yanına koşar. Ancak babasını kana bulanmış ağır yaralı bir şekilde bulur.

Şehâdet mertebesine eren babasını akşama doğru Kavak Kabristanı'na defnedir. Daha sonra da 1950 yılında bu mezarlık sahasında okul inşâsına başlandığı zaman Alvar Köyü'ne, şimdiki medfûn bulunduğu türbeye naklettirir.

Hâce Hüseyin Efendi'nin Vefât Edeceği Zamânı Bildiğine Dâir Hacı Seyfüddîn Efendi'nin Anlattığı Menkıbe

Hâce Hüseyin Efendi'nin şehâdetiyle ilgili torunu **Hacı Seyfüddîn Efendi** şu menkıbeyi nakletmiştir:

“Erzurum'un Rus işgâlinde bulunduğu yıllarda **Hâce Hüseyin Efendi**'ye, ‘Ruslar içimizden ne zaman çekilir?’ diye sorulduğunda, ak sakalını sıvazlar ve ‘Bu ak sakalım ne zaman kana bulanırsa o zaman.’ buyurmuş.

Netîcede Ruslar Erzurum'dan çekilirken **Hâce Hüseyin Efendi**'nin sırtındaki kürke tamah eden bir Ermeni, mübârek başına tüfek dipçığı ile vurarak yaralamış ve akan kanlar ak sakalını boyamış.

Mahdûmu **Alvarlı Muhammed Lütfî Efe Hazretleri** kendisini yaralı bir hâlde bulduğu zaman oğlunu görünce sevinmiş ve kana bulanmış sakalını eliyle sıvazlayıp üç defa: ‘**Allâh, Allâh, Allâh**’ diyerek rûhunu teslîm etmiş. Gerçekten de mübârek ak sakalı kana bulandığı gün Ruslar Erzurum'dan çekilmiş.”

Hâce Hüseyin Efendi'nin şehâdetiyle ilgili yine şöyle anlatılır:

“**Feyzullâh Efendi**'nin halîfelerinden **Ketencizâde Mehmed Rüşdî Efendi** vefât etmeden önce: ‘**Hüseyin Efendi** de bizden hemen sonra gelir ama süslü gelir.’ diyerek onun şehâdetine işâret etmiştir.

Yûnus Emre Hazretleri ve Tapduk Emre Hazretleri

Yûnus Emre Hazretleri'nin Eskişehir'de vesâir bâzı beldelerde kabirleri ve makamları bulunmaktadır. Osmanlı döneminden önce yaşamış bu büyük velî bütün Müslümanlar tarafından çok sevildiği için birçok yerde ona atfen kabirler ve makamlar inşâ etmişlerdir.

Fakat **İbrâhîm Hakkî Erzurûmî Hazretleri**, **Yûnus Emre Hazretleri**'nin ve şeyhi **Tapduk Emre Hazretleri**'nin kabirlerinin Erzurum'da olduğu husûsunda kesin konuşmuştur. Hattâ şu anda başlarında bulunan kabir taşlarını da kendi eliyle yerleştirmiştir.

İbrâhîm Hakkî Erzurûmî Hazretleri hakkında **Ismet Ğarîbullâh Büyük Şeyh Efendi Hazretlerimiz**:

“Onun kelâmı huccettir. Çünkü bu zât ehlullâhın en mükemmel olanlarından.” demiştir. Hâl böyle olunca bizim de **İbrâhîm Hakkî Efendi Hazretleri**’nin sözüne îtibâr etmemiz gerekmektedir.

Hacı Sâlih Efendi Hazretleri gibi büyük velîler bu kabri **Yûnus Emre Hazretleri**’nin kabri olarak hep ziyâret etmişlerdir. Bir keresinde **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri** yanındakileri mezarlıktan dışarı çıkararak uzun bir zaman kabri şerîfte tek kalmış, daha sonra soranlara “**Yûnusumuz** buradadır!” diyerek kesin konuşmuştur.

Zâten Kırklar İmamı **Muhammed Efendi, Hâşi'î Efendi, Seyyid Abdülğafûr Efendi** gibi yüzlerce belki binlerce âlimin ve velînin yüz yıllardır buraya defnedilmiş olması da bunun aslı olduğuna delâlet etmektedir. Zâten yanında bulunan tabelada da **Fuâd Köprülü** ve **Abdülbâkî Gölpınarlı** gibi birçok târihçinin bu görüşü desteklediği husûsunda bir kayıt bulunmaktadır.

Gerçekten çok feyizli, bereketli ve nurlu kabirleri var, çok feyizlere huzurlarında nâil oldum.

Bir de oradaki köylülerle görüştüğümde onların “**Yûnus Emre Hazretleri**’nin kabir taşları sürekli şeyhi **Tapduk Emre Hazretleri**’ne doğru hürmetten eğiliyor, yıllardır ne kadar düzeltsek de top rakla desteklesek de yine bu durum devâm ediyor, hattâ betonla sâbitlediğimiz dahî oldu, fakat her seferinde kabrinin taşları şeyhinin kabrine doğru temâyül ederek ona karşı hürmet ve tâzîmini her dâim ifâde ediyor.” şeklindeki şahitliğini müşâhede edince gerçek kabri şerîflerin orada bulunduğu husûsu benim görüşümde daha da güçlendi.

Çünkü bu zâhir olan ve herkesin ortada gördüğü büyük bir âlamettir. Zâten büyük velîlerin birkaç yerde makamları olur, zîra **Hacı Sâlih Efendi Hazretleri**’nden naklolunduğu vechile; bir velîyi sevenler onun cübbesinden, sarığından, bastonundan veyâ eşyâsından bir şeyi bir yerde defnedip orayı makam olarak ziyâret ederler.

Ruhâniyet ona nisbet edilen makamların tümünde de hâzır olur ve ziyâret edenlere vâkıf olur ve himmetleri üzerlerinde zâhir olur. Böylece **Yûnus Emre Hazretleri** ve

Tapduk Emre Hazretleri'nin gerçek kibirlerinin bu noktada, Erzurum'da olduğuna dâir bende güçlü bir kanâat oluşmuştur.

Allâh-u Te'âlâ, Yûnus Emre Hazretleri ve şeyhi **Tapduk Emre Hazretleri**'ne çok ziyâde yüksek dereceler ihsân eylesin, bizleri 700 yıldır hidâyet ettikleri, irşâd ettikleri ve aydınlattıkları için kendilerine yüksek makamlar, âlî dereceler nasîb eylesin ve şefâatlerine cümlemizi nâil eylesin. Sizlere de ziyâretlerini müyesser eylesin. Âmîn!

Üstâdımız Hacı Mahmûd Efendi (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri'nden** **Yûnus Emre Hazretleri ile** **Alâkalı Dinlediklerimden Bâzı** **Mühim Mâlûmât**

• **Yunus Emre** tekkede durdu durdu, sonra “Bana buradan hayır yok.” dedi ve kaçarak gitti. Kimseye de söylemedi. Yolda iki arkadaşına rastladı ve “Yalnız gitmektense bunlarla gideyim iyidir.” dedi.

Giderken acıktılar, bir tânesi duâ etti, bunun üzerine gökten bir sofraya indi ve hepsi ondan yediler. Yine gittiler, giderken acıktılar, bu defa diğeri duâ etti, bir sofraya daha indi, ondan da yediler yine gittiler. Sonra tekrar acıktılar. **Yûnus Emre** onlar isteyecek o yiyecek zannediyordu.

Ama sonra o ikisi “Sıra sana geldi.” dediler. **Yûnus Emre**: “Yâ Rabbi! Ben Senin kulunum, onlar kimin için istemişse bana da onun hürmetine ver, beni mahcup etme.” deyince iki sofraya indi.

Onlar: “Sen ne dedin de iki sofraya indi.” deyince **Yûnus Emre**: “Siz kimin hürmetine istediniz?” dedi, onlar da: “Biz felanca tekkede bir **Yûnus** var, onun hürmetine istiyoruz.” dediler.

Tapduk Emre Hazretleri

Yûnus Emre o zaman kendisinin kerâmete erdiğini anladı ve hemen tekkeye geri geldi. Şimdi ne olacak? Şeyhini kızdırdı, doğru hacı anneye gitti ve “Ben kusur ettim, kul kusursuz olmaz, şeyh efendiye söyle de beni kabûl etsin.” dedi. Hacı anne de: “O teheccüd vakti abdeste kalkınca onun geçeceği yere uzan, onun gözü görmüyor, illâ ki sana basacak. ‘Kim?’ deyince ‘**Yûnus**’ dersin. ‘Hangi **Yûnus**?’ derse kaç, anla ki o seni kalbinden sildi ama ‘Bizim **Yûnus** mu?’ derse eline ayağına sarıl, anla ki o seni atmamış.”

Gece **Tapduk Emre Hazretleri** ayağını **Yûnus Emre**'ye basınca “Kim o?” dedi. O da: “**Yûnus**” dedi. “Bizim **Yûnus** mu?” deyince eline ayağına sarıldı. **Yûnus Emre**'nin vazifesi tekkeye odun taşımaktı, kalem gibi doğru odun getirirdi.

Sordular “Senin odun getirdiğin dağda hiç eğri odun yok mu?” O da: “Var ama bu kapıya eğri odun yakışmıyor.” dedi. Odunun eğrisi yakışmıyor da insanın eğrisi yakışır mı?! Bir gün odunları getirdi, yoruldu ve odunu sertçe yere koydu. **Tapduk Emre Hazretleri**: “Atın bunu odun taşımaktan bıkmış.” dedi.

Diğer müridler onu çıkarmaya çalışıyorlar, o çıkmıyor, halıya, kapıya, duvarlara sarılıyor. Zorla çeke çeke çıkardılar. Kapıya kadar getirdiler, ayakları dışarıda, başı içeride.

Tapduk Emre Hazretleri: “Kapatın kapıyı, canı acır da çıkar.” dedi. Kapatıldılar kapıyı. **Yûnus Emre:** “Neyse elhamdülillâh hiç olmazsa kafam çıkmadı ya! dedi”

• **Yûnus Emre'nin** şeyhi **Tapduk Emre** idi, gözleri iyi görmezdi. Gözleri iyi görmüyordu fakat her gece teheccüd namazına kalkıyordu. “Gözlerim görmüyor nasıl olsa.” demiyordu.

Tapduk Emre ve Yunus Emre Hazretleri

• **Yûnus Emre** şöyle demiştir:

*“Ey Pâdişâhı lem yezel!
Ey Kâdiru Hayy-u Ezel!*

*Lütfu hoş, kahrı güzel,
Lütfün da hoş, kahrın da hoş.*

*Gelse celâlerinden cefâ,
Veyâ cemâlinden vefâ,
İkisi de câna sefâ,
Lütfün da hoş, kahrın da hoş.*

*Hoştur bana Senden gelen,
Yâ goncagül yâhut diken,
Yâhut hil'at yâhut kefen,
Lütfün da hoş, kahrın da hoş.*

*Âşık Yûnus sana kuldur,
İster ağlat, ister güldür,
İster yaşat, ister öldür,
Lütfün da hoş, kahrın da hoş.”*

• **Yûnus Emre** ne güzel demiştir:

*“İlim ilim bilmektir,
İlim kendin bilmektir.*

*Çün okudun bilmezsin,
Ha bir kuru ekmektir.”*

• **Yûnus Emre** ne güzel söylemiş:

*“Ey aşk eri, aç gözünü,
Yeryüzüne kıl bir nazar,
Gör bu latif çiçekleri,
Bezenüben **Hakk**'a gider.*

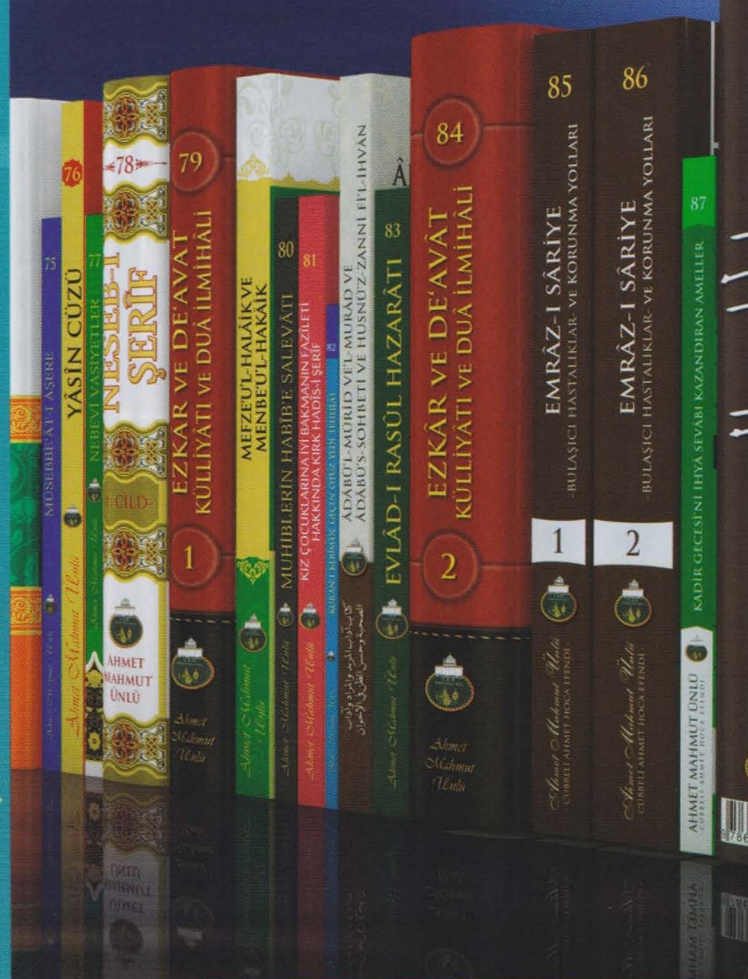
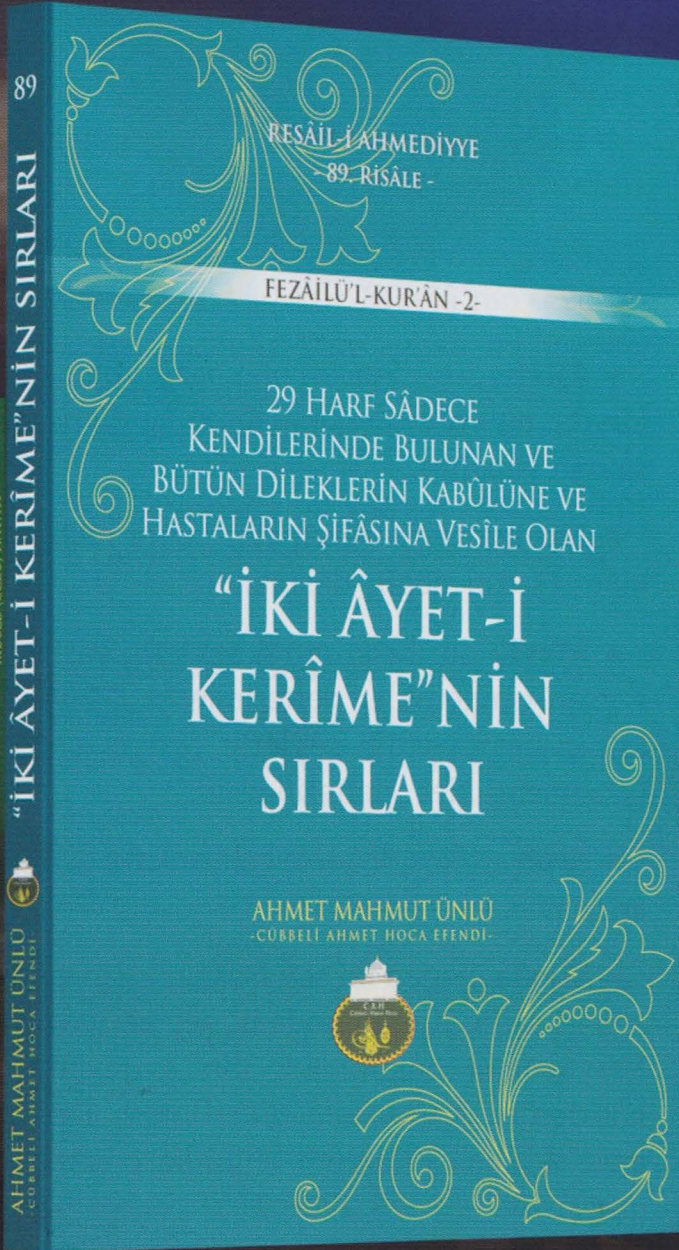
*Her çiçek bin nâz ile,
Hakk'ı över niyâz ile,
Her mürğ hoş âvâz ile,
Ol Pâdişâh'ı zikreder.”*

• **Yûnus Emre** ne güzel demiştir:

*“Er elin aldın isen,
Ere gönül verdin isen,
İkrâr ile geldin isen,
Pes ere inkâr gerekmez.*

*Kendi bilişiyle kişi,
Hiç irişe mi menzile,
Allâh'a eremez kalır,
Er eteğin tutmayınca.”*

29 HARF SÂDECE KENDİLERİNDE BULUNAN, BÜTÜN DİLEKLERİN KABÛLÜNE VE HASTALARIN ŞİFÂSINA VESİLE OLAN “İKİ ÂYET-İ KERÎMEN”İN SIRLARI

YENİ KİTAP

Mahmud Efendi
Hazretleri'nin
KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- **Allâh** (*Celle Celâlühû*) bizi hazır yoluna koydu, bu yoldan çıkmayalım, ne diyor-
sa onu yapalım.
- Dinden taviz veren can lazım değil
bize. O can değil, düşmandır.
- **Mevlâ**'nın helâl ettiği şeylerle yaşı-
yorsan cennetlikler defterindesin, **Mev-
lâ**'nın haram ettiği şeylerle yaşıyorsan,
cehennemlikler defterindesin.
- Fesat artıkça, ibâdete çalışanların ecri
artıyor.
- **Mevlâ** bizden iki şey istiyor, iman ve
amel-i sâlih. Karşılığında üç şey veriyor:
Yeryüzünün hâkimiyeti, din emniyeti,
kâfirlerden korkmanın giderilmesi. De-
mek ki îmânı ve amel-i sâlihi beceremei
dik!

• Bazıları: “Benim babam hacı idi, anam hacı idi” derler. Anan yese sen doycak mısın?!

• Takva olmadıkça yükselemezsiniz.

• Dünyada İslâm’ı yaşamam iyi değilse, âhirette iyilik bekleme.

• Yarın **Allâh**’ın huzuruna çıkacağız. O’nun sevdiği hâlde çıkalım, sevmediği hâlde çıkmayalım. O’nun sevdiği hâl nasıl olur? Amel etmekle, bilgili olmakla, gıybet etmemekle, başkalarına yardım etmekle, kimsenin aleyhine konuşmamakla.

• Okursun, okursun alnın secdeye gelmez. Ben ne edeyim böyle okumayı?! **Ebû Cehil** de Arapça biliyordu.

• Milletın iyiliğini düşünmek çok büyük bir fedakârlıktır. **Mevlâ**’nın sevdiği bir fedakârlıktır. Yolu açmak, muhtaçların elinden tutmak, bunların hepsi **Mevlâ**’nın sevdiği şeylerdir.

• Yüksekliğin bir tek yolu vardır ki o da iman ve amel-i sâlihten başkası değildir.

• **Efendi Babam** (*Kuddise Sirruhû*), **Hasen-i Basrî** (*Radyallâhu Anh*)dan naklederek şöyle anlatırdı: “**Hasen-i Basrî** (*Radyallâhu Anh*) buyuruyor ki: ‘Dîn-i Mübîn-i İslâm’ın yıkılması şunlara bağlıdır; insanlar bildikleri ile amel etmezler, bilmedikleri ile amel ederler, bilmediklerini öğrenmezler ve insanları öğrenmekten menederler. Böyle yıkarlar İslâm’ı.’”

• Dikkat edin! Hiçbir zaman kötülüğe sebep olmayalım, her zaman iyiliğe

vâsıta olalım. Millet bizden iyilik görsün, bizi örnek alsın ve bizden gördüğünü yaşasın. Kötülük yaparsan millet de senden görür, **Allâh** korusun kötü örnek olursunuz.

• İlim sahibi olduğun hâlde namaz kılarırken “Hemen bitse de kalksam” diyorsun, bir de kendini adam zannediyorsun. İlmin arttıkça **Mevlâ**’ya yönelmen de artıyorsa bil ki işte o zaman hakîkî âlimsin. Kul hiç Rabbine itaat etmekten üşenir mi?!

• **Mevlâ Teâlâ**’dan feyiz gelmesinin yolu zikrullâha güzel çalışıp farzı, vâcibi, sünneti, müstehabı, edebi yerine getirip haram ve mekruhlardan kaçmaktır.

• “Rabbimiz **Allâh**’dır” demeli, istikamet göstermeli, böyle bir kişi kabirden kalkınca, melek elinden tutup götürecektir ve ona diyecek ki: “Çok büyük fırtınalar olacak ama korkma, senin için değil onlar.”

Bunu şöyle düşünün; dünya hayatında çarşıya alışverişe çıktığımızda, eğer paranız varsa bütün esnaf sizi sever, her ne isterseniz verir. Âhîret hayatı da buna benzer, dünyadan hasene getirirsen bütün işler düzelecek, bir tek kelime-i tevhid, terazinin bir gözüne konacak, diğer tarafına yedi kat gökler, yedi kat yerler ve içinde olan bütün her şey konacak, yine de kelime-i tevhid ağır basacak. Yani söylediğimiz kelime-i tevhid sözü ağır gelecek.

(Mahmud Efendi Hazretleri’nden Duyulan Hikmetli Sözler, sh:96-98)

REFORMİSTLERİN (MODERNİSTLERİN) GELDİĞİ TEHLİKELİ BOYUT¹

DR. AHMET GELİŞGEN Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

Islâm Dini'ni kendi içerisinden bozmak isteyen Batılı müsteşrikler, “*edille-i şer‘iyye*”nin (Kitap, Sünnet, İcmâ, Kıyas), önce zayıflatılıp sonra da yok edilmesini iki asırdır hedef almışlardır.

Bu nedenle Gibb, M. Watt, Goldzhier ve Schacht gibi müsteşriklerle, gizli oryantalistler denilebilecek Fazlurrahman ve Mûsâ Cârullah gibi şahıslar, kendilerine ilk hedef olarak usûl ilimlerini, şer‘î delilleri ve akâidi (kelâm) ilmini seçmişlerdir. **Mûsâ Cârullah**’ın, “*Kitabu’s-Sünne*” adlı kitabında, şer‘î delilleri tanıtmaya ve savunma görüntüsü altında, “*Edille-i şer‘iyye*”nin sulandırılarak fâsid yorumlarla bertaraf edilmesinin amaçlandığı görülmektedir.²

Mûsâ Cârullah ve Fazlurrahman’dan önce İngiliz himâyesinde Osmanlı topraklarında dini dejenerasyon faaliyetlerini sürdüren ilk öncü reformist grup da Efgani, Abduh ve Reşit Rıza gibi zındıklardır.

Bu grup, Araplar arasında körükledikleri Arap milliyetçiliği duygularıyla Afrika, Arabistan ve Ortadoğu’daki halkları Osmanlı’ya karşı kışkırtarak, bu toprakların Osmanlı hakimiyetinden çıkmasına zemin hazırlamışlardır. Daha da ötesi bu zındıklar, İngiliz himâye ve desteğiyle Osmanlı’daki Türk aydınlarının dahi beyinlerine girerek, onlara reformist din anlayışını aşılamaı başarabilmişlerdir.

Batılı müsteşriklerin İslâm Dini'ni bu şekilde hedef alıp içinden bozma çabaları, şaşılacak bir durum değildir. Zira müsteşriklerin kaynakları üzerinden İslam Dini'ni hedef almaları, tarih boyunca süregelen hak-bâtil mücadelesinin bir yansımasıdır.

Oryantalizm aracılığıyla Batı'nın, dinimizi içinden bozarak bizi mahkûm etme planları, belki de haçlı seferlerinin son model ve en sinsi yöntemidir.

Bu tehlike karşısında kimse nemelazımcı olamaz. Bu hususta asıl şaşılacak durum ise, Müslüman bilinen teologların, müsteşriklerin görüş ve fikirlerini çırpınırcasına Müslüman-Türk milletine yaymaya ve benimsetmeye çalışmaları, yazı ve söylemlerinde bu fikirleri, ince ince, sinsi bir üslupla işlemeleridir.

Günümüzde birilerinin, nasslarda açık olmayan hususlarda, bu üç neslin içtihadını bir yana bırakarak kendi keyfi görüşlerini devreye sokmaları, iyi niyetlilikten uzak olup hayra alamet bir iş değildir.

Günümüz şartlarında, resmi "**kariyer sahibi olmak**", "**müctehit olmak**" anlamına gelmez. Özellikle temel İslâm bilimlerinin tamamında belli bir düzeyde uzmanlığı ve özel bir yetişmişliği bulunmayan kimselerin; dinler tarihi, din sosyolojisi, din felsefesi ve din eğitimi gibi branşlarda kariyer sahibi olmaları, onlara ne içtihat yetkisi ne de dini hükümleri değerlendirme yetkisi verir. Bu alandaki kişilere düşen görev, İslâm âlimlerince ortaya konan hükümlere sarılmaktır, hiç değilse saygılı olmaktır.

Bunu da yapamayacaksa bir "**teolog**" ya da "**müctehit taslağı bir zavallı**" filozofsa filozofluğunu, sosyologsa sosyologculuğunu, eğitimci ise eğitimciliğini, tarihçi ise tarihçiliğini bilsin de dini-imanı biçerek, Kur'an'ı ve dini değerleri ayaklar altına alarak toplumu sapıklığa sürüklemesin!

Bıraksınlar sahte müctehitliği ve dini dejenere etme faaliyetlerini; şayet iyi niyetlilerse, kendi branşlarında milletin evladına dürüstçe hizmet etsinler! Bu husustaki serzenişimiz, pek tabii ki had-dini aşarak, dini dejenere etmeye yel-

tenen kimseler içindir. Yoksa, "**selef-i sâlihîn**"den dinin bize geldiği şekliyle, dini dosdoğru öğrenen herkes, toplumu yanıltmadan Dinimizi anlatabilir; yerine göre anlatmalıdır da!

Delâleti açık olmayan nasslar (ayet ve hadisler) şöyle dursun, delaleti ve sübutu kat'î olan nasslarla gelen hükümleri bile kendi kafasınca yontup reddeden, iman gereği olarak bunları kabul edip, Allah rızası için de bunları anlatan ve yazıp çizen hocalara da günümüz moda ithamlarıyla, "**selefi**", "**tekfirci**" ve

“**işidçi**” gibi yakıştırmaya ve iftiralarda bulunan, talihsiz, vicdansız, insafsız, hayasız, bir o kadar da İslâmî ilimlerin cahili ve edep yoksulu “**müsteşrik**” **zihniyetli teologların**, mantar gibi biterek her ge-

çen gün arttığı, bütün bu densizlikleriyle de sosyal medya başta olmak üzere, her türlü platformda salına salına arzı endam ederek zehirlerini kustukları, esefle ve ibretle müşâhade edilmektedir...

Bu teologların; toplumu ve öğrencilerini saptırdıkları yetmiyormuş gibi, bir de ev sahibini bastıran “**yavuz hırsız**” misali; Kur’an-Sünnet ve İslâmî ilimler çerçevesinde toplumu din konusunda aydınlatma gayretinde olan, Allah’ın emir ve yasaklarını açıklayan, İslam’ın inanç esaslarını objektif olarak anlatan din, devlet ve millet sevdalısı Ehl-i Sünnet ilim ehlini, akla hayale gelmeyecek iftira ve yöntemlerle “**elimine**” etme (eleme) girişimleri de son derece hayret vericidir.

Ne yazık ki bu **haddini bilmez cüretkâr çevreler**; Kur’an-ı Kerim, hadis-i şerifler, İslam fıkıh ve akâidi, hadis usulü ve fıkıh usulü bağlamında dinimize saldırıları bertaraf etme gayretinde olan “**vatanperver hocaları**”; “**fikri eleştiriye karşı fikirle cevap vermek yerine**”, sırf, sapkın fikir dünyalarına uymadıkları gerekçesiyle, “**tekfirci**”, “**selefi**” ve “**zâhirci**” yakıştırmalar gibi, ezbere ve toptancı suçlamalar eşliğinde bu hocaları “**tehlike-li**” de addederek, devlet makamlarını onlar üzerine kışkırtmaktan da artık çekinmemektedirler.

Kendilerine verilen görev mi böyledir bilmiyoruz?.. Bu pervasızlık, Al-lâh korkusu, ahiret hesabı duygusu bir yana, Rasûlüllah (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) Efendimiz’in, “**Utanmazsan dilediğini yap!**”³ hadis-i şerifinde ifade edilen pervasızlığın bir örneği midir, acaba?

Yoksa “**bu densizlik**”, “**dilin kemiği yoktur**” atasözünün ifadesi midir?.. Dilin kemiği yoktur, ama, “**kirâmen kâtibîn**” melekleri de fısıltıyı dahi kaydetmektedirler... Asıl bunu düşünmek gerekmez mi?.. Ve hesap günü yakındır!..

Bundan daha önemlisi ise, İslâmî ilimlerle de alakası olmayan “**akademisyen**” **lakaplı bu sözde teologların**; şehit kanlarıyla yoğrulan şu “**Aziz Vatanımız**” da ve “**Yüce Milletimiz**”in gözünün önüne

de, bu kadar densizliğe cüret edebilecekleri, milli ve manevi değerlerimizi ayaklar altına alıp çiğneyen nahoş bir fikir ortamını, **son dönemlerde oluşturabilmiş olmalarıdır.**

Bunlara çanak tutanların ise, aklı sıra “İslâmcı” geçinen şahıs, dernek, vakıf ve sivil toplum kuruluşları arasından olması, çok daha vahim bir trajedidir...

Bu vahim gerçekler bize, sahabeden Enes ibni Mâlik (*Radiyallâhu Anh*), Ebû Hub

reyre (*Radiyallâhu Anh*) ve Afv ibni Mâlik (*Radiyallâhu Anh*) rivâyetleriyle Peygamber (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)den aktarılan hadis-i şerifi hatırlatmaktadır. Ebû Hureyre (*Radiyallâhu Anh*)dan gelen rivâyete göre Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“İnsanlar üzerine (yağmurun bolluğu, fakat veriminin azlığıyla)⁴ aldatıcı öylesi yıllar gelecek ki, (o zamanda) yalancı adam doğrulanacak, doğru adam yalanlanacak, hain adama güvenilecek, güvenilir adam da hainlikle itham edilecek. Yine (o devirde) kamu işlerinde ‘ruveybiza adam(lar)’ söz sahibi olacaktır. ‘Ruveybiza adam(lar) nedir?’ diye sorulunca, Peygamber (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*): ‘Önemsiz, basit, bilgisi kıt, âciz ve sefih adam(lar)dır’⁵ buyurdular.”⁶ (İbn Mâce, Fiten, 24; Ahmed, II/291, 338; III/220; Taberânî, Mu’cemü’l-Kebîr, 18/67; Hâkim, Müstedrek, IV/512; No: 8439; vd.)

(Hâkim, hadisin isnadının sahih olduğunu bildirmiştir. Ahmed Muhammed Şâkir, hadisin sahih isnadla gelen rivâyeti olduğu gibi, “şâhid” isnatları dolayısıyla “hasen” isnada sahip olan rivayetinin de sahih hale geldiğini söylemektedir.

Sonuç olarak belirtmek gerekirse, hadis sahihtir. Bu hadis ile ilgili daha alt detayları, müstakil bir yazıda konu edeceğiz inşallah!)

Sonuç olarak, müsteşriklerin İslam’ı yok etmek için ortaya attıkları İslam itikadına aykırı fikirleri benimseyip yayma gayretinde olan bazı sözde “teologlar” olsun, branş dışı akademisyenler olsun, hatta bunlarla birlikte gazeteci ve aydın geçinen diğer bazı çevreler olsun, öylesine densiz, cüretkâr ve baskın bir hale geldiler ki, artık İslam Dini’nin itikad ve ahkâmını usulü dairesinde anlatan, kaynaklarıyla birlikte yazıp çizen, din devlet ve millet aşığı ehil insanları, akla hayale gelmeyecek iftira ve ithamlarla mahkum edebiliyorlar...

“İhlî İslam” ve “Dinler Arası Diyalog” ihanetleri yanında **“tarihsellik”** inkarcılığını da benimseyen bu sapkın gürühtan sadır olan baskı, sindirme ve yıldırma hareketleri, o kadar ilerlemiştir ki, en son bu şeni’ hareket, iftira ve asılsız ithamlarla, objektif, masum ve vatansever ilim adamları üzerine **devlet makamlarını kışkırtmaya kadar varmıştır.**

Bu memlekette hakkı haykıran, milli ve manevi değerlerini önceleyen dürüst ilim adamları sindirilir yok edilirse, o zaman Vatikan inancı Anadolu’ya hâkim olur, **“Papa”** da gelir İstanbul ya da İzmir’e tahtını kurar... Devletimizin ve milletimizin uyanıklığı ile bu hayallerine erişemeyecekler inşallah!

Fikre fikirle cevap verecek kadar bile beceri ve cesareti olmayan zavallıların içine düştükleri bu durum, din, devlet ve millet açısından büyük bir felakettir.

Bu baskı ve sindirmeler neticesinde yakında hiç kimse, değil Ehl-i Sünnet itikadını anlatmak ve savunmak, bu itidal yolunun adını bile anamaz hale gelecektir... Hatta günümüzde bu aşamaya gelmiştir bile...

Bir ülkede, birlik ve beraberliği sağlayan, halkla idare arasında ve bizzat halk arasında adeta bir çimento rolü oynayarak huzur ve asayişin teminatı olduğu tarih boyunca ispatlanmış olan Ehl-i Sünnet itikadı mahkûm edilirse, Al-

lah muhafaza bundan, top yekûn devlet ve millet zarar görür.

Allah encâmımızı hayreylesin. Hepimizin ahvâlini ıslah eylesin! Dinimizi gereği şekilde anlayıp, en güzel şekilde, Allah rızası için yasabilmeyi ve yaşatabilmeyi; dinimize, devletimize, vatanımıza ve milletimize de sahip çıkabilmeyi nasip eylesin. Âmin!

07.01.2021

Bu makale www.ahmetgelisgen.com adresinden alınmıştır.

Dipnotlar:

1 Yazı, diğer bir yazımızın bir bölümüdür.

2 Bkz. Fazlurrahman, Tarih Boyunca İslâmî Metodoloji Sorunu, Çeviri; Salih Akdemir, s. 32, 34, 35, 46; İslam ve Çağdaşlık, s. 80; Mûsâ Cârullah, Kitâbu's-Sünne, Hazırlayan; Mehmet Görmez, s. 125; Mehmet Görmez, Mûsâ Cârullah Bigiyef, s.130.

3 Buhârî, Enbiyâ, 54; Edeb, 78; Ebu Dâvud, Edeb, 6; İbn Mâce, Zühd, 17; Muvattâ, Sefer, 46; Ahmed, IV/121, 122; V/273.

4 Parantez içi açıklama, hadisin diğer varyantlarında gelen ifadesinden alınmıştır. Bkz. Bûsırî, İthâfü'l-Hıyara, X/537; No: 8590.

5 “*Racülün tâfihün*” kelimesinin, kaynaklarda ve hadisin diğer varyantlarında geçen anlamları olarak yazılmıştır. Bkz. Ahmed, II/291; İbn nü'l-Esîr, Nihâye, 187; Ahmed, Müsned (Ahmed b. Hanbel'in Müsned'inin

tahkikli nüshası, 7899 no'lu dipnot), VI/253; Taberânî, Mu'cemü'l-Kebîr, 18/67; Şâtübî, İ'tisâm, II/681; Cübrân Mes'ûd, Râid, I/426.

6 İbn Mâce, Fiten, 24 (No: 4036); Ahmed, II/291, 338; III/220; Hâkim, Müstedrek, IV/512; No: 8439; Taberânî, Mu'cemü'l-Kebîr, 18/67. Değerlendirmeler için bkz. Hacer, Metâlib, IV/355, 356; No: 4588; Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid, VII/637; No: 12429; Bûsırî, İthâfü'l-Hıyara, X/536, 537; No: 8590, 8591; Ahmed, Müsned (Ahmed b. Hanbel'in Müsned'inin tahkikli nüshası), VI/252; No: 7899; VI/511; No: 8440; Elbânî, Silsiletü's-Sahîha, IV/509.

7 Hâkim, Müstedrek, IV/512; No: 8439; Ahmed b. Hanbel'in Müsned'inin Ahmet Şakir tahkikli nüshası, VI/511; No: 8440; Elbânî, Silsiletü's-Sahîha, IV/509. Ayrıca bkz. İbn Hacer, Metâlib, IV/355, 356; No: 4588; Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid, VII/637; No: 12429; Bûsırî, İthâfü'l-Hıyara, X/536, 537; No: 8590, 8591.

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN OTUZ DÖRDÜNCÜ ŞEYHULİSLÂMI. BURSADA
KIRK TÂNE ÇEŞME YAPTIRAN "RAVZATÜ'L-EBRÂR" MÜELLİFİ

KARACELEBİZÂDE ABDÜLAZİZ EFENDİ

(Rahimehüllâh)

Vilâdet târihi: 1000 / 1592 - Vefât târihi: 1068 / 1658

Şeyhulislâmlık târihi: 11 Cemâziyelevvel 1061 - 17 Ramazân 1061 / 2 Mayıs 1651 - 3 Eylül 1651

Şeyhulislâmlık müddeti: 4 ay, 2 gün - Şeyhulislâmlar arasındaki sırası: 34. Şeyhulislâm

Meşihat makâmındaki sırası: 43 - Meşihat dönemindeki pâdişah: **4. Mehmed**

- Târihçe-i Hayât-ı Necîbesi -

1000 (1592) yılı sonlarına doğru Bursa'da doğdu. Köklü Osmanlı ulemâ âilelerinden biri olan Karacelebizâdelere mensuptur. Babası Rumeli kazaskerliği de yapan **Hüsâmeddin Efendi**'dir. Âile **Karacelebi** adını, **Abdülazîz Efendi**'nin büyük dedesi **Hüsâmeddin Efendi**'nin Niğdeli **Kara Ya'kûb ibni İdrîs ibni Abdullâh**'ın dâmâdı olmasından dolayı almıştır.

- İlmî Hayâtı ve Vazîfeleri -

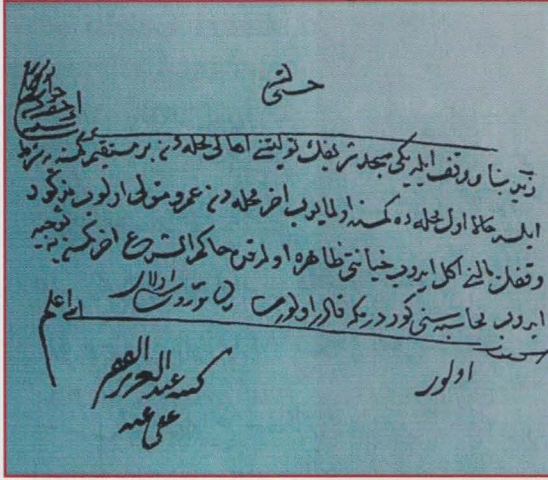
Babasının 1007'de (1598) vefâtı üzerine yetim kalan **Abdülazîz Efendi** müderrislik, kadılık, Anadolu ve Rumeli kazaskerliği yapmış olan ve "**Zuhûrî**" mahlasıyla şiirleri bulunan ağabeyi **Mehmed Efendi**'nin yanında yetişti.

Hoca Sâdeddin Efendi'nin oğlu **Mehmed Efendi**'nin kızıyla evlendi ve **Şeyhulislâm Sun'ullâh Efendi**'den mülâzemet alarak çeşitli medreselerde müderrislik yaptı.

1021 Cemâziyelevvel'de (Temmuz 1612) Hayreddin Paşa, 1024 Rebûlevvel'de (Nisan 1615) Ali Paşa-yı Cedîd, 1025 Rebûlevvel'de (Nisan 1616) Pîrî Paşa, 1026 Rebûlâhîr'de (Nisan 1617) Kalenderhâne medreselerine ve 1029 Muharrem'de (Aralık 1619) Sahn-ı Semân medreselerinden birine müderris olarak tâyin edildi.

1030 Rebûlevvel'de (Şubat 1621) Bursa Sultâniye ve aynı senenin Zülhicce'sinde (Kasım 1621) Edirne Selimiye Medresesi'ne nakledildi. 1032 Receb'de (Mayıs 1623) İstanbul'da Hâkâniyye-i Vefâ Medresesi müderrisliğine getirildi.

1. Mustafa zamânında ciddî bir ulemâ tepkisi olan Fâtih Câmii olayına (1032/1623) katılması dolayısıyla Bursa'da Molla Hüsrev Medresesi müderrisliğine tâyin edilmek sûretiyle İstanbul'dan uzaklaştırılan Abdülazîz Efendi, birkaç ay sonra **4. Murâd**'ın tahta geçmesi üzerine affedilerek İstanbul'a geldi ve Süleymânîye medreselerinin birine tâyin edildi.

1- Kara Çelebizâde Abdülazîz Efendi'nin bir fetvâsı: Hasbiyellâh

Bu mesele beyânında eimme-i Hanefiyye'den cevâb ne vehiledir?

Zeyd binâ ve vakf eylediği mescid-i şerfin tevliyetini ahâlî mahalleden bir müstakîm kimesneye şart eylese hâlâ ol mahalleden kimesne olmayup âhar mahalleden Amr mütevellî olup mezkûr vakfın malını ekl idüp hiyâneti zâhire oldukda hâkimü'ş-şer' âhar kimesneye tevcih idüp muhâsibesini gördürmeğe kâdir olur mu? Beyân buyurup müsâb olalar!

el-Cevâb: Allahu a'lem, olur.

Ketebehû Abdülazîz el-fakîr ufiye anh."

1033 Cemâziyelâhir'de (Nîsan 1624) Yenişehir kadılığına gönderilmesi kariyerinde yeni bir dönemin başlangıcını oluşturdu. Kısa süre kaldığı bu görevden iki yıl sonra Mekke kadısı oldu. Görev süresini tamamlayarak İstanbul'a dönüşünün ardından Edirne kadılığı pâyesini aldı. 1043 Receb'de (Ocak 1634) İstanbul kadılığına getirildi.

Sürgün Yılları ve Dönemindeki Siyâsî İhtilaflar

Karaçelebizâde'nin İstanbul kadılığı oldukça hareketli geçti. **4.Murad** Lehistan seferi için Edirne'de bulunduğu sırada İstanbul'da meydana gelen yağ darlığı **Abdülazîz Efendi**'nin narh¹ husûsunda gösterdiği katı tutumuna bağlandı ve bizzat **4.Murad** kendi hattıyla gönderdiği emirde İstanbul kadısının tutuklanıp bir kayığa bindirilmesini ve Adalar civârında denize atılmasını istedi. **Sadrazam Bayram Paşa**'nın araya girmesiyle son anda ölümden kurtulan **Abdülazîz Efendi** Kıbrıs'a sürüldü.

Kıbrıs'ta bir buçuk yıl kalan **Abdülazîz Efendi** hakkında bâzı devlet ricâlinin: "Simâsında semere-i salâh zâhir olmuştur." diyerek **4.Murad** nezdindeki girişimleri sonucunu İstanbul'a dönmesine izin verildi (Ramazan 1045 / Şubat 1636).

1 - Narh: Tüketiciyi korumak, vurgunu ve değerinden yüksek mal satışını önlemek üzere zorunlu tüketim maddelerine yetkili resmî makamlarca konan ve uyulması gereken sâbit fiyat.

Ancak **4.Murad**'ın ölümüne kadar (1049/1640) resmî görev alamadı. Arpalığı olan Dimetoka'da vaktini eserlerinin telifiyle geçirdi. **Abdülazîz Efendi**'nin kayınbirâderi olan **Hocazâde Ebû Saîd Mehmed Efendi**'nin şeyhulislâmlığı sırasında (1053/1644) Anadolu kazaskeri olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Anadolu kazaskerliğinden 15 Receb 1054'te (17 Eylül 1644) Rumeli kazaskerliğine nakledildiği husûsu bir ruûs kaydında yer alır (BA, KK, nr. 258, s. 57).

Sultan İbrâhîm devrindeki olaylardan oldukça etkilendiği anlaşılan **Abdülazîz Efendi** pâdişâhın tahttan indirilmesi sırasında ön planda rol oynadı. **Şehzâde Mehmed**'in (4.) sağ koltuğundan tutarak tahtın yanına kadar getirdi. **Sultan İbrâhîm**'in îtirazlarına sert sözlerle, hattâ bâzı kaynaklara göre ağır hakaretlerle karşılık verdi. Fakat **İbrâhîm**'in îdâmı üzerine bu karardan haberi olmadığını belirterek kendini savundu. Ancak bu meseleler dolayısıyla **Vâlîde Kösem Sultan** ile arası açıldı.

4.Mehmed'in cülûsunun arkasından 19 Receb 1058'de (9 Ağustos 1648) fiilen Rumeli kazaskerliğine getirilen **Abdülazîz Efendi**, bu görevde iken "**Ravzatü'l-ibrâr**" adlı kitabını **4.Mehmed**'e takdim ederek pâdişâhın iltifâtına mazhar oldu.

Şeyhulislâm Hoca Abdürrahim Efendi'nin azlinden sonra, arasının iyi olmadığı vâlîde sultanın tesiriyle çok arzu ettiği şeyhulislâmlık makamına geçemeyince hayal

kırıklığına uğradı ve fıkha dâir “*el-Kâfî*” adlı eseri bizzât sultana takdim ederek (1059/1649) Rumeli kazaskerliğinin yanı sıra şeyhulislâmlık pâyesinin kendisine verilmesini sağladı ki böyle bir makâmın ihdâsı ilk ve son olmuştur.

Cevrî Çelebî buna şöyle târih düşürmüştür:

عَزِيزٌ عَالِمَةٌ أَوْلَهُ مُبَارَكٌ بِأَيَّةِ فِتْوَى

“*Azîz âleme ola mübârek pâye-i fetvâ.*”
(1059)

Bu durum Osmanlı târihinde örneği olmayan bir uygulamaydı. Gerek vâlîde sultan gerekse bâzı vezirlerle olan anlaşmazlığı sarayda yapılan bir toplantıda gün yüzüne çıktı. Bunun üzerine 8 Şevvâl 1059’da (15 Ekim 1649) Rumeli kazaskerliğinden azledildi. Tırnova ve Sahra kazaları kendisine arpalık olarak verildi. Ertesi yıl arpalıkları Mihaliç ve Kirmasti olarak değiştirildi.

- Şeyhulislâm Olması -

Bahâî Mehmed Efendi şeyhulislâmlıktan azledilince vâlîde sultana rağmen Bektaş Ağa’nın yardımıyla 11 Cemâziyelevvel 1061 (2 Mayıs 1651) târihinde meşihat makamına kavuştu. (Bkz.: Resim-1)

2- **Karaçelebizâde**’nin Abdal Mehmet Câmîi yakınlarına yaptırdığı günümüze ulaşmayan çeşmesinin yerine yapılan sebîl

Cevrî Çelebi şeyhulislâm olmasına şöyle târih düşürmüştür:

أَيَّلِدِي حَقَّ عِزِّ إِيْلَةٍ مُفْتَبِي
عَزِيزِ عَالِمِي

“*Eyledi Hak iz ile müftî Azîz-i âlemi.*”
(1061)

Dört ay kadar süren şeyhulislâmlığı zamânında eski teşrifat âdetlerini uygulamaya koyduğu, müderrislerin tâyininde hasâsiyet gösterdiği, vakıfların düzenlenmesi için çalışmalar yaptığı belirtilir. Ancak meydana gelen karışıklıklar bu işleri tamamlamasını engelledi.

O sırada **Kösem Sultan**’ın öldürülmesinin ardından ağalarla sarayın arası iyice açılmış, Dîvân-ı Hümâyun önüne taht kurulmuş,

3- **Karaçelebizâde**’nin yaptırdığı 40 çeşmeden günümüze ulaşmış tek çeşme kitâbesi şöyledir:

Şeyhulislâm Azîz-i âlem,
Etti ma‘mûr bir nice vîrâne.

Çok eser etti Hüdâ ede kabûl,
Haydır çün kalacak insâne.

Kıldı bu âbı revân hem tâ kim,
Teşneler nûş ede kâne kâne.

Hâtîf-i gayb dedi târihin,
Nûş-ı cân olsun içen atşâne.”
(1062/1652)

sancak çıkarılarak herkes bunun altında pâdişâhın yanında toplanmaya çağrılmış, buna karşılık Ağakapısı’nda toplanan ağalar ulemâyı dâvet etmiş ve bu arada **Şeyhulislâm Abdülazîz Efendi**’ye de haber göndermişlerdi.

Bir süre gidip gitmemekte tereddüt eden **Abdülazîz Efendi** vefâ borcu olduğu gerekçesiyle bu dâvete katılmış ve bir bakıma hangi tarafın yanında olduğunu da belli etmiştir. Fakat olaylar sarayın lehine dönünce 17 Ramazan 1061’de (3 Eylül 1651) azledilerek Sakız’a sürüldü.

Sakız'da sürgünde bulunduğu sırada saraya son derece hürmetkâr olduğunu bildiren mektuplar yazdı. Bunları devletin yüksek katlarındaki tanıdıklarına gönderdi, pâdişah için doksan beyitlik bir terkîb-i bend kaleme aldıysa da bu şiir ve buna benzer gayretleri affedilmesine yetmedi.

Daha sonra Ege denizinde çıkması muhtemel bir savaş tehlikesi yüzünden yerine bir nâib bırakmak sûretiyle Bursa, Mudanya'ya gelmesine izin verildi (1062/1652) ve bu ilçe kendisine Arpalık olarak verildi.

- Vefâtı -

Ömrünün son altı yılını Bursa'da İstanbul'a gidebilmenin hasretiyle geçirdi ve 6 Rebûlâhir 1068'de (11 Ocak 1658) vefât etti. Vasiyeti üzerine Bursa'da Deveciler Kabristanı bitişiğinde Timurtaş Muallimhânesi civârında defnedildi.

Vefâtına şu beyitle târih düşürülmüştür:

أَوْقِيُوبُ أَوْجِ سُورَةَ إِخْلَاصِ آيِلَهْ
دَيِدِيلِرْ رُوحُ عَزِيْزَهْ فَاتِحَهْ

“Okuyup üç Sûre-i İhlâs ile,
Dediler: ‘Rûh-u Azîz’e Fâtîha.’” (1068)

Karaçelebizâde'nin babası **Hüsâmeddin Efendi** Emir Sultan Câmii'nin giriş kapısının hemen yanı başında yatmaktadır. Ama **Karaçelebizâde Abdülazîz Efendi**'nin mezarı bugün maalesef yoktur. Çünkü defnedildiği Deveciler Mezarlığı 1940'lı yıllarda kaldırılınca mezarı yok olmuştur. Kaynaklardaki târiflere bakılırsa şimdiki Abdal Mehmet Câmii'nin hemen arka tarafındaki bıçakçılar otoparkının olduğu yerde bulunduğu tahmin edilebilir.

4- **Karaçelebizâde**'nin “*Ravzatü'l-ibrâr*” adlı kitabı

- Şahsiyeti -

Karaçelebizâde Abdülazîz Efendi sert mîzaçlı olup sözünü esirgemeyen bir şahsiyete sâhipti. İçinde yer aldığı siyâsî olaylar yanında edebî ve târihî eserleriyle de şöhret kazanmıştır. İnşâ ve belâgata önem verdiği ve üç dili çok iyi kullandığı eserlerinden ve şiirlerinden anlaşılmaktadır.

Yazdığı târih eserleriyle Osmanlı'nın en büyük müverrihlerinden sayılmaktadır. Uslûbünün ağdalı olmasıyla meşhurdur.

Dâmâdı **Bosnalı İsâ Efendi**'den olan torunları kadılık ve müderrislik yapmışlardır.

Şiirlerinden güzel bir beyti şöyledir:

“*Nesîm-i fazl-ı İlâhî eser bugün yârın,
Güşâde etme Azîzî dehân-ı şekvâyı.*”

“*Elbette İlâhî fazl-u kerem rüzgârı er geç
esecektir,*

*Ey Azîz Efendi! Şikâyet ağzını sakın
açmayasın.*”

- Hayır Eserleri -

Ayrıca hayâtının son yıllarını geçirdiği Bursa'da bâzı hayrâtı bulunmaktadır. Bursa Ulu Câmii'nin iki tarafına birer sofa, Setbaşı'nda câmi, Ulu Câmii'nin batısında bir muallimhâne yaptırdığı, Bursa'ya iki saat mesâfede Uludağ eteğindeki Gümgüm mesâiresinden şehre “Müftü suyu” ismiyle meşhur olan bir su getirttiği ve bir kısmı kitâbeli, çinilerle süslü kırk kadar çeşme inşâ ettirdiği bilinmektedir.

Karaçelebizâde'den günümüze önemli bir hâtıra ulaşmıştır. Belki de ulaşan hatıraların en önemlisidir.

5- Karaçelebizâde'nin "Târihçe-i Fetih-i Revân ve Bağdad" adlı eseri (Süleymâniye Ktp., Esad Efendi, no:2086)

درد آید و محمد و ثنای بیعتنا بین تبار و رکاب کربا بیاید
تاریخ صلح و سلام و فرموده طایر، مرقع پیشکار بارگاه حضرت
دسالت دستکاهی قلمون تحفه تحیت و زورور نامبرود
انصابت مانا صاحب شرف انتساب با اوصیان اولاد نوز منکر
قره چیلن زاده محمد الفتن قیصر یوزمن انظار رسته بیبر امید که
حقیق کرم بضاعت معتدله ابراهیم بنیاد حضرت صفی الله آدم ساسانی
موجوده و ضیقه قدره اینکار و مدد بیکه الی الی سال بیست و شش
اولاخر تئید کلسا فرخان زاریا شرفیق این ذوات مقدمه
انجیا سرتین صلوات الله و سلامه و علیهم اجمعین و جبارا
رفیع المقادیر و ستارگان و صابریه و فاطمه و انالله و انالیس

Çünkü Abdal Mehmet Câmii'nin hemen yanındaki çeşmede **Karaçelebizâde**'nin yaptırdığı çeşmelerden günümüze ulaşan tek çeşme kitâbesi bulunmaktadır.

Câminin hemen yanındaki bu çeşme yeni yapılmış olsa da kitâbesi rahatça okunabilmekte ve o da ilginç bir hikâyeye sâhip bulunmaktadır. Çünkü bu kitâbe, 1980 yılında câminin avlusunda toprağa gömülü olarak bulunmuş ve daha sora yine kaybolmuştu.

2003 yılında Murâdiye Külliyesi'nin hazîresinde atılı vaziyette yeniden ortaya çıkarılmıştır. 2009 yılında da Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin duyarlılığı sâyesinde Abdal Câmii'nin avlusuna bir çeşme inşâ edilmiş ve kitâbesi de asıl yerine kavuşmuştur. Ama çeşmenin aslında Abdal Câmii'nin karşısında yer alan Abdal Türbesi'nin doğu duvarına bitişik olduğu bilinmektedir. (Bkz.: Resim-2 ve 3)

- İlmî Eserleri -

1) "Ravzatü'l-ibrâr el-Mübeyyen bi Hakâiki'l-ahbâr." (Bkz.: Resim-4)

Âdem (Aleyhisselâm)dan 1058 (1648) yılına kadar gelen olayları içine alan umûmî bir târihtir. **Abdülazîz Efendi**'nin Rumeli kazaskeri olduğu sırada 1059'da (1649) bitirdiği ve 4.Mehmed'e takdim ettiği eser basılmış olup (Bulak 1248) bir kısmı Avrupa kütüphânelerinde olmak üzere otuzun üzerinde yazma nüshasının bulunması o devirde çok okunduğunu gösterir.

2) "Zeyl-i Ravzatü'l-ibrâr."

Bursa'da kaleme alınmıştır. **4.Mehmed**'in cülûsundan **Abdülazîz Efendi**'nin ölüm târihine kadar geçen on yıllık olayları ihtivâ eder. Bu zaman içerisinde önemli olayların yakın şâhidi olmuş veyâ hâdiseleri güvenilir şahıslardan dinlemiş bir devlet adamının ağır bir dille, akıcı ve sanatkârane bir üslupla yazdığı bir nevi hâtıra niteliği taşır.

3) "Süleymannâme."

Kanûnî Sultan Süleyman'ın tahta çıkışından ölümüne kadar gerçekleşen fetihleri, olayları ve zamanında yetişen ulemâ ve vezirlerin biyografilerini içine alır. Bulak'ta basılmıştır (1248).

4) "Zafernâme." (Bkz.: Resim-5)

Sadrazam Kemankeş Kara Mustafa Paşa'nın isteği üzerine kaleme alınmış olup **4.Murad**'ın Revan ve Bağdat seferlerinin târihçesidir. "**Târihçe-i Fetih-i Revân ve Bağdad**" adıyla da bilinir.

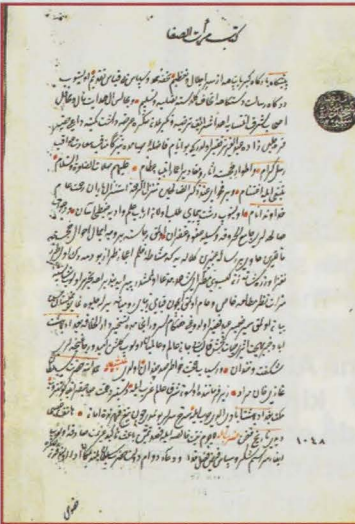
1044 (1635) yılında **4.Murad**'ın Üsküdar'dan hareketiyle başlayan eser, **Kara Mustafa Paşa**'nın Kasr-ı Şîrin Antlaşması ile İran barışını temin ettikten sonra İstanbul'a gelişi târihi olan 1049'a (1640) kadar devâm eder. Olaylar yedi bölüm hâlinde anlatılmıştır. İlâve edilen sekizinci bölümde ise sadrazamın 1053 (1643) yılına kadar yaptırdığı çeşme, yol, köprü, hamam gibi îmar faaliyetlerinden bahsedilmektedir. Eserin bir nüshası Süleymâniye Kütüphânesi'nde kayıtlıdır. (Esad Efendi, no:2086/3)

5) "Mir'âtü's-safâ." (Bkz.: Resim-6)

Âdem (Aleyhisselâm)dan **Hazreti Muhammed** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)e kadar gelen peygamberlerden bahseder. Bu arada **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)'in nesebi, doğumu, mi'râcı ve vefâtına kadar olan olayları da anlatır. Âşir Efendi (no:269) ve Süleymâniye (Esad Efendi, no:2405-2406; Per-tev Paşa, no:501) kütüphânelerinde nüshaları bulunmaktadır.

6) “el-Fevâyihu’n-Nebeviyye fi’s-Siyeri’l-Mustafaviyye.”

Sa‘deddin Muhammed ibni Mes‘ûd el-Kâzerûnî’nin Siyer-i Nebeviyye adlı eserinin Farsça aslından Türkçe’ye yapılmış tercümesidir. Dört bölümden meydana gelen kitabın birinci bölümü peygamberlerden, son üç bölümü ise **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ve zamânındaki olaylardan bahseder. Eserin sonunda çeşitli meselelerin yer aldığı bir hâtime kısmı vardır. (Süleymâniye Ktp., Hâlet Efendi, no:734; Şehid Ali Paşa, no:1926)

6- Karaçelebizâde’nin “Mir’âtü’s-safâ” adlı eseri (Süleymâniye Ktp., Pertev Paşa, no:501)

11) “Risâle fî kavli’l-Beyzâvî enne’l-mu‘tebere tahsîsu hâze’l-hükm.”

(Süleymâniye Ktp., Reşid Efendi, no:1046/14, vr:132-139)

Abdülazîz Efendi’nin ayrıca “Hilyetü’l-enbiyâ”, “el-Kâfi”, “Kitâbü’l-Elğâz fi’l-fıkhi’l-Hanefî” adlı eserleriyle “Ahlâk-ı Muhsinî tercümesi”, bir dîvânı ve “Risâle-i Kalemiyye” adlı kitabının bulunduğu belirtilir. Fetvâlarının “Fetâvâ” adıyla toplandığı da bilinmektedir.

Rûhu için el-Fâtîha.

7) “Gülşen-i Niyâz.”

Kıbrıs’ta iken mesnevî tarzında yazdığı bu kitabında İstanbul’dan ayrılışını, Kıbrıs’a gidişini, orada duyduğu gurbet üzüntülerini ve dönüşünü anlatmaktadır. (Süleymâniye Ktp., Mihrişah Sultan, no:252)

8) “Münâcât.”

Seksen beyitlik bir şiiirdir. Süleymâniye Kütüphânesi’nde (Esad Efendi, no:3809/18, vr:163-166) müstakil bir risâle olarak görünen münâcât “Zeyl-i Ravzatü’l-ibrâr”ın içinde de yer almaktadır.

9) “Nefehâtü’l-üns fi şerhi Ravzatü’l-Kuds.”

Fıkha dâirdir. (Süleymâniye Ktp., Esad Efendi, no:1828; Hasan Hüsnü Paşa, no:517)

10) “Hallü’l-iştibâh ‘an ‘ukûdi’l-Eşbâh.”

Müellifin mukaddimede verdiği bilgiye göre bu çalışmada **İbni Nüceym**’in çok rağbet gören, ancak konularının dağınıklığı sebebiyle rahatça kullanılmayan “el-Eşbâh ve’n-nezâir” adlı eseri yeniden düzenlenmiş, lüzumlu görülen yerleri açıklanmıştır. (Süleymaniye Ktp., Esad Efendi, no:650)

Kaynaklar:

(Nevzat Kaya, Tdv İslâm Ansiklopedisi, 24/381-383; Müstakimzâde Süleymân Sa’düddîn, Devhatü’l-meşâyih, sh:57-62; Aynı mlf., Devhatü’l-meşâyih (me‘a-zevl), Süleymâniye Ktp., Yazma Bağışlar, rakam:5497, verak:26a-26b; Şeyhî, Vekâyi’u’l-fuzalâ, 1/252-254; ‘Atâî, Hadâiku’l-hakâik fî tekmileti-ş-Şekâik, sh:416-417; Müstakimzâde, Devha-i Meşâyih-i Kibâr, Süleymâniye Ktp., Âşir Efendi, no:251, vr:21a-b; ‘Ayıntâbî Mehmed Münîb, Zeyl-i Devhatü’l-meşâyih, Süleymâniye Ktp., Esad Efendi, no:2441, vr:22a-b; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i ‘Osmânî, 3/339; Bursalı Mehmed Tâhir, Osmanlı Müellifleri, 3/121; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:377-379, 755; Ahmed Sidkî, Mu‘cemü şüyühi’l-İslâm fi’l-‘ahdi’l-‘Osmânî, 1/470-476; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhülişlamları, sh:76-79; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi’nde Şeyhülişlam Fetvaları, sh:14; Serhat Başar, Osmanlı Şeyhülişlamları, sh:244; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/124-125; Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, 4/470-472; Kâtib Çelebi, Fezleke, 2/152; Na‘imâ, Târih, 3/207, 6/348; Belîğ, Güldeste, sh:314-316; Ebru Çetinkaya, Bursa Çeşmeleri, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, sh:35-36, 162)

İletişim adresi: hasan.kudu@hotmail.com

ÖMER FARUK KORKMAZ

KUR'ÂN TÂRİHSEL BİR HİTAP OLABİLİR Mİ?!

(Mustafa Öztürk'ün Konu Hakkındaki
Bâtıl Görüşlerinin Tenkîdi -1)

Giriş

Allah ﷻ tarafından üzerinde derin tefekkürler yapılması için indirilmiş Kur'an-ı Hakîm târih boyu manasının idrak edilmesi adına farklı telakkilere muhatap olmuştur. Bu anlamda muhtelif bidat fırkaların da bâtil hükümlerine mesned kılmaya çalıştıkları ve böylelikle uygulamaktan ziyade uyarlamaya çalıştıkları Allah ﷻ kelâmı ehl-i sünnet istikametiyle ehl-i bidat inhirâfının arasında bir kıstas vazifesi görmüştür. Hiç şüphesiz ki bu kıstas oluş, Kur'an'ın usûlünce okunmasına nispetle tezâhür etmektedir. Aksi takdirde her iki menhecin de istidlal ettikleri kaynak aynıdır.

Fakat bize namazı, orucu, haccı, zekâtı ve bilimum ibadetleri emreden Allah ﷻ nasıl ki bunların uygulanış keyfiyetini kısmen metlûv ve kısmen de gayr-i metlûv vahiyle beyân etmişse, Kur'an'ın üzerinde düşünülmesi şeklindeki emrin de keyfiyetini Hazreti Peygamber ﷺ ile öğretmiştir.

Yani Kur'an'ı anlamak kelimeleriyle kurduğumuz cümlelerin hak ve hakikate hizmet edebilmesi için belli bir mâhiyet kisvesine büründürülmesi şart-

tır. Aksi takdirde her bir fırkanın ve telakkinin aynı sloganı kullanarak doğru olanı savunduğu şeklindeki hakikatle yüzleşmemiz kaçınılmaz olacaktır. Öyleyse Kur'an'ı anlama ameliyesinin kendi bünyesinde bir davâbıtı ve bütünlüğü olmalıdır. Kural ve kaide üzerine mebni olmayan, herhangi bir somut iskelete dayanmayan bir idrak iddiası kolayca manipüle edilmeye müsait bir slogan olmaktan öteye geçemez.

Kur'an'ı anlamak ve vahye dâir hakikatleri idrak etmek soyut bir şey olmamasına rağmen, bu ameliyeyi tüm boyutlarıyla başta Allah Resulü ﷺ, sahabe, tabiûn ve bütün bir ümmet uleması kavlen ve tatbîken ortaya koymuşken târihten bugüne bu mecrada kendine alan açmak isteyenlerin olduğu inkâr edilemez bir hakikattir.

Zımında benlik duygularının tatmini yahut “şehvetü'z-zuhûr” gibi hastalıkların yattığı bu tarz sloganların çıkış noktaları farklı olsa da kesiştikleri nokta aynıdır: Tüm bu söylemler asırlar boyu vahyin bihakkın anlaşılmadığı, dinin temel sabiteleri de dahil olmak üzere bütünüyle yanlış anlaşıldığı iddiasını tazammun etmektedir.

Bu durumda da akıllara şu sorunun gelmesi kaçınılmaz olmaktadır: ilk muhatapları da dahil asırlar boyu anlaşılammamış, yanlış telakki edilmiş ve tabaka tabaka dalâlet üzere yaşanmış bir dini Allah ﷻ'ın göndermiş olmasındaki hikmet ne ola ki? Bu hikmet-i ilâhiye ile bağdaşabilecek bir şey midir? Konunun bu tarafı tamamen farklı mevzulara kapı araladığı için bu soruyu sadece sorup bırakmakla iktifa edeceğiz.

Kur'an'ı anlamak ve vahiy üzerine muhalif cümleler kurmak çabasının günümüzdeki mümessillerinden birinin de Mustafa Öztürk olduğu hepimizin malumudur. Kabul etmeliyiz ki, Öztürk'ü bu meyanda iddialı çıkışları olanlardan farklı kılan hususiyetleri de vardır. Mesela Kur'an'ı asırlar boyu kimselerin anlayamadığını, kalamullahın anlaşılması

için sünnetin tebyinine ihtiyaç olmadığını savunan mealci söylemden uzak olduğunu tasrih etmesi bunlardandır.

Ne var ki, bu farklılıklar zahirde hakkaniyetten yana yer alma gibi gözükse de içyüzüne bakıldığında bir başka batılın teyidi amacına matuf olduğu görülecektir. Nitekim, Öztürk'ün, Kur'ancı mealci söylemin en temel iddialarından biri olan "her şeyin detayı Kur'an'da mevcuttur" şeklindeki anlayışı reddetmesi¹ de aslında bu amaca yöneliktir.

Zira bu tezin doğru kabul edilmesi durumunda Öztürk'ün târihsel olduklarını iddia ettiği ayetler zamanımız açısından işlevselliğini koruyacak ve evrensel oldukları ispat edilmiş olacaktır. Öztürk'ün müdafî gibi gözüktüğü sair konularda da pek farklı bir durum söz konusu değildir.

Mustafa Öztürk'ün Kur'an'a yönelik bâtil telakkilerini inceleyip tenkit etmek kitap hacminde bir çalışma ister. Bizler bu makalede hasbelkader Öztürk'ün *Kur'an ve Tefsir Kültürümüz* isimli kitabında yer alan ve muhtevası itibarıyla Kur'an'ın târihsel olduğunu ispata yönelik iddialarını tenkit edeceğiz. Gayret bizden, tefvik Cenab-ı Hak'tandır.

Tarihselcilik Fikrî Bir Mülâhaza mıdır?

Öztürk Kur'an'ın târihsel bir hitap keyfiyetini hâiz olabileceğine yönelik iddialarına başlamadan önce, konuyla ilgili târihsel sürece dair bir iki noktaya değinmek istiyor. Bu bağlamda da -birazdan ifadesini aynen nakledeceğimiz üzere- belli sâikler sebebiyle bu düşüncenin ilgi kaybına uğradığından söz ediyor. Kur'an'a yaklaşımında mesned edindiği bu tehlikeli düşünceye bir zarar gelmesinden de son derece korkar bir vaziyette

halen bu telakkinin mevcudiyetinden de gayet memnun bir şekilde bahsediyor. Bu paragraflarda husûsen dikkat çeken taraf, Öztürk'ün târihselci telakkîyi mahza bir düşünce akımı gibi gösterme çabasıdır.

İlgili ifadeleri şöyledir: "*Kur'an ve târihsellik, özellikle AB eksenli dış politikayla ilgili bazı gelişmelere yönelik bir tepki olarak ülke ikliminde -maalesef- ulusalcı damarın kabarması ve buna koşturarak da İslami düşünce alanında katı gelenekçiliğin bir dizi süreli yayın vesilesiyle tekrar hayatiyet kazanması*

hasebiyle belirgin bir ilgi kaybına uğramış gözükse de gerçekte tüketilmiş ve bidayetteki öneminden hemen hiçbir şey yitirmemiş bir tartışma konusudur. Bilindiği gibi, yakın geçmişte birçok kitap, makale ve sempozyum bildirisine de konu olan târihsellik tartışması genellikle Kur'an ahkâmının aktüel değeri bağlamında sürdürülmektedir.”²

Kur'an ve târihselcilik konusunu mahza fikrî bir tartışmamış gibi kamuoyuna sunma amacını taşıyan bu yaklaşım son derece tehlike arz etmektedir. Zira, bu düşünceye göre Kur'an'a yönelik târihselci bakış açısı tıpkı bir tefsir ekolü gibi kendiliğinden ortaya çıkmış ve ilim sahibi bir kısım kişiler tarafından tartışmaya açılmıştır. Dolayısıyla, mezheplerin Kur'an üzerindeki içtihatları ve ahkam ayetleri üzerinden yaptıkları istinbatlar ne ise târihselci yaklaşımların çıkarımları da odur. Birçok bidat akımlar gibi târihselciler de kendilerini ve bâtil telakkilerini Müslümanlara bu kisve altında sunmaktadırlar. Öztürk'ün iddialarına da bakıldığında böylesine “önemli” bir fikrî düşünce, târihin belli evrelerinde birtakım sönüklüklere maruz kalmışsa da henüz öneminden bir şey yitirmiş değildir.

Oysa hakikat şu ki, târihselcilik düşüncesi sadece bir düşünce olmaktan öte iman ve küfür arasında kalın bir çizgi olma niteliğine sahiptir. Zira târihselcilik en kısa ifadeyle, batıyla münâsebetin kesâfet kazandığı dönemlerde, Hristiyanların, yaşadıkları belli hâdiseler sonrasında kitaplarına reva gördükleri şeyin aynıyla Kur'an'a da tatbik edilmesinden ibarettir.

Meseleyi şöyle özetleyelim isterseniz: Batı dünyasında kilise İsa'nın manevi varlığı (Corpus christimysticum) sıfatıyla

la ön plana çıktığı için kendisini daima gerçeğin yanılmaz temsilcisi olarak tebaasına sunmuştur. Temeline inildiğinde örgütlü bir din adamlığı sınıfıyla bu sınıfın dışında kalan halk ayırımına dayanan bu anlayış belli bir zaman sonra aşılabilir düzeyde ontolojik bir düalizmin meydana gelmesine ve iki ayrı alanın oluşmasına sebebiyet vermiştir.

Birinci alanı oluşturan kilise temsilcileri kutsal kitabı yorumlama ve anlama yetkisinin sadece kendilerinde olduğunu, düşüncelerinin İlahî hakikatten süzülüğünü ve din adına yegâne merciinin kendileri olduğunu söyleyerek Ortaçağ boyunca akıl ve felsefe ile çok ciddi bir çatışma içine girmişlerdir. Bu süreçte kilise aklın tesirlerini yok etme adına katı bir dogmatizm dönemi başlatmış ve kilise temsilcilerinin aksine görüş bildirmenin küfür olduğu belirtilmiştir.³ Bu bağlamda bilim adamlarının bulgularına da savaş açılmış ve hatta kimilerinin dinden çıktıklarına hükmedilmiştir.

Hikayesi hayli uzun olan bu despotik dönemin doğal bir sonucu olarak Martin Luther 1521 yılında Wittenberg kilisesinin kapısına astığı doksan beş maddelik bildirgesiyle fiilen başlamış bir reformasyon hareketini ilan etmiş bulunuyordu. Birçok akıma kaynaklık teşkil eden bu çalkalanmalar târihselci düşüncenin de zihinlerde temerküz etmesi ve kitab-ı mukaddese yönelik hermeneutik yaklaşımların ivme kazanmasına zemin hazırlamıştır.⁴

Böylece batılı adamlar zaten tahrif edilmiş kitaplarında yer alan ve akla muhalif gördükleri şeyleri, o güne dek kilisenin aklı gömmesinin ve bu alanla ilgili tek kelime ettirmemesinin adeta öcünü alıyormuşçasına târihselci düşünceyle yorumlamayı çare olarak görmüşlerdi.

Şu hâlde bugün bizim dünyamıza girmiş irili ufaklı birçok kavram gibi “Târihselcilik de” başka bir dünyanın çocuğudur. Daha doğru bir tabirle bu yaklaşım, kilise temsilcilerinin oluşturduğu despotizmle uzun yıllar kafalarına vurulmuş batılıların çatışma kültüründen doğmuş bir yaklaşımdır.

Şevket Kotan’ın şu ifadeleri meseleyi özetlemektedir: ‘Tarihselcilik batı düşüncesindeki çatışma ve karşıtlıkların, zihinsel sancuların, batı düşüncesinin kanını taşıyan çocuğudur ve bu düşünce havzasının kodlarını taşımaktadır. Bu eğilime karakter kazandıran şeyse, Yeniçağ bilimsel rasyonalizminin karşıtlığında temel lenmiş ve hayâtiyet kazanmış olmasıdır.

Kilise dogmalarının ve despotik dogmatizminin karşıtlığında temellenen bilimsel rasyonalizmin aşırılığı ve yeni bir despotizm üretmesi, onun temeli olan salt aklın sorgulanmasını kamçulamış ve aklın târihselliğini temel alan görüş ve düşüncelerin ortaya çıkıp bir felsefi akıma dönüşmesini sağlamıştır. Yeniçağ

rasyonalizminin din karşıtlığının, Alman dindarlığını harekete geçirmesi ve Schleiermacher, Dilthey gibi protestan ilahiyatçıların ortaya çıkararak karşıt felsefeler geliştirirken ki protestan-dindar sâik de diğer temel bir neden olarak zikredilmelidir. Özellikle pozitivist etkilerden iyice sıyrılmış varoluşsalçı târihselciliğin tezlerinin, dînî bir tasavvurla hayli uyum içerisinde olduğu söylenebilir.⁵

Tüm bunların yanı sıra, Kur’an’ın mevsûkiyeti, tahrif edilememiş olması, tabaka tabaka nazım ve manasıyla tevâtüren intikal etmiş olması böyle bir yaklaşımla mezc edilemeyecek olmasının baş sebebidir.⁶

Böyle bir yaklaşımı Kur’an’a uygulamaya kalkmak, her şeyden öte onu muharref kitaplara denk tutmak, mevsûkiyetine güvenmemek ve kıyamete dek insanları hidayete erdirme vasfını yok saymak anlamına gelir. Bu ise Kur’an’a yönelik mahza bir bidat yaklaşım olmasının çok daha ötesinde iman meselesidir.

Öztürk’ün bunu sempozyumlarda tartışılan mahza düşünce temelli bir konu olarak sunması her şeyden öte Kur’an adına konuşmanın ne anlama geldiğini müstakim bir Müslüman şuuruyla idrak edemeyişindedir. Katı gelenekçi olarak vafettiği kişilerin de, Kur’an’ı târihin belli bir evresine hitap eden modeli geçmiş bir kitap olarak sunmayı hedefleyen târihselciliğe karşı çıkmaları da tamamen İslam hamiyetine sahip olmalarından neşet eden bir aksülameldir.

Öztürk’ün İtirafı: Müminlerin Çoğu Benimsemiyor

Öztürk iddialarına devam ederken bir noktaya temas etmeden de geçmiyor: Şöyle ki, o, târihselci düşüncenin Kur’an’ın anlaşılması noktasında son derece önemli bir metod olarak gördüğü

târihselciliğin ekserî Müslümanlar yani bütün bir ümmet tarafından kabul görmediğini de itiraf etmek zorunda kalıp şöyle diyor:

“Kur’an’ın tüm insanlara ve tüm zamanlara gönderilmiş bir kutsal metin olduğuna inananlara -ki Müslümanların

kahir ekseriyeti böyle inanmaktadır-göre Allah hüküm vazederken muhtemel ve müstakbel gelişmelerin tümünü hesaba katmıştır. Bu yüzden, O'nun vazettiği ahkâmın işlerlik kazanmasına imkan tanıyacak durumların mütemadiyen vücut bulması mukadderdir.”⁷

Öztürk, Müslümanların kâhir ekseriyetinin Kur'an'ın târihselliğine inanmadıklarını ikrar ettiği halde kendi adına târihselliği savunmayı yeğliyor. Oysa Kur'an, “Kendisi için doğru yol belli olduktan sonra, kim Peygamber'e karşı çıkar ve müminlerin yolundan başka bir yola giderse, onu o yönde bırakırız ve cehenneme sokarız; o ne kötü bir yerdir”⁸ şeklindeki âyet-i celilede hiç de târihselliğe hamledilemeyecek umûmî bir ifadeyle müminlerin yolu ve istikametinin tersine gidenlerin halleri üzere bırakılacağı ve sonlarının cehennem olacağını tasrih ediyor. Zira bu ümmetin kesinkes söz birliği ettiği meselelerde hatadan masum olduğu malumdur.⁹

Bu denli açık bir tehdide rağmen ümmetin yekûnuna muhalefet ederek modern sapmaların İslam alemine sıçrattığı akidevi arızalardan biri olan târihselciliği savunmak nasıl bir cürettir?! Yoksa Öztürk bu ayetin de târihsel olduğuna mı inanıyor?!

Ayrıca ümmet Kur'an'ın tüm ayetleriyle evrensel olduğunu savunurken elbette Cenâb-ı Hakk'ın ezeli ilmiyle birlikte kıyamete dek tezâhür edecek hâdiseleri bildiği gerçeğine dayanmaktadır ve bunda garipsenecek bir taraf yoktur.

Bu perspektiften hareketle ulema, Kur'an'da yer alan ve zahiri anlamı itibarıyla yerel ve târihsel gibi anlaşılan ayetlerin hikmetlerini ve tüm zamanlara şamil olma keyfiyetlerini beyan etmiştir. Bunun aksini savunmak en kısa ifa-

deyle “Bu Kur'an bana, kendisiyle sizi ve ulaştığı herkesi uyarmam için vah-yolundu”¹⁰ şeklindeki ayeti reddetmek olur. Zira ayette yer alan kelimesi umum ifade ettiği için o zamanda yaşayıp da Kur'an'ın ulaştığı kişilere şamil olduğu gibi kıyamete dek yaşayacak kimselere de şamildir. Allah Resulü ﷺ'nün tüm insanlığa gönderilmiş olmasının¹¹ manası da budur.

Ez cümle, Allah Resulü ﷺ'nden bugüne Kur'an'ın hem nazmı hem de muradullahı muvâfık şekilde manalandırılması üzerinde görülmedik bir ihtimam göstererek onu muhafaza eden ümmetin yekûnuna muhalefet etmeniz müminleri bağlamaz.¹²

Modern dönemlerde tezâhür eden bu gibi bâtil görüşlerin gayr-i kifâî şekilde taklitçiliğini yapmaya kalkmanız sizinle ilgili bir zâfiyet problemidir. Kur'an'ın târihte yaşanmış hâdiselerden ibret alınıp tekrar aynı cürümlere düşülmemesi adına anlattığı kıssaların mitolojik olaylar olduğunu öne sürmek, Allah ﷻ'in tüm insanlığın kıyamete dek huzurunu sağlayacak hükümlerinin zamanının geçtiğini söylemek nasıl îmanî bir mesele olmuyor, anlayan varsa beri gelsin.

İman ve küfür arasındaki çizgi ve çerçeve hangi ara bu kadar genişledi? Kur'an'a yaldızlı cümlelerle zahirde kibar bir üslupla “modası geçmiş kitap” muamelesi yapmak ne zamandan beri fikrî bir mesele oldu? Hayır, tüm demagogilere rağmen hak ve hakikat gün yüzü gibi ortadadır: Târihselci yaklaşımı reddetmek bir iman kurtarma meselesidir.

Öztürk, târihselciliği kabul etmeyen ümmetin Kur'an'a bakış açısıyla ilgili, evrenselliği savunanların Allah ﷻ'in ezeli ilminden hareketle bu sonuca vardığını söylerken de şöyle diyor:

“Çünkü bu anlayışa göre Kur’an Allah ﷻ’in ezeli-kadim vasfını haiz kelam sıfatının bir yansımasıdır. Allah nesnelere dünyasına ilişkin her şeyi sınırsız ilim ve iradesiyle ihata ettiğine göre Kur’an’ın nazil olmasından sonraki tüm gelişmeler de ilahi planda hesaba katılmış olmalıdır.”¹³

Burada mesele Allah ﷻ’in ezeli ilmiyle takdir buyurmasından hareketle Kur’an’da yer alan ayetlerin târihsel olamayacağı tezine dayandırılarak târihselci anlayışa karşı çıkanların amaçları beyan ediliyorsa da hadise tam olarak böyle değildir.

Zira, Allah ﷻ’in ezelde takdir buyurduğu her şeyi yazmış olduğu kitap Kur’an-ı Kerim değil “Levh-i mahfûz” dur. Kur’an’da ezelde takdir edilen her şeyin yazılmış olması şeklinde bir zorunluluk yoktur. Fakat, ileride müşahhas ayetler ve meseleler

üzerinden münakaşasını yapacağımız üzere, Allah ﷻ’in birinci muhatap olarak o günün insanına yönelik vazettiği hükümlerin sonraki asırlarda yaşayanlar için geçerliliğini korumadığını iddia etmek ehl-i küfrün “İnkâr edenler: Bu Kur’an’ı dinlemeyin, okunurken gürültü yapın. Umulur ki bastırırsınız”¹⁴ şeklindeki ayet-i celilede anlatılan Kur’an’ı susturma projesinin modern kisvesidir.

Böyle bir projeye su taşıyacak olan ne kadar söylem ve iddia varsa bunlardan imanı muhafaza adına uzak durulmalıdır. Zira Allah ﷻ’in kıyamete dek tüm insanlığın dareyn saadeti adına vazettiği hükümlerin bir zaman açısından nefâzını kaybettiğini savunmak mücerred fikrî planda ele alınabilecek bir iddia olamaz. Bilakis bu bizatihi imanla taalluk eden bir konudur.

Dipnotlar:

1 Bu mevzuda tafsil için bkz. Celâleddin es-Suyûtî, *el-İtkân fî Ulûmi’l-Kur’ân*, el-Hey’etu’l-Mısriyyetu’l-âmmeli’l-Kitâb, 1394, I/110; Subhî Salih, *Mebâhis fî Ulûmi’l-Kur’ân*, Daru’l-İlm, 2000, Baskı: 24, s. 324; Mennâ’ b. Halil el-Kattân, *Mebâhis fî Ulûmi’l-Kur’ân*, Mektebetu’l-Me’ârif, 142, Baskı: III, s. 82; Muhammed Bekr İsmâ’îl, *Dirâsât fî ulûmi’l-Kur’ân*, 1419, Baskı: II, s. 170; Fehd er-Rûmî, *Dirâsât fî Ulûmi’l-Kur’âni’l-Kerîm*, 1424, Baskı: 12, s. 432; Bu bağlamda Müfessirler, şahıslar hakkında nazil olmuş ayetleri dahi umumi manaya hamlederek tefsir etmişlerdir. Muhammed b. Ka’b’ın “Âyet, bir adam hakkında nazil olur, sonra umumileşir” şeklindeki sözü müfessirlerin bu noktadaki tutumunu özetlemektedir. Bkz. İbn Hacer el-As-

kalânî, *el-Ucâb fî beyâni’l-Esbâb*, Thk: Abdülhakîm Muhammed el-Enîs, Dâru İbni’l-Cevzî, s. 174

2 Mustafa Öztürk, *Kur’an ve Tefsir Kültürümüz*, s. 11

3 Abdü’l-Mühsin b. Zebn b. Mut’ib el-Matarî, *Da’âvî’t-Tâ’inîn fî’l-Kur’âni’l-Kerîm fî’l-Karni’r-Rabi’a aşara ‘l-hicrî ve’r-Reddu aleyhâ*, Daru’l-Beşâiri’l-İslâmiyye, Beyrut-Lübnan, 1427, Baskı: I, s. 254

4 Abdülazimez-Zürkânî, *Menâhilu’l-İrfân*, Dâru’l-Ma’rife, Beyrut-Lübnan, 2005, Baskı: III, I/112

5 Fehd b. Abdurrahman er-Rûmî, *İtticâcâtü’t-Tefsîr fî’l-karni’r-râbi’a aşar*, İdârâtu’l-Buhûsi’l-İlmiyye, Suud, 1407, Baskı: I, I/90

6 A’râf, 158

7 Sebe, 28

8 Öztürk’ün risaletin umumiyetini ispat eden bu gibi ayetler bağlamında ortaya attığı şüpheler de ileri de cevaplandırılacaktır.

9 Yusuf, 104

10 Nitekim bu mevzuyla ilgili yukarıda verdiğimiz referansalara bakılacak olursa, ulema bazı ayetlerin sebebine mahsus olduğunu başkalarına şamil olmayacağını da söylemiştir. Fakat bu kaide delilsiz bir şekilde olup olmadık her mevzuda kullanılamaz.

11 Kuran, en-Nûr 6

12 Ali b. Muhammed Ebu’l-Usr el-Bezdevî, *Kenzu’l-Vusûl ilâ Ma’rifeti’l-Usûl*, Karaçi, Pakistan, Yayınevi, Târih: Yok, s.69

13 Abdülazim ez-Zürkânî, *Menâhilu’l-İrfân fî Ulûmi’l-Kur’ân*, I/118

14 Kuran, el-Fussilet 26

İlm-i Hâl

İSMAİLAĞA FIKİH KURULU

YAŞANILABİLİR BİR DÜNYA İÇİN MÜSLÜMAN ZİHNİNE İHTİYAÇ VAR

Bizleri en güzel fitrat üzere vücuda getiren Rabbimize hamdü senalar olsun. Salât ve selâm, Allah'ın yarattığı fitrata en uygun yaşayan, Hazreti Muhammed Mustafa'nın ve onun peşinden gidenlere olsun.

Değerli Müslümanlar!

İslam dini mükemmeldir. Son dindir. Kur'ân-ı Kerîm bu dinin kitabıdır ve eşi benzeri bulunmayan bir kitaptır. Muhtevası biricik Rabbimizin hikmetleri ile doludur. Allâhu Teala bu kitapla son dini tamamlamıştır. Mevla Teala bir ayet-i kerimesinde şöyle buyurmuştur.

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

“İşte bugün sizin için dininizi kemâle erdirdim. Üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'dan razı oldum.”¹

Rabbimiz bizim için İslam'ı seçmiştir ve İslam'ı yaşamamızı istemiştir. Yaratılış gayemizin bu olduğunu birçok yerde belirtmiştir. Yani Allah insanı sorumluluk sahibi bir vasıfta yaratmıştır. Bizimle beraber birçok varlığı da yaratmış, hayvanları yaratmış kuşları yaratmış, balıkları yaratmış bitkileri yaratmış ve daha nice şeyler yaratmıştır. Bu yaratılanların pek azı müstesna hepsini sorumluluk sahibi olması icap eden insanoğlunun hizmetine sunmuştur. Nitekim Kitâb-ı Mübîn'de şöyle buyurmuştur.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ

“Görmediniz mi ki, Allah göklerde ve yerde ne varsa hepsini sizin hizmetinize vermiş, gizli ve açık olarak nimetlerini üzerinize yaymıştır. Bununla beraber insanlar içinde kimi de var ki, ne bir ilme, ne bir mürşide ve ne aydınlatıcı bir kitaba dayanmaksızın Allah hakkında mücadele ediyor.”²

Allâhu Teâlâ bize bu kadar mükemmel nimetleri verdikten sonra o nimetleri düşünüp kendisini bulabileceğimiz akıl nimetini de vermiştir. Bu akılla Allah Azze ve Celle'nin bize ne denli muazzam güzellikler hibe ettiğini görebiliriz. Allah Celle Celalühü bir dut yaprağı yaratmış rengi tek, kokusu tek, tadı tek ama koyun yiyince süt yapıyor, arı yiyince bal yapıyor, ceylan yiyince misk yapıyor, tırtıl yiyince ipek yapıyor. Maddesi bir olan bir şeyden bu kadar nimetin çıkması Rabbimizin bu aleme ne denli muhkem bir mizan koyduğuna delalettir. Mevla Rahman Sûresi'nde şöyle buyurmaktadır:

وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ

“Göğü yükseltti ve dengeyi (mizanı) kurdu.”³

Bizden istenilen ise bu muazzam mizana sahip çıkmaktır. Eşi ve benzeri olmayan Allah koymuş olduğu bu mizana muhteşem bir nizam vermiştir. Bu nizamda gökyüzünden yağmur yağar yeryüzünde envâi çeşit nimetler meydana gelir. Bu nizamda gecenin ardından gündüz, ayın yıldızların ardından güneş zuhur eder. Bu nizamda ilkbaharın ardından yaz, yazın

peşine sonbahar, ardından kış gelir. Her birinin vazifesi farklıdır. Her biri Allah'ın emirlerini yerine getirmektedirler.

Gecenin olmadığı, gündüzün gelmediği, ayın yıldızların zuhur etmediği, güneşin doğmadığı bir gün göremezsin. İlkbaharın yazın, sonbaharın, kışın olmadığı bir yıl yoktur. Bu nizamda kâinatın bu güzelliğini anlamak için Rabbimiz bize akıl vermiştir. Aslında insanın mizanı da akıldır. Nizamı ise azalarıdır. Bu nizamda ki kalbin başka ciğerlerin başka midenin, böbreklerin, bağırsakların başka görevleri vardır. İnsan akıl mizanı ile bazen bunu kavrayamaz. Akıl bazen melekelerini kaybedebilir. Delalete düşebilir, zelil olabilir. Nefsin bir numaralı askeri olabilir. Bundan dolayıdır ki Allahu Teâlâ insana bu mizanın üstüne bir mizan daha vermiştir. O da kurandır. İnsan ancak kuranla hem kendi nizamına hem de dünyanın mizanına sahip çıkabilir. Yüce Rabbimiz de bizlerden bunu istemiştir ve bize şöyle emretmiştir.

أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ

“Allah'ın koyduğu, kurduğu dengeyi, düzeni bozmayın, ölçüyü kaçırmayın.”⁴

Nitekim Yüce Allah'ın kitabında bu nizamı bozmamızı emretmiş ve insanogluna yaklaşmaması gereken şeyleri de pek çok ayet-i kerimede bir bir saymıştır: Yüce kitabında bizlere Şöyle buyurmuştur.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالِدًا وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْفُوْدَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيْحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النَّصْبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَلِكُمْ فَسُقُ

“Sizlere ölü, kan, domuz eti, Allah Teâlâ'dan başkasının namına boğazlanan hayvan, bozulmuş,

vurulmuş, yuvarlanmış, tepesi üstü düşmüş, veya yırtıcı bir hayvan yemiştir, daha ölmeden boğazladığınız müstesna, ve dikili taşlar üzerine boğazlanan hayvanlar ve zarlar ile kısmet istemeniz haram kılınmıştır. Bunlar birer fısktır.”⁵

İnsanoğlu şeriata uymayıp şarap içerse veya uyuşturucu kullanırsa akıl mizanı kaybeder. Bu dünya mizanında da böyledir. İnsan asıl amacına değil de nefsinin hevasına düşerse ve yaptığı her işi kendi çıkarları için yaparsa, ulaştığı bir takım bilgileri insanlar üzerine tahakküm kurmak için kullanarak haddi aşarsa, dünyanın dengesini bozmaya küresel ısınmaya çeşitli hastalıklara ve daha nice mekruh hadiselerle neden olur.

Bitkilerin, hayvanların bitkilerin GDO'su ile oynayıp sağlıklı olmayan, insan vücuduna zarar veren ürünler üretirse bu mizanı bozar. Belki de GDO ve benzeri tevessülller insanlara zarar vermeden faydalı bir şekilde üretilebilir. Şarap sirke yapıp kullanılabilir. Bu mizana uygundur. Ama şarap yapıp içmek mizana uygun değildir. Domuz etini yemek mizanı bozmaktır. Şeriata uymamak nizamı bozmaktır.

Nitekim biz Müslümanlar yaşanılabilir bir dünya istiyoruz ve arkamızda yaşanılabilir bir dünya bırakmak istiyoruz. Kesinlikle birtakım kötü niyetli insanların bilimi kullanıp dünyamıza müdahale etmelerini istemiyoruz.

Şu bir gerçektir ki bu dünya bizim değil. Biz bu dünyada bekçi mesabesindeyiz. Fıtratı bozan her türlü işten kaçınmamız üzerimize bir vazifedir.

Allah Resûlü sallallahu aleyhi ve sellem bir hadislerinde şöyle buyurmuşlardır:

[عن أبي هريرة:] كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ، أَوْ يُنَصِّرَانِهِ، أَوْ يُمَجِّسَانِهِ

“Her doğan çocuk, fıtrat üzere doğar. Sonra anne-babası onu Yahudi, Hristiyan veya Mecusi yapar.”⁶

Amellerin bozukluğu inancın bozukluğundan neşet eder. İnançta fıtrata uygun olan islam akidesidir. Öyleyse amellerde/işlerde fıtratı yakalamak ve ondan sapmamak islam inancıyla mümkün olabilir. İslam'dan uzaklaşmak insanı Siyonizm'e, Kapitalizm'e köle yapar. Bir takım hem fıtrat dışı hem ahlak dışı işlere sevk ederler. Nasıl vücuttaki kötü bir hastalığı muayene edip tedavi etmesi için alanında mahir bir tabibe ihtiyacımız varsa, aynı şekilde bozulmaya yüz tutmuş dünyamızı imar etmek için Şeriati iyi bilen fıtrata hanel getirmeyecek, alanlarında uzman Müslümanlara ihtiyacımız vardır. Çünkü, Müslümanlar dünya liderliğinden uzaklaştırıldığından beri dünyamız çok şey kaybetti. Kafir zihinler fıtratı bozdu, insanı tanınmaz hale getirdi. Zaten işi ele aldıklarında neler yapmaya teşebbüs edeceğini Mevla bizlere Bakara Sûresi 205. ayet-i kerimesinde bildirmiştir.

وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ

“Ve yanından ayrılınca yeryüzünde fesat çıkarmaya, ekinleri, zürriyetleri helâk etmeğe çalışır. Allah Teâlâ ise fesadı sevmez.”

Bu zihniyetteki insanlar hayvanların ve bitkilerin genetiği ile oynadılar. Daha çok servet sahibi olmak için doğallığını bozdular. Meyve ve sebzeleri daha iri, parlak renkli ve alımlı hale getirmek için türlü türlü usulsüzlükler uyguladılar.

Sonuç olarak bu meyve ve sebzeler insanlarda farklı farklı hastalıklara yol açtı. Bunların hepsinin neticesinde yüce rabbimizin şu ayet-i kerimesinde bizleri uyardığı neticeye sürüklendi

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

*“İnsanların kendi elleriyle yaptıklarından sebep karada ve denizde fesat bozukluk zuhûra gelir. Allah da onlara yaptıkları şeylerin bazısının akibetini tattırır. Umulur ki, onlar bu yaptıklarından dönerler.”*7

Dünyamıza insan eli değdi. Güzelim nimetleri kötü kullanmalarından dolayı asıl tabiatlarından çıkarmalarından dolayı su kirlendi. Hava kirlendi. Çevre kirlendi. Hastalıklar arttı. Ölümler arttı. Virüsler çıktı. Ahlak ve namus bozuldu. Bunun sebebi insanoğlunun mizana ve nizama el uzatmasıdır.

İnsan eli uzanmamış, değmemiş bir bölgede hiçbir bozukluk söz konusu değildir. Allahu Teâlâ'nın nizamının mükemmel bir şekilde işlediğini görürüz. Orada çöp yoktur. Hava kirliliği yoktur. Ses kirliliği yoktur. Işık kirliliği yoktur. Radyasyon yoktur. Netice olarak dünyamız her geçen gün yaşanabilir olmaktan çıkıyor. Buna sebep olan kötü niyetli insanlara dur denmesi gerekiyor.

Dünyanın bozulmadan kalması için Müslümanca düşünebilen zihinlere ihtiyaç var. Eğer ki müslümanlar olarak gayretle çalışıp Allahu Teâlâ'nın mizanına sahip çıkabilirsek ne mutlu bize...

Gayret bizden Tevfik Allah'tan

Dipnotlar:

- 1 Mâide suresi 3. Ayet-i Kerîme.
- 2 Lokman Sûresi 20. Ayet-i Kerîme.
- 3 Rahmân Sûresi, 7. Ayet-i Kerîme.
- 4 Rahmân Sûresi, 8. Ayet-i Kerîme.
- 5 Mâide Sûresi, 3. Ayet-i Kerime.
- 6 Sahîh-i Buhârî, r.1385.
- 7 Rûm Sûresi, 41. Ayet-i Kerîme.

**Sevdiklerinize
Hediyeler
Bu Sepette...**

herseybusepette.com

**İNDİRİMLİ
FIRSAT ÜRÜNLERİ**

GÜVENLİ ALIŞVERİŞ

HIZLI KARGO

0 (212) 912 10 58

Güldeste

Mustafa Özsimşekler

İsmi Meleklerin Verdiği Gece “REĞÂİB GECESİ”

Sene içinde birçok kıymetli ve faziletli geceler vardır. Çoğu kimse bunları bilmeyebilir ama beş gece var ki, bunlar herkesçe bilinen kandil geceleridir. İşte bu beş mübarek gecedен biri de “Reğâib Gecesi” dir.

Allah-u Teala'nın rahmeti ve lütfunun bol bol yağdığı, duâların kabul edildiği bu gece, Receb Ayı'nın ilk Cuma gecesine tevâfuk etmektedir.

Bu gece yüce hîbeler gecesidir. Allah'ın, kullarına ihsanı ve rahmeti çok büyük olduğundan melekler bu geceye “Reğâib” ismini vermişlerdir. Allah-u Teâlâ Reğâib Gecesi'nde, Habibinin

hürmetine mü'min kullarına rahmetini, lütfunu ve inâyetini yağdırırcasına bol bol ihsan eder. İşte bu mübarek gecedен gâfil olmayalım diye; fâziletinden, bereketinden ve mânevî ikramlarından mahrum kalmayalım diye Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Sakin ola ki Receb Ayı'nın ilk Cuma Gecesi'nden gâfil olmayın. Çünkü o, meleklerin kendisine ‘Reğâib’ ismini verdikleri gecedir.

O gecenin üçte biri geçtiği zaman; göklerde ve yerde hiçbir melek kalmaz, hemen hepsi Kâ'be ve civarında toplanırlar. Allah-u Teâlâ onların hallerine muttali olur ve şöyle buyurur:

- Ey meleklerim! Ne dileğiniz varsa, Benden isteyin!

Bunun üzerine melekler de:

- Ey Rabbimiz! Senden dileğimiz Receb Ayı'nda oruç tutanları bağışlamandır, diye niyaz ederler. Onların bu dileği üzerine Allah-u Teâlâ şöyle buyurur:

- Muhakkak Ben bunu yaptım' (Receb Ayı'nda oruç tutanları mağfiret ettim)” (Abdülkâdir-i Geylânî, el-Ğunye:1/331, Safûrî, Nüzhetü'l mecâlis, Zebîdî İthâfî's-Sâde 1/141)

Reğâib Gecesi Meydana Gelen Olaylar

Bu mübarek gece bir takım mânevî olayların meydana geldiği, Allah-u Teâlâ'nın rahmeti ve lütfunun bol bol yağdığı çok kıymetli bir gecedir.

Rivâyet edilir ki; Efendimiz (Sallallâhü

Aleyhi ve Sellem) Reğâib Gecesi ana rahmine intikal etmiştir. Yaratıldığı tertemiz nutfesi babası Abdullah'ın sulbünden, Vehb'in kerimesi Hz. Âmine'nin sadefine o gece intikal etmiş, böylece babasının alnındaki nur annesi Âmine'nin pâk alnına geçmiştir.

Yine rivayet edilir ki; Allâh-u Teâlâ, Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'i Receb Ayı'nın ilk Cuma Gecesi (Reğâib Gecesi) annesi Âmine'nin karnında hal-ketmeyi murad ettiği zaman, cennetin bekçisi Rıdvan'a Firdevs kapılarını açmasını emretmiştir. Cebrâil (*Aleyhisselam*) ise yüksek sesle şöyle nidâ etmiştir:

- Ey Hamele-i Arş! Ey Sidre Ehli! Ey Cennet ve Sema Ehli! Hiç şüphesiz Allâh-u Teâlâ beldelerin ziyası, Nebîlerin sonuncusu Ahmed, Muhammed, Tâhâ ve Yâsin (*Sallahü Aleyhi ve Sellem*) isimleri ile müsemma; müjdeleyici, korkutucu ve emin olan zâtı yaratmakla va'dini yerine getirdi. O, Allah'ın izniyle şimdi ruhlar âleminden şahıslar fezâsına geldi. O inci, saadet ve felah ile Vehb'in kızı Âmine'nin sadefine bırakıldı!

Melekler bu müjdeyi duyunca Allah'a hamd-ü senâ ettiler. Bu haberi birbirlerine sevinç ve sürûr içinde müjdelediler. Sonra nur perdeleri kaldırıldı. Cenâb-ı Hak, Habîbi Muhammed Mustafa (*Sallahü Aleyhi ve Sellem*)'in gelmesi şerefine, Melâike-i kirâm'a özel olarak tecelli buyurdu. Böylece melekler Allâh-u Teâlâ'nın Tecellisi ile müşerref oldular.

Hem gökyüzünde hem de yeryüzünde bir münâdi şöyle nidâ etti:

“Dikkat edin! Hidâyet rehberi olan Peygamberin yaratılacağı gizli ve saklı nur, bu gece Âmine'nin karnında

karar buldu. Orada yaratılışı da tamam olunca, müjdeleyici ve korkutucu olarak insanlara gönderilecektir.”

Kâb-u'l-Ahbar der ki: “O gece dünyadaki bütün putlar tersyüz oldu. Kureyşliler şiddetli bir kıtlık ve darlık içindeydiler. O geceden sonra yeryüzü yeşerdi, ağaçlar meyveye durdu ve Mekke'ye her taraftan ticaret kabileleri gelmeye başladı. Âmine'nin Resûlullah'a hâmile kaldığı bu geceye **“Fetih ve bolluk yılı”** ismi verildi.

Allâh-u Teâlâ, Kureyş beldelerini o gün nasıl yeşertip darlıktan kurtardıysa, Reğâib Gecesi hürmetine bizdeki maddi ve mânevî darlıkları, kuraklıkları, sıkıntı ve krizleri de izâle eylesin! Rabbim işsiz-aşsız, aç ve açıkta kalan hiçbir kimse bırakmasın! Amin!..

Bazı kitaplarda zikrolunduğu üzere; Peygamber Efendimiz (*Sallahü Aleyhi ve Sellem*)'in yaratılacağı temiz nutfesi annesi Âmine'ye intikal ettiğinde, melekût ve ceberrut âleminde şöyle nidâ edildiği rivâyet olunur:

“Mukaddes yerleri güzel kokularla kokulayın! Yüce şerefli mekânları buhurlayıp tütsüleyin! Safâ'da ki safalara ibâdet seccâdesi döşeyin ki, sıdk ve safâ ehli mukarrabin melekler saf tutsunlar. Zira gizli nur Nûr-u Muhammedî, korunmuş bir şeref sahibi Âmine'nin rahmine intikal etti. O ki, dünyanın imamı ve dünyadakilerin kandilidir!”

O Gece Duâlar Kabul Olur

Reğâib Gecesi duaların kabul olduğu ve geri çevrilmediği çok önemli bir gecedir.

Hulûsi kalp ile Yüce Dergâha açılan eller geri çevrilmez. Kimin ne derdi ve sıkıntısı varsa onlardan kurtulması, ne istek ve arzusu varsa ikram edilmesi için Allâh-u Teâlâ'dan istemenin tam vaktidir. Nitekim Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) duâların kabul olacağını müjdelediği geceler içinde bu mübarek geceyi de zikretmiş ve şöyle buyurmuştur:

“Beş gece vardır ki onlarda yapılan dualar geri çevrilmez. Receb Ayı'nın ilk Cuma Gecesi (Reğaib Gecesi), Şaban Ayı'nın yarısında bulunan gece (Berat Gecesi), Cuma Gecesi, Ramazan ve Kurban Bayramı geceleridir.”

(Beyhakî, Sünen, Şuâbü'l-İman, 3/342)

Reğaib Gecesi'nden kimler istifade eder?..

Bu gecenin faziletleri ve kazançları çoktur, lakin bundan istifade edebilmek için gaflete düşmeyip o geceyi ibâdetle ihyâ etmek lazımdır. Yoksa televizyon karşısında sabaha kadar oturup dizi izleyen; şamatayla, boş muhabbetlerle, dedikoduyla bu güzelim geceyi tüketen kimseler bu faziletlerden nasıl istifade edecekler? Hâl böyle olunca her gece Kadir Gecesi bile olsa, gaflet içinde olanlar istifade edemezler.

Vermeyince Ma'bûd Neylesin Mahmut

Gazneli Mahmut zamanında yaşanan şöyle bir olay anlatılır: Halkın içinden fakir bir adam diyormuş ki:

“Padişah beni sarayın hazinesine soksa, elime de bir kürek verse, onu hazineye şöyle bir daldırsam da, küreğe gelen altınların hepsini bana verse.”

Adam bu hayalini her yerde ve her ortamda uluorta söylüyor, ileri-geri, olur-olmaz konuşuyormuş. Ve zamanla bu sözü adeta diline pelesenk etmiş.

Tabi bu sözler söylentiye dönüşmüş ve ülkenin her tarafında konuşulmaya başlanmış. Bir zaman sonra bu söyleniler Gazneli Mahmut'un kulağına kadar gitmiş. Sultan Mahmut bunun üzerine adamlarına emir vermiş ve bu adamı bulup huzuruna getirmelerini emretmiş. Kısa bir araştırmadan sonra adamı bulmuşlar ve tutup sultanın huzuruna getirmişler.

Sultan Mahmut ona, kendisiyle ilgili söylediği bu sözleri sormuş. Korkudan adamın ödü kopmuş, dili damağına yapışmış ve ne diyeceğini bilememiş. Sultan Mahmut ona hitaben:

- Sarayın hazinesine girip küreği daldırmak isteyen ve küreğe ne kadar altın gelirse hepsini bana verseler, diyerek sağda solda konuşan sen misin?..

Adam bu sözü dediğine de, diyeceğine de pişman olmuş. “Eyvah ben ne yaptım, şimdi padişah beni cezalandıracak” diye düşünmüş. Ağlamaklı bir halde, “niyetinin kötü olmadığını, bu lafı da öylesine söylediğini” açıklamaya çalışmış. Ve kendisini affetmesi için sultana yalvarıp yakarmış.

Sultan Mahmut görevli askerlere emretmiş:

- Bu adamı götürün!..

Adam, cellatlara teslim edilmek için götürüldüğünü düşünerek pişmanlık içinde hayattan ümidini kesmiş. Görevli askerler adamı alıp doğruca sarayın ha-

zinesine götürmüşler ve eline de bir kürek verip demişler ki:

- Sultanın emri odur ki, küreği hazineye daldırasın. Ne gelirse senindir!..

Adam sevensin mi, ağlasın mı şaşırmış. Az sonra kellem gidecek diye düşünüp cellatlara teslim edileceğini zannederken, hayalini kurduğu hayatının teklifiyle karşılaşınca ne yapacağını bilememiş. Yığın yığın altınların, zümrüt ve yakutların olduğu sarayın hazinesini görünce şaşkınlıktan eli ayağına dolaşmış, oranın ışıltısı ve parıltısı adamın adeta başını döndürmüştü.

Adam bu ruh hali içinde elindeki küreği altın yığınının şöyle bir daldırmış ama o şaşkınlık ve heyecanla ne yazık ki ters daldırmış. Küreği çekince de bakmış ki, sadece bir tane altın takılmış. Adam yıllarca hayalini kurduğu bir fırsat elde etmiş ama nasibi, sadece küreğe takılan o bir altın olmuş. Bunun üzerine Gazneli Mahmut o meşhur sözü söylemiş:

- Vermeyince Ma'bûd, neylesin Mahmut!..

Demek sadece hazineye girmek yetmiyor, küreği de iyi daldırmak lazım. İşte Reğâib Gecesi'ni de, içinde altınların yakutların pırlantaların olduğu manevi bir hazine kabul edersek, bu mübarek geceye ulaşmak önemlidir ama tabiri caizse küreği de ters daldırmamak lazımdır.

Güneş her tarafa aynı doğar ama sen perdeni açmazsan o ışıktan istifade edemezsin. Sudan istifade etmek için su testisini akan suyun altına koymak yetmez, testinin kapağını da açmak lazım, yoksa gürül gürül akan sudan istifade edemezsin.

Eğer bizler de gönül perdelerimizi açmaz, ellerimizi yüce dergâha kaldırmaz, o mübarek geceyi ibâdetle, taatle, duâ ile ihyâ etmezsek bir hazine misali o gecenin rahmetinden, bereketinden ve faziletinden istifade edemeyiz.

Reğâib Gecesi Namazı

Bazı rivâyetlerde, bu geceye mahsus kılınması gereken **“Regâib Gecesi Namazı”**ndan bahsedilmektedir. Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bu gece Cenâb-ı Hak'tan has bir tecelliye ve birçok mânevi ihسانlara mazhar olması hasebiyle, bir şükür ifadesi olarak on iki rekat nafîle namaz kılmışlardır.

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Nefsim Kabza-i Kudretinde olan Allâh-u Teâlâ'ya yemin ederim ki herhangi bir erkek veya kadın bu namazı kılsa; Allâh-u Teâlâ onun tüm günahlarını bağışlar. İsterse onun günahları denizin köpüğü kadar yahut kumların sayısı veya dağların ağırlığı kadar olsun.

Kabre girdiği ilk gece Regâib Gecesi'nde kılınan bu namazın sevabı güler yüzlü, tatlı dilli bir kimse olarak yanına gelir. Ona şöyle der:

- Ey Dostum! Sana müjdeler olsun ki, sen artık her türlü sıkıntıdan ve zorluktan kurtuldun. Bunun üzerine o kimse sorar:

- Sen Kimsin? Vallahi senin yüzünden daha güzel yüzlü birini hiç görmedim. Senden daha tatlı dillisini hiç duymadım. Senin kokundan daha güzel bir koku koklamadım.

O da cevaben şöyle der:

- Ey dostum! Ben senin falan senenin Receb Ayı'ndaki falan gecesinde kıldığın namazın sevabıyım. En garip olduğun bu gecede sana yoldaş olmak, korku ve üzüntülerini gidermek için geldim. Kıyâmet'e kadar da yalnızlığını gidermek için seninle beraberim. Arasat'ta da başının üzerinde gölge olurum."

Kabir âhiret yolunun ilk konak yeridir. Ölünün kabre girdiği ilk gece çok önemli bir gecedir. Zira kabirde ilk gece nasıl geçerse, ondan sonraki geceler ona göre şekillenir. Yani ilk gece kolay ve rahat geçerse sonraki günler gittikçe rahatlar, sıkıntılı ve zor geçerse her geçen gün sıkıntı artar. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

"Kabir âhiret yolunun ilk konak yeridir. İnsan orada kurtarırsa ondan sonrası kolaydır, kurtaramazsa ondan sonrası daha zordur."

Kabir evin değil, yattığın yer kendi yatağın değil, yanında çoluk çocuğun veya dostların yok. Orada sıcak döşek yerine buz gibi nemli toprak, yorgan yerine kupkuru tahtalar var. Hepsinden zor olanı da yapayalnız ve tek başınasın. Çünkü orası yalnızlık evidir.

İşte kabirdeki ilk gece, Reğâib Gecesi kılınan namazın sevabı güler yüzlü, tatlı dilli olarak yanına gelir. En zor ve garip kaldığın gecede sana refik ve arkadaş olur. O yalnızlık evinde, bu namaz ne güzel bir dost ve arkadaşdır.

Reğâib Gecesi Namazı'nın Kılınışı

Receb Ayı'nın ilk Perşembe Günü oruç tutulmalıdır. O gece, (Perşembe'yi Cuma'ya bağlayan gece) bu namaz on iki

rekât olarak kılınır. İki rekâtta bir selâm verilir. Namazın her rekâtında, bir kere Fâtiha Sûresi, ardından üç defa Kadr Sûresi, sonra da on iki defa İhlâs Sûresi okunur.

On ikinci rekâtın selâmı verilip namaz bitince, yerinden kalkmadan oturduğun yerde Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e yetmiş defa **"Salât-ı Ümmiye"** okunur. Yani:

"Allâhümme Salli alâ Seyyidinâ Muhammedin Nebiyy'il-Ümmiyyi ve Alâ Âlihî ve Sahbihi ve Sellim" denilir.

Bundan sonra secdeye gidilir ve secde de yetmiş defa:

"Sübbühün Kuddûsün Rabbü'l-Melâiketi ve'r-Rûh" tesbihatı söylenir. Sonra secdeden kalkılır (iki secde arasında celsede oturduğu halde) yetmiş defa;

"Rabbîğfir verham ve tecâvez ammâ ta'lem, Fe inneKe Ente'l-Azîzü'l-E'zam" denilir. Sonra tekrar secdeye gidilip bir önceki secdede okunan tesbîhât yine yetmiş defa okunur.

Tesbîhât bitince, secde vaziyetinde (secdeden kalkmadan) kişinin ne derdi, sıkıntısı veya isteği varsa Allâh-u Teâlâ'dan ister, duâ ve niyazda bulunur.

(Abdülkâdir-i Geylânî, el-Ğunye:1/330-331, İbni'l-Esîr, Câmi'u'l-usûl, No: 4268, 6/154, İmâm-ı Gazâlî İhyâü'l-Ulûm 1/237-238)

Duâların mutlaka kabul olduğu bu mübarek gece, özellikle bu namaz kılındıktan sonra yapılan duâlar asla geri çevrilmeyecektir biiznillah...

Fî emânillah

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

BİLÂL-İ HABEŞÎ

(Radıyallâhü Anh)

- 6. Bölüm -

Bilâl-i Habeşî (Radıyallahü anh) Medine'den ayrılmak istiyordu, çünkü canından çok sevdiği Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in yokluğuna bir türlü alışamamıştı. İsrarla gitmek isteyince, Hz. Ebû Bekir (Radıyallahü anh) Medine'de kalması için ona daha fazla ısrar etmedi ve:

- İstedğin yere gidebilirsin, diyerek ona müsaade etti. Bunun üzerine Bilâl-i Habeşî (Radıyallahü anh):

- Ben, Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in **"Mü'minin en faziletli ameli, Allah yolunda cihaddır."** dediğini duymuştum. Bu sebeple cihâd etmek üzere Şam'a gitmek istiyorum, dedi.

Böylece halifeden de izin alan Bilâl-i Habeşî (Radıyallahü anh) Şam'a gidip orada yerleşti. Hz. Ebû Bekir (Radıyallahü anh)'ın

devrinde orada vukû bulan gazâlara katılıp cihada iştirak etti.

Onun vefâtından sonra da yine Şam'da kalmaya devam eden Bilâl-i Habeşî (Radıyallahü anh) Hz. Ömer (Radıyallahü anh) halife olunca, O'nun döneminde de birçok fetih hareketlerine katıldı ve Şam civarında yapılan savaşlara iştirak etti.

Hz. Ömer (Radıyallahü anh) döneminde, kutsal belde Kudüs'ün etrafındaki şehir ve kasabalar fethedildikten sonra İslam orduları Kudüs şehrini kuşattı. Hıristiyanlar yenileceklerini ve şehri savunamayacaklarını anlayınca barış isteğinde bulundular. Lakin şehri teslim etmek için halife Hz. Ömer (Radıyallahü anh)'ın bizzat gelip anahtarları almasını şart koştular.

Hz. Ömer (Radıyallahü anh) Kudüs'ü teslim almak için yola çıktı, giderken Şam'a da uğradı. Bazı ileri gelen komutanlar "Câbiye"de onu karşıladılar. Bilâl-i Habeşî (Radıyallahü anh)'da halifeyi karşılamak için "Câbiye"ye geldi. Sonra halife ile beraber Kudüs'e giderek, bu kutsal şehrin teslimi sırasında orada bulundu.

İslam bülbülü Bilâl-i Habeşî (Radıyallahü anh)'ın Kudüs'te olduğunu öğrenen oradaki Müslümanlar, onun ezan okuması için halife Hz. Ömer (Radıyallahü anh)'a başvurdular. Oysa Peygamberimizin vefâtından beri hiç ezan okumamıştı. Ama Hz. Ömer (Radıyallahü anh)'ın ısrarlı ricasını kıramadı ve muhteşem sesiyle o kutsal beldede ezan okumaya başladı.

Bilâl-i Habeşî (Radıyallahü anh)'ın gönülleri titreten sedası Kudüs semalarında yankılanmaya başlayınca, başta Hz. Ömer (Radıyallahü anh) olmak üzere, orada bulunan tüm sahabe-i kiram, Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in hayatta olduğu zamanı hatırladılar. Hepsi adeta kendinden geçti ve gözyaşı döküp ağladılar.

Okuduğu Son Ezan

Bilâl-i Habeşî (*Radyallahü anh*) Şam'ı adeta yurt edindi ve orada kalmaya devam etti. Bir zaman sonra, canından çok sevdiği Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'i rüyasında gördü:

- **Yâ Bilâl! Beni ziyâret etmeyecek misin?** Buyurunca, Bu rüyanın etkisiyle derhal hazırlanıp Medine yollarına düştü. Gece vakti Medine-i Münevvere'ye ulaşan Bilal-i Habeşî (*Radyallahü anh*) doğruca Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in kabri şerifini ziyâret etti. Ravza-i mutahhara'ya yüzünü, gözünü sürdü. Hasret ve muhabbet gözyaşları dökerek kabrin başında uzun müddet ağladı

Bu sırada Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in torunları, Cennet gençlerinin efendileri olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin (*Radyallahü anhüma*) onu görmüş ve gelip boynuna sarılmışlardı. Aralarında hasret giderdikten sonra, onlar da ezan okuması için ısrar ettiler. Zira Bilâl-i Habeşî denince ilk akla gelen şey, Ezan-ı Muhammedî oluyordu. Onların ısrarına dayanamadı ve gönülleri titreten o muhteşem sesiyle sabah namazı vaktinde ezan okumaya başladı.

Mescid-i Nebevî'den yükselen Bilâl-i Habeşî (*Radyallahü anh*)'ın okuduğu ezanı duyan Ashâb-ı kirâm adeta yerlerinden fırladılar kadın, erkek, çoluk, çocuk hep beraber sokaklara döküldüler. Hepsi Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in hayatta olduğu günleri hatırlayıp Bilal-i Habeşî (*Radyallahü anh*)'ın okuduğu ezan sedalarıyla hasret gözyaşları döktüler.

Bilâl-i Habeşî (*Radyallahü anh*) ezan okuduğu sırada **“Eşhedü Enne Muhammeden Resûlullah”** derken, Peygamber Efendimizin mübârek ismi geçince dayanamadı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı. Ezân-ı Muhammedî'yi tamamlamak için kendini zorladı, fakat gözyaşlarını bir türlü tutamadı. Böylece ağlaya ağlaya ezanı zor bitirdi.

O gün Ashâb-ı kirâm sanki Resûlullah (*Sal-*

lallahü Aleyhi ve Sellem)'in bulunduğu günlerden bir gün yaşadı. Güllerin Efendisine duydukları hasret ve muhabbetle ağlaşıp, o günleri yâd ettiler. İşte bu ezan Bilâl-i Habeşî (*Radyallahü anh*)'ın okuduğu son ezan oldu.

Sevgiliye Kavuşma

Bilâl-i Habeşî (*Radyallahü anh*) birkaç gün Medine'de kaldıktan sonra tekrar Şam'a döndü. Yolculuk sırasında hastalandı, hatta evine güçlkle varabildi. Bu hastalıkla ömrünün son günlerini geçirdi. Vefatı yaklaştığında, ölümün ıstırabını duymaktan ziyade, sevdiklerine kavuşacak olmanın verdiği sevinci yaşadı. Hatta ömrünün son demlerinde hanımı üzüntüyle kendisine:

- **Ahh! Hicran/Ayrılık ne acı,** dediğinde:

- **Acı olur mu? Oh ne tatlı, yarın Resûlullah'a ve arkadaşlarına kavuşacağım,** demişti.

Bilâl-i Habeşî (*Radyallahü anh*) 60 küsur yaşlarında Mübarek belde Şâm-ı Şerifte, milâdi 641 (hicri 20) senesinde ahirete göç etti. Kabri, Şam'da **“Babussağîr Kabristanlığı”**nda bulunmaktadır. O, imânında gösterdiği sabır ve sebat ile ve Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in hayatında yanından hiç ayrılmayıp hizmet etmesiyle, Müslümanların gönlüne taht kurdu ve hep rahmetle yâd edildi.

Habeşli bir köle olarak dünyaya geldi. Ama nice saltanat sahiplerine asla nasip olmayacak bir itibara sahip oldu. Kölelerin ve zencilerin aşağılandığı bir toplumda, Bilâl-i Habeşî (*Radyallahü anh*) İslam Peygamberi'ne tabi olduktan sonra büyük bir teveccühe mazhar oldu. Asırlar geçti yine onun ismi unutulmadı. Milyonlarca Müslüman, çocuğuna **“Bilâl”** ismini verdi. Yeryüzünde Müslümanların ibâdethane ve camileri, onun okuduğu ezan sedalarıyla çınladı. Minarelerden Ezân-ı Muhammedî okundukça da hep hatırlanacak ve hürmetle anılacaktır.

Allah-u Teala ondan razı olsun!

Hadîs-i Şerîfler

Enes b. Mâlik (*Radiyallahü anh*)’dan rivâyete edildiği üzere, Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) Receb (Ayı girdiğinde şöyle dua ederdi:

“Ey Allah’ım! Receb ve Şaban’ı bize mübarek kıl ve bizi Ramazan’a ulaştır.”

(*Ahmed b. Hanbel, Müsned, c. 1, s. 259*)

Ma’kıl bin Yesar (*Radiyallahü anh*), Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)’in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

“Her kim sabahleyin üç defa ‘E’ûzü bilâhi’s-Semû’l-Alîmi mineş-şeytânirracîm” (Rahmet-i İlâhiden kovulmuş olan şeytandan, her şeyi işiten ve bilen Allah-u Teala’ya sığına rım) dedikten sonra, Haşr Sûresi’nin sonundaki üç ayeti okursa, Allah-u Teala o kimseye akşama kadar dua ve istiğfar üzere yetmiş bin melek vazifelendirir. O gün ölürse şehid olarak ölür. Akşam okursa, (sabaha kadar) yine aynı şeylere kavuşur.”

(*Tirmizî, Fezâil-i Kur’an: 22; Dârimi, Fezail-i Kur’an: 22.*)

Hız. Âişe (*Radiyallahü anha*) şöyle rivayet etmiştir:

“Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) yatağına girdiği zaman, avuçlarını birleştirir ‘İhlas, Felak ve Nas’ sûrelerini okur, sonra avuçlarına üfleyerek ellerini, yüzüne ve yetiştirdiği yere kadar vücûduna sürerdi. Ve bunu üç kere tekrar ederdi.”

(*Buhârî, Fezâil-i Kur’an: 14*)

Ali bin Ebu Tâlib (*Radiyallahü anh*), Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)’in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

“Her kim Kur’an’ı okuyup ezberler, helâli-ni helâl, haramını haram bilirse, Allah onu cennete koyar ve ailesinden cehennemlik on kişiye şefaati yapar.”

(*Tirmizî, Fezâil-i Kur’an: 13; Müsned, 1:148.*)

Sevban (*Radiyallahü anh*)’dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Bir Müslüman hasta olan Müslüman kardeşini ziyaret ettiği zaman, oradan dönünceye kadar cennet bahçesinde bulunmuş olur.”

(*Müslim, Birr: 40; Tirmizî, Cenâiz: 2.*)

Sehl bin Muaz (*Radiyallahü anh*) Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)’in şöyle buyurduğunu rivayet eder:

“Kim bir şeyi yapmaya gücü yettiği halde, öfkesini yenerek bu kötü işi yapmaktan vazgeçerse, Allah-u Teala Kıyâmet Günü’nde bütün insanların huzurunda onu çağırır ve hurilerden dilediğini seçebileceğini söyler.”

(*Ebu Dâvud, Edeb: 3; Tirmizî, Birr: 74; İbn Mâce, Zühd: 18.*)

Ebu Hüreyre (*Radiyallahü anh*) Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)’in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

“Bir Müslümanın diğer Müslüman üzerinde beş hakkı vardır: (1) Verilen selamı almak (2) Hastalığında ziyaret etmek (3) Cenazelerine katılmak (4) Davet edildiğinde icabet etmek (5) Aksırdığı zaman ‘Yerhamükallah’ (Allah sana rahmet etsin, afiyet versin) diye dua etmek.”

(*Buhârî, Cenâiz: 3; Müslim, Selam: 4; İbni Mâce, Cenâiz: 1.*)

Bizim Aktar

Herbalist
Yunus ERSİN

İlmin Bitkiyle Buluştuğu Nokta

Geçmişten günümüze köprü olan. Aktar ürünlerinde ve hizmetinde vizyonumuz, insanlığa hizmet etmek ve bunu yaparken birinci temel hedefimiz, asla zarar vermemek ve aldatmamaktır. Bunun yanında insanlarımıza hizmet ederken, onların kaybettiği sağlıklarını, yeniden inşa etmek ve yeni yetişen neslin, hem maddi, hem manevi anlamda toplumumuza, sağlıklı bir şekilde kazandırmaktır. Bunu yaparken geçmişten günümüze, bitkilerin kullanımı ve koruyucu hekimlik kavramını, günümüze odaklayarak hem bilimsel, hem geçmişimiz üzerinden köprü oluşturarak, sağlığımızda kullanmaya ve kullandırmaya en hassas bir şekilde, ürünler üreterek tüm insanlığa hizmet etmek, hedeflerimiz arasında olan en değerli vazifemiz bilerek yolumuza, geçmişten günümüze köprü olmak düstürüyle çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Gayemiz; hastalıklara bitkisel destek yada bitkisel takviyeler hazırlayarak, dertlerimize derman olmak için vesile olmaktır.

İnsanların Şifaya Kavuştuğu Nokta

BRONŞİT VE BALĞAM SOKUCU MACUN:
100 GR. KEÇ BOYNUZU
50 GR. ZİNÇİFL
20 GR. ZERDİAÇAL
20 GR. HAVLUCAN
30 GR. MEYAN KÖKÜ
10 GR. ÇÖREKOTU
10 GR. KARANFİL
25 GR. GÜNÜB

www.bizimaktar.com

Kısırlık
Zatüre
Hormonel Problemler
Hemoroid
Sindirim Sorunları
Reflü
Gastrit
Üst Solunum Yolları
Vs.
Hastalıklarımıza
Bitkisel Destek

Bağışıklık seti

**Covid-19'a Karşı
Bağışıklığınızı Güçlendirin**

Tel: 0212 674 0 300

Whatsapp: 0532 306 62 55

www.bizimaktar.com

Yenidoğan Mah. Abdiipekçi Cad. Burcu Sk.
Dirgen İş Hanı 25/1 Bayrampaşa/İST

DR. İHSAN ŞENOCAK

BİR YOLCUNUN SEFER NOTLARI

Vardar Nehri çağlayıp akarken biz de kenarında çay yudumladık, mâziye dair derin muhabbetlere daldık.

SULTAN FÂTİH'İN RÜYASI

Sultan Fatih Muhammed Han Hazretleri'nden bahsederken tahsilini Bosna'da yapan Abdulhayy kardeşim söz alıp şunları söyledi: "Rivayet olunur ki Fatih Sultan Mehmed, Bosna'yı fethetmeden bir gün önce çadırında bir rüya gördü; semaya doğru yükselen ateşin etrafında Hazreti Ebubekir (Radiyallâhu Anh), Hazreti Osman (Radiyallâhu Anh) ve Hazreti Ali (Radiyallâhu Anh) var ve hepsi "Bâki bâki" diyordu.

Fatih, rüyasını Akşemseddin Hazretleri'ne anlatınca Hazret rüyayı şöyle tabir etti: 'Ateşin semaya kadar ulaşması Bosna'nın İslâm toprağı olarak kalacağına delalet eder. Hazreti Ebubekir (Radiyallâhu Anh) bu topraklardaki mü'minlerin İslâm'a

sadakatine, Hazreti Osman (Radiyallâhu Anh) hayalî oluşlarına, Hazreti Ali (Radiyallâhu Anh) ilimlerine işaret eder.

Rüyada Hazreti Ömer'i (Radiyallâhu Anh) görmedin. Hazreti Ömer (Radiyallâhu Anh) adalettir, öyle devirler gelecek ki bu topraklarda adaletten eser kalmayacak, katliamlar olacak ve şecaatlerini kaybeden Müslümanlar sığınacak yer arayacak."

Rüyadaki gibi medreselelerinde asırlarca sadakatiyle Hazreti Ebubekir (Radiyallâhu Anh), hayasıyla Hazreti Osman (Radiyallâhu Anh), ilmiyle Hazreti Ali (Radiyallâhu Anh) yetiştiren Bosna, -hâlâ- Ömersiz olmanın ızdırabını yaşıyor. Rüyanın görüldüğü yere bir cami yapılır. Adı da "Bâki" konur.

Büyük zaferlerin de bir ilk adımı ve bir başlangıcı vardır.

İslâm'ın beka müjdesinin verildiği rüyadan hareketle sadakati, hayası ve ilmiyle temayüz eden gençlerin yurdu olan Bosna'da niyazımız odur ki yeniden yürüyüşü Hazreti Ömer (Radiyallâhu Anh) gibi azâmetli kahramanlar zuhûr edecektir.

İSLÂM İÇİN YAŞAYAN GENÇLER

Rumeli'de İslâm'dan vazgeçmeleri durumunda önlerine dünya serilse yine de Allah (ﷻ) yolunun tek bir kelimesini bırakmayacak derecede kararlı gençler gördüm. Câmiler, tekkeler, dernekler ve vakıflar çevresinde toparlanan bu gençler büyük oyunları bozacak, Aliya olacak, İslâm'a yol açacak ve onun gibi "Genç Müslümanlar" hareketini başlatacak ya da başlayanlara katılacak.

Aliya'ya "Niçin bu dernektesin. Bu tefrika değil mi? Namaz da oruç da serbest. Bu durumda ne hâcet vardı Genç

Müslümanlar Derneğine?" diye sorulunca şöyle demişti: "Evet onlar da Müslüman biz de; lâkin onlar İslâm'dan yaşıyor, Biz ise İslâm için yaşıyoruz."

Yani onlar İslâm'ın bir kısmını yaşıyor, bizim varoluş gayemiz ise İslâm'ın yekününü yaşamak ve insanlığı da yaşama-ya çağırarak.

"Müslüman Gençler Cemiyeti" Bosna'nın uyanışında mühim bir role sahip. Zindanlar ve zulümler, Aliya dışında bu gençlerin bedenini ortadan kaldırsa da dâvâlarının bekasına mâni olamadı. Gördüm ki Rumeli'de Aliya ile aynı ruh köküne bağlı yeni kahramanlar geliyor.

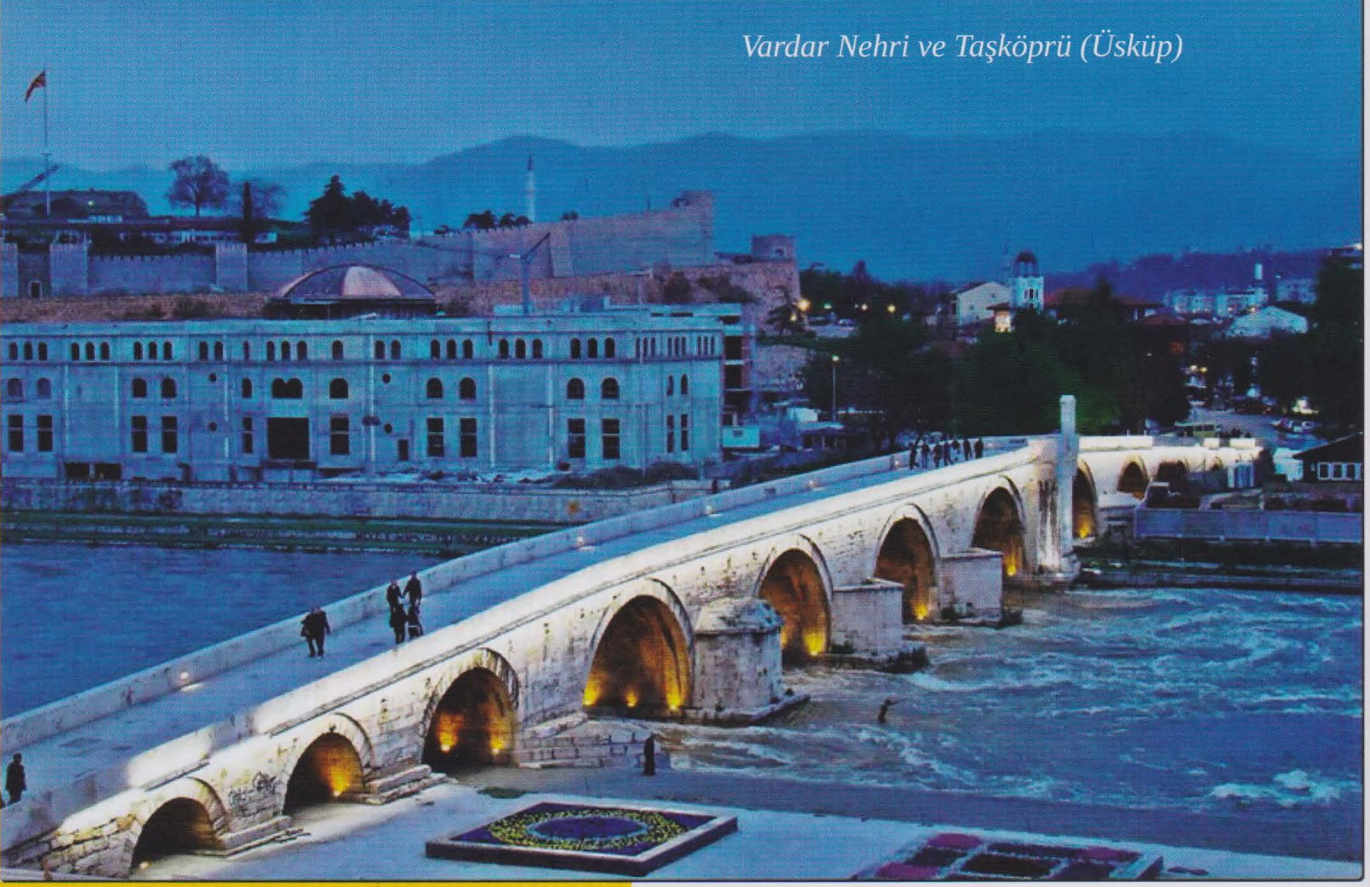
VAHDETE MUHTACIZ

Kosova ve Makedonya'da Müslümanlar, Hristiyanlar'dan mabetleri gibi giyim-kuşamlarıyla da farklıydı. Herkes kendi dünyasını yaşar, biri diğerine müdahil olmazdı.

Kosova Sinan Paşa Câmii

Vardar Nehri ve Taşköprü (Üsküp)

Müslüman çocuklar kıyafetleriyle sokakta tefrik edilir, hangisi Müslüman hangisi Hristiyan anlaşılırdı. Başında takke olan Müslüman çocuğuydu. Bu hâl 1950'lere kadar devam etti. Bütün Bilâd-ı İslâm'da olduğu gibi Rumeli'de de Müslümanlar kendilerini var edip ümmet kılan değerlerden koptu. Her yerde yine asabiyyet dâvâsı zuhûr etti. "Ümmet"i beğenmeyenler "ulus" yapısında teselli aradı. Müslümanlar tefrikaya düştükçe düşmanlarının yolu açıldı. Ders almayınca aynı sebepler, benzer sonuçlara yol açtı. Mehmed Akif 'in yakındığı şu manzara güncelliğini hiç yitirmedi:

"Hani milliyetin İslâm idi, kavmiyet ne.. Sarılıp sımsıkı dursaydın a milliyetine.

*Arnavutluk ne demek,
var mı şeriatta yeri?!
Küfr olur başka değil,
kavmini sürmek ileri.*

*Arabın Türk'e,
Laz'ın Çerkez'e yahut Kürd'e,
Acem'in Çinli'ye rüchânı mı
varmış nerde?!*

*İslâmiyet'te anasır mı olurmuş ne gezer,
Fikr-i milliyeti tel'în ediyor Peygamber.*

*En büyük düşmanıdır
ruh-u Nebi tefrikanın,
Adı batsın onu İslâm'a
sokan kaltabanın."*

Vardar Nehri'nin batı tarafı Make-donlar'ın cami ve minareleriyle maruf, doğu yakası ise Müslüman Arnavutlar'la Türklerin... Asırlarca kardeş olarak yaşayan mü'minler'e iblis güncel kavmiyet tuzakları kurmakta. Bundan kurtuluş ise zulmet ve fesad olan asabiyyeti bırakıp nur ve hidayet olan İslâm kardeşliğine sarılmak ve ondan başka sığınak tanınamaktır.

Dr. Mehmet Rıza DERİNDAG

UZAKDOĞU'DA SULTAN HAMİD'İN İZLERİ

2003 senesinde ilk defa Filipinler Manila'ya gitmiştik. İki sene sonra Başkent Manila'dan ayrılıp önce ülkenin güneyindeki Zamboanga'ya akabinde de Marawi İslam şehrine geçmiştik.

Manila'da 14. asır İslâm mirasını görmek, Portekizliler tarafından vahşice ve barbarca katledilen, şehid edilen Malay Müslümanlarının Manila'ya ilticası ve Melakka Sultanlığı'nın bitişi, takip eden asırda bu sefer İspanyolların 333 sene devam edecek zulüm, asimilasyon, işkence, ve sistematik katliamlarla Manila'nın da bulunduğu Luzon adasının Hristiyanlaşmasının etkilerine şahitlik etmişim.

Zambaonga şehri ise bambaşka bir tarihin bambaşka bir değişim ve dönüşü-

mün izlerini taşıyor. Fakat başlığa atfen sadece şunu ifade edeyim ki Zamboanga yakınlarında Taluksangay bölgesinde bugün mimarisi ve temizliği ile göze çarpan Camiin ilk Banisi Cennetmekan Aziz Sultan Abdulhamid Han Hazretleri'dir. O camiyi de başka bir yazıya bırakıp gelelim 2006 senesi ve Marawi şehrine.

Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde derslere giriyorum. Üniversite Kapalı Spor salonunda da her çarşamba günü bir seri halinde devam edegelen "Esmâ ve Sıfat tefekkürü" başlığı ile konferanslar veriyorum.

Böyle bir konferans sırasında konuşmamı bitirmemiştik ki peçeli bir hanımefendi ayağa kalktı ve bana bağurmaya

başladı. “You can not speak on islam to us since. You are a citizen of a Secular State and coming from a country in which every part of it got full of sanem (idols), and an under a government in which institutions veiled women are not allowed to enter - Siz laik bir ülkenin, her tarafı putlarla dolu bir memleketin, ve kamu alanlarına tesettürle girilemeyen bir devletin vatandaşı olarak bize İslamiyet’i öğretmezsiniz” diye bağırp protesto etti.

Bütün bütün haksız olmamakla beraber bu tepkiyi hak etmemiştim. O daha oturmadan yaşlı başlı, bir tutam sakalı ağarmış ve herkesin hürmet gösterdiği bir ihtiyar ayağa kalktı ve kadına “Shout your mouth and sit with respect! You are before a man who is a descendant of the Sultan who is the son of a Sultan Abdulhamid al Sani bin Sultan Abdulmajeed! And yes Abdulhameed because of whose letter States quit from its battle against muslims here in this very city! - Kapa çeneni ve hürmetlice otur. Karşında Sultanlar Sultanı, Sultan oğlu Sultan, Abdulmecid oğlu Cennetmekan Abdulhamid Han’ın torunu var! O Abdulhamid Han ki Amerika Birleşik Devletler

ordusu Marawi şehrini ablukaya aldığında, (1906 senesinde) benim Dedem (Allawi Alonto) mücahidlerle Amerikan Garnizonu’ndan ateşli toplarını ve mühimmatlarını kaçırmışlardı.

Garnizon Kumandanı gerisin geriye topları istediğinde dedem “Biz başına buyruk barbar kavimlerden değiliz! Biz Osmanlı Hilafetine bağlıyız. Halife İstanbul’dan ne emrederse onu yaparız!” demişti.

Halife Abdulhamid Han ise Amerika Devlet Başkanına sefaret yoluyla göndermiş olduğu telgrafta “Moro Müslümanları Osmanlı Tebasıdır! Benim vatandaşlarımdır! Onlara açılmış bir harp umum Osmanlı Memalikine ilan-ı harptir. Hem tarihin hangi devresinde ganimetin gerisin geriye düşmana verildiği görülmüştür! Akıttığınız kanlara sayarsınız!” diye kükremiş ve Amerika’nın ablukayı kaldırıp İligan şehrine çekilmesini sağlamıştı.

İşte bugün siz burada İslamiyet’i konuşuyorsanız bu, bu konferans veren Türk gencinin bundan tam bir asır önce dedesi Abdulhamid’in bir telgrafının neticesidir!

Siz ve sizin ideolojinizdeki insanlarla batı ne kadar uğraşırsa uğraşsın Abdulhamid'in ruhu bu gençlerle ihya olacak ve gelecek yakın bir zamanda Müslümanlar ittifak edeceklerdir!"

2006 senesi Şubat ayı...

Ayağa kalkıp cevap veren şahıs Ahmad Alonto. Anne tarafından dedesinin babasının ismi İsa Özal. Bir Türk! 1890'lı yıllarda Abdulhamid Han Açe'ye, Sumatra'ya, ve daha bir çok Uzakdoğu adalarına gemilerle fedai gençler göndermişti. Onlardan bir kısmı da Sulu Adası'na gelmişlerdi. Bu merhum şehid İsa Özal da Zamboanga'da şehid düşene kadar Müslümanları sömürgeci İspanyol yönetimine karşı örgütlemişti. İsimsiz kahramanlardı bunlar.

Fevkalade gizli ve neredeyse imkansız yollarla Pay-ı Tahtı terk etmiş, bir daha dönmeyeceklerini bile bile dünya cenneti İstanbul'a veda etmiş ve fani hayatlarını İslam milletlerinin hürriyetine çalışmak gibi bâki meyveler verecek bir davaya feda etmişlerdi.

Ahmed Alonto aynı zamanda bulunduğumuz üniversitenin bir önceki rektörü ve Moro davasının en mühim fikir önderlerinden Anayasa Profesörü Senatör Ahmad Domacao Alonto'nun da oğluydu.

Konferans çıkışı uzun ve çok tatlı bir sohbetimiz oldu rektör beyyle. Ve bu sohbet devam ederken bir hanım efendi gelip bana "Efendim ben Agahan Müzesi müdüresiyim. Müzemizde depoda bir Kur'an var. Fakat bu Kur'an'ın nereden geldiğine dair bir malumatımız yok, Arap misafirlerimiz de tam mana veremediler. Bakabilir misiniz?" dedi.

Hep beraber müzenin deposuna geçtik. Tozlu raflardan büyükçe bir Kuran nüshası indi. Kitabın tozunu sildikten sonra en arka sahifesini açtım. Gözlerime inanamıyordum. Abdulhamid Han Hazretleri'nin tuğrası ve Osmanlıca bir mektup. Dünya yüzünde matbaada basılan ilk Kur'an-ı Kerim! Halife'nin emriyle İslam âleminin dört bir tarafına hediye olarak gönderilmiş. Hemen Sûre-i Yâsin'i ve Feth Sûresi'ni okudum. Hem okuyor hem ağlıyordum.

Hey koca Sultan! İstanbul nire Mindanao nire! Marawi nire! Senin ruhun şad olsun! Şu İslam âlemiyle kurduğun köprüleri yıkanların kendileri yıkılsın! Âlem-i İslam'a sunduğun hayat suyunu kurutanların elleri kurusun! Senin mekânın cennet olsun ey Sultanım! İttihâd-ı İslâm'a darbe yapıp hilafeti lağvedenler de cehennemi boyласın!

Hıçkırıklarla bebek gibi çökmüş ağlıyordum. Bu manzara karşısında müşfik bir Peder gibi Alonto Hoca yanıma geldi, omuzlarımı tuttu, başımı elleri arasına alıp, seksen senedir yollarınızı gözledik, hoşgeldiniz, gayrı bize gülmek kafire ağlamak, gayrı bize saadet kâfire hasâret, gayrı bize izzet kafire zillet.. hicretin mübarek olsun! Hoşgeldin ey Nâib-i Hilafet!

Evet bir asır sonra gurbette şahsımıza bu iltifat elbette ki şahsımıza değil necib milletimize ve milletimizin şahsında Şefkatlı Padişahımıza mütevakıf idi.

Hikmetli Söyler

“Takdir edilen şey gelince, alınan tedbirler geçersiz kalır.”

Hz. Ali (Radıyallahü anh)

“Şükür; nimeti değil, nimeti vereni görmektir.”

İmâm-ı Şiblî (Kuddise sirruhu)

*“Nefsim için en güvendiğim amelim, Peygamber Efendimiz
(Sallallahü Aleyhi ve Sellem) ’in ashabına olan sevgi ve hürmetimdir.”*

Bişr-i Hâfî (Kuddise sirruhu)

“Nerede itaat var, orada sevgi var. Nerede sevgi var, orada beraberlik var.”

Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

*“Bir şey istersen insandan isteme! Verse minnet, vermese zillettir...
Sen Allah’tan iste! Verse nimet, vermese hikmettir.”*

Mevlânâ Celâledini Rûmî (Kuddise sirruhu)

*“Pâdişâh-ı âlem olmak bir kuru kavga imiş.
Bir mürşide bende olmak cümleden âlâ imiş”*

Yavuz Sultan Selim Han

*“Bir kişi Allah’tan başka kimseye ihtiyacı olmadığına inanırsa,
Allah-u Teala onu başkasına muhtaç etmez”*

Şems-i Tebrîzî

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

HAYIRLARA NÂİLİYET, ŞERLERDEN EMNİYET, ŞİFÂ VE RIZIK BEREKETİ İÇİN HİCRÎ AYIN BAŞINDA YAPILACAK MÜHİM VAZİFELER

1) Hicrî ay başında hilâl görüldüğü zaman (12 Şubat Cumâ akşamı) o ay içerisinde hayırlara kavuşup şerlerden emîn olmak için **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) bâzı duâlar okurdu.

Bu hususta farklı rivâyetler mevcuttur. Kaynaklar için bkz.:

(Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:22790, 37/453); (İbnü Hibbân, es-Sahîh, rakam:888, 3/171); (Ebû Dâvûd, es-Sünen, rakam:5092, 4/324); (Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:22790, 37/453); (et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:9191, 9/243); (et-Taberânî, Kitâbu'd-Du'â, rakam:909-910, 2/1225-1226)

Her Ayın Hilâli Görüldüğünde Okunacak Duâlar

«اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْقَدْرِ وَمِنْ سُوءِ الْمَحْشَرِ»، «اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ»، «أَمَنْتُ بِالَّذِي خَلَقَكَ.» (3 kere), «اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي ذَهَبَ بِشَهْرِ جُمَادِي الْأَخْرَةِ، وَجَاءَ بِشَهْرِ رَجَبٍ»، «اللَّهُ أَكْبَرُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ الْقَدْرِ وَمِنْ سُوءِ الْمَحْشَرِ»، «هِلَالَ خَيْرٍ وَرُشْدٍ» (3 kere), «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذَا الشَّهْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ» (3 kere), «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الشَّهْرِ؛ فَتَحَهُ وَنَصْرَهُ وَنُورَهُ وَبَرَكَتَهُ وَطُهُورَهُ وَرِزْقَهُ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا بَعْدَهُ»، «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ الَّذِي خَلَقَنِي وَخَلَقَكَ وَقَدَّرَ لَكَ مَنَازِلَ وَجَعَلَكَ آيَةً لِلْعَالَمِينَ.»

2) İmâm-ı Sübkî (Rahimehullâh)ın beyânına göre; yeni ay görüldüğünde (12 Şubat Cumâ akşamı) bu duâları okuduktan sonra Tebârake Sûresi'ni okumak sünnettir. Zîrâ onun bir ismi “Münciye” yâni “Kurtarıcı”dır.

Ayrıca o okunduğunda sekînet (feyiz, bereket ve telaşlardan yatışma) nâzil olur. Bu sûre bir ayın günleri sayısınca otuz âyet olduğundan, her bir âyeti hilâl görüldüğünde kendisini okuyan kişiyi, ay boyunca her bir gün gelecek felâketlerden muhâfaza eder. (İbnü Hacer el-Heytemî, İthâfü ehli'l-İslâm, sh:109; Nu'mân el-Âlûsî, Çâliyetü'l-mevâ'iz, sh:30)

3) İmâm-ı Bistâmî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; her kim ru'yet-i hilâl (gökteki ayın ilk görülme) vaktinde (12 Şubat Cumâ akşamı) elini bedeninin üzerinde gezdirerek

“eş-Şâfi” ism-i şerîfini 391 kere okursa **Allâh-u Te‘âlâ** ona zâhirî ve bâtinî hastalıklardan şifâ verir. (‘Abdurrahmân el-Bistâmî, *Vasfû’ d-devâ fi keşfi âfâti’ l-vebâ*, sh:26; ‘Isâmüddîn Taşköprizâde, *Risâletü’ş-şifâ li-edvâi’ l-vebâ*, sh:76-77)

4) İmâm-ı Terîmî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; hilâl (yeni ay) görüldüğünde (12 Şubat Cumâ akşamı) 41 kere Fâtiha-i Şerîfe okuyan kişi o ayın bereketlerine nâil olur ve şerlerinden emîn olur. (et-Terîmî, *el-Vesâilü’ş-şâfi‘a fi’ l-ezkâri’ n-nâfi‘a*, sh:451)

Her Çarşambanın Özellikle Ayın Son Çarşambasının Uğursuzluğundan Korunmak İçin Her Salı Çarşambaya Bağlayan (Bâhusus 9 Mart) Gece(s) Okunacaklar

Mâü’l-Ayneyn Hazretleri’nin ehl-i hayırdan ve ehl-i ilimden olan güvenilir zatlardan naklettiğine göre, her çarşamba gecesi yâni salı çarşambaya bağlayan gece akşamları arasında:

100 kere: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.»

100 kere: «يَا خَالِقُ!»

100 kere: «سُبُوْحٌ قُدُّوسٌ.»

100 kere de: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

okumaya devâm eden kişiyi **Allâh-u Te‘âlâ** o sene incek bütün belâlardan muhâfaza eder. (Mâü’l-‘Ayneyn, *Na‘tü’l-bidâyât*, sh:168)

RECEB-İ ŞERÎF’İN NÂFİLE ORUÇLARI

Receb-i Şerîf’in, Birinci, İkinci ve Üçüncü (13-15 Şubat) Günlerinin Orucu

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)nın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Receb’in ilk gününün orucu üç senenin (günahlarının) keffâretidir. İkinci günün orucu iki senenin, üçüncü gününki ise bir senenin keffâretidir. Sonra her gün bir ay (lık bağışlanma)dır.” (Ebû Muhammed el-Hallâl, *Fezâilü Şehri Receb*, rakam:10, sh:64; es-Süyûtî, *Câmi’u’l-ehâdîs*, rakam:14504, 5/179; el-Münâvî, *Feyzul-Kadîr*, rakam:5051, 4/210; ‘Alî el-Müttakî, *Ken-zü’l-‘ummâl*, rakam:24261, 8/577; ‘Abdülhak ed-Dehlevî, *Mâ sebete bi’s-sünne fi eyyâmi’s-sene*, sh:173; en-Ne-bhânî, *el-Fethu’l-kebîr*, rakam:7290, 2/24)

Hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur: “Receb’in ilk gününü oruçla geçiren kimseden, cehennem gökle yer arası kadar (500 senelik mesâfe) uzaklaşır.” (es-Safûrî, *Nüzhetü’l-me-câlis*, 1/140)

Selâme ibni Kays (Radiyallâhu Anh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: “Receb’in ilk günü oruç tutan kimseden, günahları gökle yer arası kadar uzaklaşır.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, *el-Ğunye*, 1/327)

Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Receb’in ilk günü oruç tutandan, Allâh iki senelik günahlarını sildirir.”** (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/327)

Abdülğafûr ibni Abdilazîz (Radiyallâhu Anhümâ)nın babasından rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Receb’in ilk günü oruç tutan, bir sene (devamlı) oruç tutmuş gibidir.”** (İbnü ‘Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, rakam:6057, 51/238, rakam:4153, 36/376)

Yine böylece **Enes ibni Mâlik** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyete göre, **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in, Receb’in tutulmasına dâir teşviklerini duyan pîr-i fanî bir zâtın: **“Yâ Rasûlellâh! Ben onun tamâmını tutmaktan âcizim.”** şeklindeki beyânına karşılık, **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem): **“Ondan ilk günü, ortasındaki günü ve kendisinden son günü tut ki, o zaman muhakkak sana, o ayın tamâmını tutanın sevâbı verilecektir. Çünkü gerçekten güzel bir amel, on misliyle mükâfatlandırılacaktır.”** buyurmuştur. (‘Abdülkâdir el-Geylanî, el-Ğunye, 1/331; es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/141; ez-Zebîdî, İthâfü’s-sâde, 3/422; İbnü ‘Arrâk, Tenzîhü’ş-şerî‘a, Salât:50, 2/90-92; Zübdetü’l-vâ‘ızîn, el-Hobevî, Dürretü’n-nâsîhîn, sh:47)

Alî ibni Ebî Tâlib’in oğlu **Huseyn**’in oğlu **Alî Zeynelâbidîn**’in oğlu **Muhammed Bâkır**’ın oğlu **Ca‘fer-i Sâdık**’ın oğlu **Mûsâ Kâzım**’ın oğlu (İmam) **Alî Rızâ** (Radiyallâhu Anhüm Ecma‘în) şöyle buyurmuştur: **“Her kim sevâbını Allâh-u Te‘âlâ’ dan umarak Receb-i Şerîf’in ilk günü oruç tutarsa kendisine cennet vâcip olur...”** (Mümin eş-Şeblencî, Nûru’l-ebşâr fî menâkıbı âli beyti’l-Muhtâr, sh:363)

Receb-i Şerîfin İlk Perşembe (18 Şubat) Orucu

Nebî (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)den rivâyet edildiğine göre: **“Receb’in ilk perşembesini oruçla geçireni cennete girdirmek Allâh-u Te‘âlâ üzerine bir hak olur.”** (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/138; ‘Abdülkâdir el-Geylanî, el-Ğunye, 1/330-331)

RECEB-İ ŞERÎF’İN EYYÂM-I BÎYD (25, 26, 27 Şubat’a Denk Gelen, 13, 14 ve 15. Günlerinin) ORUÇLARI

Alî (Radiyallâhu Anh) şöyle buyurmuştur: **“Receb’in on üçüncü gününün orucu üç bin sene oruç gibidir. On dördünün orucu on bin sene gibidir. On beşinci gün ise on üç bin seneye denktir.”** (İbnü Şâhîn, es-Süyûtî, el-Le‘âlî, 2/106)

Enes (Radiyallâhu Anh)dan merfû‘an rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“(Herhangi bir aydan) on üç, on dört ve on beşinci günler olan, eyyâm-ı bîydı oruçlu geçirene, Allah-u Te‘âlâ, birinci gününde on bin sene, ikinci gününde yüz bin sene, üçüncü günde ise üç yüz bin senelik ecir verir.”** (Ebu’l-Kâsım el-Hüseyn, el-Emâlî, es-Süyûtî, el-Le‘âlî, 2/91)

Rivâyete göre; **Âdem** (Aleyhisselâm): **“Yâ Rabbi! Vakitlerin ve günlerin sana en sevgilisini bana bildirir misin?”** diye yalvardığında, **Allâh-u Te‘âlâ:**

“Günlerin Bana en sevgilisi, Receb’in yarı günüdür. Her kim Receb’in ortasında, oruç, namaz ve sadakayla Bana takarrub (mânen yakınlaşma) ve ibâdette bulunursa, Benden ne isterse mutlakâ ona veririm, Benden af isterse, mutlakâ onu bağışlarım.

Ey Âdem! Her kim Receb'in yarı gününü nâmûsunu koruyarak, malından tasaddukta bulunarak, oruçlu ve zikir üzere geçirirse onun için cennetten başka bir karşılık yoktur." buyurdu. (es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/140)

Rivâyete göre: **"Dört şey, kabir azâbını hafifletir. Bunlar da her an ve her zaman Kur'ân okumak, her mekânda yetime ikrâm etmek, Receb ve Şa'bâ'nın eyyâm-ı bîyd oruçlarını tutmak, gece yarısı namaz kılmaktır ki o kalbi nurlandırır ve Rahmân'ın rızasını celbeder."** (Ahmed ibni Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvan, sh:13)

Her ayın eyyâm-ı bîyd oruçları hakkındaki diğer hadîs-i şerîfler **"Oruç"** risâlemizin 58-60. sayfalarında mevcuttur.

RECEB-İ ŞERÎF AYININ MÜHİM ZİKİRLERİ

Receb-i Şerîf Ayının Duâsı

Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ.»

"Receb (ayı) girdiğinde **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem): **'Ey Allâh! Receb ve Şa'bân'da bize bereketler ver ve bizi Ramazan'a ulaştır.'** d(iye duâ ed)erdi." (el-Bezzâr, el-Müsned, rakam:6494, 2/290; et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, rakam:3939, 4/189; İbnü Ebi'd-Dünyâ, Fedâilü şehri Ramazân, rakam:1, sh:29-30)

Bu hadîs-i şerîf sâlih ameller yapabilmek için, fazîletli zamanlara kadar yaşayabilmekle alâkalı olarak duâ yapmanın müstehab olduğuna delâlet eder. Zîrâ mümin kulun yaşantısı, onun ancak hayrını artırır. İnsanların en hayırlısı, ömrü uzun, ameli güzel olandır.

Geçmiş büyükler, Ramazan orucu yâhut hac dönüşü gibi sâlih bir amelin akabinde ölebilmeyi çok ister ve: "Böyle ölenin günahları bağışlanır." buyururlardı.

Evliyâullâhtan ağır hasta bir zat: "Receb ayına kadar vefâtımı geciktirmesi için **Allâh-u Te'âlâ**'ya duâda bulundum. Çünkü bana ulaşan bir rivâyete göre: 'Receb ayında **Allâh-u Te'âlâ**'nın âzadlıları vardır.' buyurmuş. **Allâh-u Te'âlâ** da duâsını kabûl ederek onu Receb ayına ulaştırmış ve o mübârek ayda vefât etmiştir. (İbnü Receb, Letâifü'l-me'ârif, sh:233-247)

Receb-i Şerîf Ayının Her On Gününün Zikirleri

Muhammed et-Tûsî (Rahimehullâh)ın naklettiği bir hadîs-i şerîfte **Nebî** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: **"Her kim Receb ayının ilk onunun her günü (13 Şubat Cumartesi - 22 Şubat Pazartesi arası) 100 kere:**

«سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ.»

'Hayy ve Kayyûm (gerçekte tek diri ve her şeyin yegâne yöneticisi) **olan Allâh-u Te'âlâ'yı tesbîh ederim.'**

İkinci onun her günü (23 Şubat Salı - 4 Mart Perşembe arası) 100 kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ.»

‘Ehad ve Samed (tek ve ulu) olan Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.’

Üçüncü onun her gününde de (5 Mart Cumâ - 13 Mart Cumartesi arası) 100 kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ الرَّؤُوفِ!»

‘Raûf (yarattıklarını çokça esirgeyici) olan Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.’ derse, ona verilecek sevâbı hiçbir vasfedici târif edemez.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/138; Muhammed Rahmî, Enîsü’l-celîs hâmişi, sh:194)

RECEB-İ ŞERÎFİN İLK GECESİNİ (12 Şubat Cumâ’yı 13 Şubat Cumartesi’ye Bağlayan Geceyi) İHYÂ

RECEB-İ ŞERÎF’İN İLK GECESİ

Hadis-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: “Receb’in ilk gecesi olunca Allâh-u Azze ve Celle ümmetime tecellî buyurarak, günahkârları bağışlar. Tevbe edenlere ikrâm eder, zikredenleri (Kendisine mânen) yaklaştırır, ibâdetle gayret gösterenleri sürekli Kendisine vâsıl kılar. O geceyi ibâdetle ihyâ eden (geçiren), sabaha bağışlanmış olarak çıkar.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/139)

Nebî (Sallâllâhu Aleyhi ve Selem)den şöyle rivayet edilmiştir: “Kalplerin öldüğü günde, Receb’in ilk gecesini ihyâ edenin kalbi ölmez. Allâh-u Te‘âlâ onun üzerine başının tepesinden hayırları yağdırır, anasının kendisini doğurduğu gün gibi günahlarından çıkar ve günahkârlardan cehennemi hak etmiş yetmiş bin kişiye şefâatçi kıılır.” (el-Hobevî, Dürretü’n-nâsihîn, sh:45)

Tâbi‘înin ulularından Hâlid ibni Ma’dân (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “Senede beş gece vardır ki, sevaplarını umarak ve müjdelerine inanarak onlar (da ibâdet ve tâat) a devâm eden kişiyi Allâh-u Te‘âlâ cennete girdirir. Receb’in ilk gecesi ki, onu (ibâdetle) kıyam, gününü sıyam (oruç)la geçirir...” (Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri Receb, rakam:17, sh:75; ‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/327; İbni Receb el-Hanbelî, Letâifü’l-me‘ârif, sh:263)

Rivâyete göre Ömer ibni Abdilazîz (Radiyallâhu Anh) Basra vâlisi Haccâc ibni Ardât (Radiyallâhu Anh) a yazdığı mektupta şöyle demiştir: “Senede dört geceye dikkat et! Çünkü Allâh-u Te‘âlâ bunlarda rahmetini tam mânâsıyla boşaltır. Bunlar da; Receb’in ilk gecesi, Şa‘bân’ın yarı gecesi, Receb’in yirmi yedinci gecesi ve Fıtr (Ramazan Bayramı) gecesidir.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/327; el-Hatîbü’l-Bağdâdî, Ğunyetü’l-mültemis; el-Münâvî, Feyzu’l-Kadîr, rakam:3952, 3/454)

Ali ibni Ebî Tâlib (Radiyallâhu Anh) senenin dört gecesi (hiç uyumayıp) kendini ibâdetle ayırırdı ki bunlar; Receb’in ilk gecesi, Ramazan ve Kurban Bayramı geceleriyle, Şa‘bân’ın yarı gecesiydi. (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/328)

(Not: Bu geceye ve diğer mübârek gecelere âit namazlar: “Receb-i Şerîf’in Namazları” bölümünde gelecektir.)

Receb-i şerîfin ilk gecesi duânın kabûl edildiği gecelerden sayılmıştır. Nitekim **Ebû Ümâme** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Beş gece vardır ki, onlarda (şartlarına uygun olarak yapılan) duâ reddolunmaz. Bunlar da; Receb’in ilk gecesi, Şa‘bân’ın yarı gecesi, cumâ gecesi, Ramazan Bayramı gecesi, Kurban Bayramı gecesidir.” (İbni ‘Asâkir, Târîhu Dimeşk, 10/408; ed-Deylemî, Müsnedü’l-Firdevs, rakam:2975 2/196; el-Beyhakî, Şu‘abu’l-îmân, rakam:3440, 3438, 5/287-288; ‘Abdürrezzâk, el-Musannef, rakam:7927, 4/317; İbni Receb el-Hanbelî, Letâifü’l-me‘ârif, sh:264)

RECEB-İ ŞERÎF AYININ NÂFILE NAMAZLARI

Receb Ayının İlk Gece (12 Şubat Cumâ’yı 13 Şubat Cumartesi’ye Bağlayan Gece) Namazları:

1) Recebin ilk gecesinin namazı hakkında **Enes** (Radiyallâhu Anh)dan merfû‘an rivayet olunan bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ashâba hitaben:

“Her kim, Receb’in ilk gecesinde akşamı kıldıktan sonra bir Fâtiha ve bir İhlâs ile yirmi rekât kılar ve onlar arasında on selâm verirse, onun sevâbının ne kadar büyük olduğunu biliyor musunuz? Şüphesiz Rûhu’l-Emîn olan Cibrîl onu bana bildirdi.” buyurdu.

Biz: “Allâh-u Te‘âlâ ve Rasûlü bilir.” deyince, **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem): “Allâh-u Te‘âlâ onu, canı, malı, âilesi ve çocukları hakkında korur. Bu kişi, kabir azâbından korunur, hesapsız ve azapsız bir şekilde Sırat’ı şimşek gibi geçer.” buyurdu. (‘Abdülhak ed-Dehlevî, Mâ sebete bi’s-sünne fi eyyâmi’s-sene, sh:189; ‘Abdülhây el-Leknevî, el-Âsârü’l-merfû‘a, sh:111; İbnü ‘Arrâk, Tenzîhü’ş-şerî‘a, Kitâbu’s-salât, Fasil:1, rakam:47, 2/89; Akşamdan sonra herhangi bir gece bu namazı kılanlar hakkında vaad edilen bu müjde için bkz.: er-Râfi‘i, Ahbaru Kazvîn, 2/211-212; ed-Deylemî, Müsnedü’l-Firdevs, rakam:5646, 4/50; ‘Ömer en-Nesefî, el-Kand, rakam:146, sh:98; es-Süyûtî, Câmi‘u’l-ehâdis, rakam:22755, 21/6; ez-Zebîdî, el-İthâf, 3/368-369)

Receb-i Şerîf’in ilk gecesi kılınacak olan bu nâfile namazdan sonra şu duâyı okumak müstehabtır:

«إِلٰهِي تَعَرَّضَ لَكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ الْمُتَعَرِّضُونَ وَقَصَدَكَ الْقَاصِدُونَ وَأَمَّلَ فَضْلَكَ وَمَعْرُوفَكَ الطَّالِبُونَ، وَلَكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ نَفَحَاتٌ وَجَوَائِزُ وَعَطَايَا وَمَوَاهِبُ تَمُنُّ بِهَا عَلَى مَنْ تَشَاءُ مِنْ عِبَادِكَ وَتَمْنَعُهَا مِمَّنْ لَمْ تَسْبِقْ لَهُ الْعِنَايَةَ مِنْكَ، وَهَذَا أَنَا عَبْدُكَ الْفَقِيرُ إِلَيْكَ الْمُؤَمِّلُ فَضْلَكَ وَمَعْرُوفَكَ، فَإِنْ كُنْتَ يَا مَوْلَايَ تَفَضَّلْتَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَجُدْتَ عَلَيْهِ بِعَائِدَةٍ مِنْ عَطْفِكَ فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَجُدْ عَلَيَّ بِطَوْلِكَ وَمَعْرُوفِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ!» آمين!

“Ey İlâhım! Bu gece Sana yönelenler yöneldi. Kastedenler Seni aradı. İstekliler Senin lütuf ve iyiliğinin (kendilerine ulaşacağı) beklentisine girdi.

Bu gece içinde Senin rahmet nefhaların (esintilerin), hediyelerin, bahşişlerin ve bağışların vardır ki, onları kullarından dilediklerine ihsân edersin. Kendilerine Senden bir inâyet sebkâat etmemiş (ezelde, haklarında iyi karar geçmemiş) olan kimselerden de bu lütuflarını (ikrâmlarını) engellersin.

İşte ben, Senin lütuf ve iyiliğini bekleyen muhtaç kulunum. Ey benim Mevlâm! Eğer bu gece yarattıklarından birine lütufta bulunacaksan ve tecellîlerinden tekrar tekrar gelen bir ikrâmla herhangi bir kuluna cömert davranacaksan, ey âlemlerin Rabbi! Muhammed (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)e ve Ehl-i Beyti’ne salât eyle, zenginliğin ve ihsânınla bana cömertçe bağışlar ihsân eyle.” Âmîne! (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye 1/328)

2) İmâm el-‘Imâd (Rahimehullâh)ın nakli vechile; Rasûlüllâh (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

“Cibrîl (Aleyhisselâm)in bana bildirdiğine göre; Receb’in ilk gecesi olduğunda her kim iftar ânında (yemekten ve akşam namazından sonra) ilk rekâtta Fâtiha Sûresi’ni, Âyete’l-Kürsî’yi, ‘İnnâ enzalnâ’ Sûresi’ni, İhlâs Sûresi’ni ve Felak-Nâs sûrelerini birer kere okur (ve ikinci rekâtı da aynı şekilde kılar)sa, Allâh-u Te‘âlâ o kişi için her rekâtta karşılık yetmiş senelik ibâdet (sevâbı) yazar ve büyük bir sevap (ihsân etmek) ile birlikte geçmiş günahlarını da bağışlar.” (Sâlih ibnü ‘Abdillâh eş-Şâfi’î el-ma‘rûf bi’l-‘Imâd, Bustânü’l-fukarâ ve nüzhetü’l-kurrâ, 1/211)

3) (Üzerinde Kul Hakkı Olanların Hak Sâhiplerini Allâh-u Te‘âlâ’nın Mahşerde Râzı Etmesi İçin Kılınacak) İrzâü’l-Husûm (Hasımları Râzı Etme) Namazının Kılınış Şekli

Bu babda kılınacak namazın tarifi hakkında Abdülkâdir Geylânî ve Seyyid Alî Zâde (Rahimehumellâh) gibi ulemâ şöyle demişlerdir:

Rivâyet edildiğine göre: “Her kim kıyâmet gününde hasım (düşman)larını râzı etmek niyetiyle (Receb ayının ilk gecesi) bir selâmla dört rekât namaz kılar ve birinci rekâtta Fâtiha’dan sonra on bir kere ‘Kulhüvellâhü Ehad’ (İhlâs Sûresi) okur.

İkinci rekâtta Fâtiha’dan sonra on bir ‘Kulhüvellâhü Ehad’, üç kere de ‘Kul yâ eyyühe’l-kâfirûn’ (sûresi) okur.

Üçüncü rekâtta Fâtiha’dan sonra on bir kere ‘Kulhüvellâhü Ehad’ Sûresi’ni, peşine üç kere Elhâkümü’t-tekâsür Sûresi’ni okur.

Dördüncü rekâtta ise Fâtiha’dan sonra yirmi beş kere ‘Kulhüvellâhü Ehad’ okur, peşine üç kere de Âyete’l-Kürsî okur.

Bu namazdan sonra sevâbını hasımlarına (kendisinden alacaklı olanlara) bağışlamak üzere: ‘Ey Allâh! Bu namazın sevâbını hasımların dîvânına (amel defterine) ulaştır(arak onları benden râzı kıl).’ derse Allâh-u Te‘âlâ kıyâmet günü kendi irâde ve meşîetine bağlı olarak (yâni dilerse) kendisinden alacaklı olanların işlerine karşı (ondan talep edecekleri haklar husûsunda) o kişiye kâfi gelir.

Allâh-u Te‘âlâ bu sebeple o kişiyi kabrin şiddetlerinden kurtarır ve dâvâlı (olduğu alacaklı)larını kıyâmet günü (kendilerine vereceği sevaplarla o kuluna hakkını helâl ettirerek) ondan râzı kılar.”

(Ebû Bekr Muhammed el-Harzemî, Müfîdü’l-‘ulûm ve mübîdü’l-hümûm, sh:177; ‘Abdülkâdir el-Ceylânî, el-Ğunye li tâlibî tarîkı’l-Hakk ‘Azze ve Celle, 2/249; Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:217; ‘Abdülhây el-Leknevî, el-Âsâru’l-merfû‘a, sh:111)

Receb-i Şerîf Ayının İlk Gece (12 Şubat Cumâ Gecesi) Duâsı

Ali ibni Ebî Tâlib (Radiyallâhu Anh) Receb ayının ilk gecesi hiç uyumayıp kendini tamâmen ibâdete ayırırdı. O gece yaptığı duâlardan bir kısmı şöyledir:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ مَصَابِيحِ الْحِكْمَةِ وَمَوَالِي النِّعْمَةِ وَمَعَادِنِ الْعِصْمَةِ
وَاعْصِمْنِي بِهِمْ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَلَا تَأْخُذْنِي عَلَى غِرَّةٍ وَلَا عَلَى غَفْلَةٍ وَلَا تَجْعَلْ عَوَاقِبَ
أَمْرِي حَسْرَةً وَنَدَامَةً وَارْضَ عَنِّي، فَإِنَّ مَغْفِرَتَكَ لِلظَّالِمِينَ وَأَنَا مِنَ الظَّالِمِينَ، اللَّهُمَّ
اغْفِرْ لِي مَا لَا يَضُرُّكَ وَأَعْطِنِي مَا لَا يَنْفَعُكَ فَإِنَّكَ الْوَاسِعَةُ رَحْمَتُهُ الْبَدِيعَةُ حِكْمَتُهُ
فَأَعْطِنِي السَّعَةَ وَالِدَّةَ وَالْأَمْنَ وَالصِّحَّةَ وَالشُّكْرَ وَالْمُعَافَاةَ وَالتَّقْوَى وَالصَّبْرَ وَالصِّدْقَ
عَلَيْكَ وَعَلَى أَوْلِيَائِكَ وَأَعْطِنِي الْيُسْرَ مَعَ الْعُسْرِ وَاعْمُمْ بِذَلِكَ أَهْلِي وَوَلَدِي وَإِخْوَانِي
فِيكَ وَمَنْ وَلَدَنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ.» آمين!

“Ey Allâh! Efendimiz Muhammed’e ve hikmet (isâbetli görüş) kandilleri, nîmet sâhipleri ve ismet (hatâlardan korunma) mâdenleri olan Ehl-i Beyti’ne salât eyle. Onlar hürmetine beni her türlü kötülükten muhâfaza eyle.

Gaflet ve dalgınlık hâlinde iken beni (azâbınla) yakalama, işlerimin sonlarını pişmanlık ve nedâmet kılma. Benden râzı ol, çünkü Senin mağfiretin, (günah işleyerek kendine) zulmedenlere ise (ki öyledir) ben de o zâlimlerdenim.

Ey Allâh! Sana zarar vermeyecek şeyleri (günahlarımı) benim için bağışla. (Kazandığımda) Sana fayda vermeyecek şeyleri (sevapları) bana ver. Şüphesiz ki Sen, rahmeti geniş ve hikmeti eşsiz olansın. Öyleyse bana genişlik, rahatlık, sukûnet, emniyet, sıhhat, şükür, takvâ, sabır, Sana ve dostlarına karşı samîmiyet ihsân eyle.

Bana zorlukla birlikte kolaylık bahşeyle. Bu duâyı âileme, çocuklarıma, Senin uğrundaki kardeşlerime, Müslüman erkek ve kadınlarla inanan erkek ve kadınlardan beni doğuranlara şâmil eyle.” Âmîne! (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/328-329)

Receb Ayının Başında (Özellikle İlk Gecesi Olan 12 Şubat Cumâ'yı 13 Şubat Cumartesi'ye Bağlayan Gece) **ve Ortasında** (Özellikle 15. Gecesi Olan 26 Şubat Cumâ'yı 27 Şubat Cumartesi'ye Bağlayan Gece)

Kılınacak Bir Namaz:

Hadîs-i şerîfte: "Receb ayında otuz rekât namaz kılan kişiye cehennemden berâat verileceği, cennetin vâcib kılınacağı, Sırat'tan geçiş sağlanacağı ve münâfıklıktan berâat verileceği, zîrâ münâfık olanların bu namazı kılmaya muvaffak kılınmayacağı." gibi daha birçok müjde zikredilmiştir.

Bu namazın hangi günlerde nasıl kılınacağını ve her on rekât sonunda hangi zikirlerin okunacağını öğrenmek için mutlaka "**Receb-i Şerîf Risâlesi**"nin 220-228. (yeni baskının 242-250.) sayfalarını gözden geçiriniz. Sizden ricam bu namazı aslâ ihmâl etmeyiniz. Zîrâ İslâm'da münâfıklıktan berâat almaktan daha mühim hiçbir şey olamaz.

Bu namazın ilk onu bu ayın ilk on gününün bitimine kadar kılınabilirse de özellikle ilk gece olan; 12 Şubat Cumâ'yı 13 Şubat Cumartesi'ye bağlayan gecesi veyâ günü kılınmalıdır, buna fırsat bulamayan ise ilk üç günü geçirmese iyi olur ama yine de ayın 10'una (22 Şubat Pazartesi'ye) kadar kılınabilir.

RECEB-İ ŞERÎF AYININ İLK CUMÂ GECESİNİN NAMAZLARI

1) Receb Ayının İlk Cumâ Gecesi (18 Şubat Perşembe'yi 19 Şubat Cumâ'ya Bağlayan Gece) Kılınacak Reğâib Namazı:

Abdülkâdir Geylânî (*Kuddise Sirruhû*)nun, senedini zikrederek **Humeyd et-Tavîl** (*Radiyallâhu Anh*)dan, onun da **Enes ibni Mâlik** (*Radiyallâhu Anhum*)dan rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

"Her kim Receb'in ilk perşembesini oruçlu geçirir, sonra cumâ gecesi olan o gece akşamla yatsı arasında on iki rekât kılar, her rekâta bir Fâtiha, üç Kadr Sûresi, peşine on iki kere de İhlâs Sûresi okuyup, her iki rekâta bir selâm verirse, namazını bitirince:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ.»

'Ey Allâh! Nebiyy-i Ümmî olan Muhammed'e ve âline salât eyle.' diye yetmiş kere bana salât okur, sonra secdeye kapanarak o secdesinde:

«سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.»

'Allâh-u Te'âlâ bütün noksan sıfatlardan son derece münezzehtir, mukaddestir. Meleklerin ve Rûhun (Cebrâîl'in) Rabbi'dir.' diye yetmiş kere tesbîhte bulunur ve başını kaldırdıktan sonra (iki secde arasında otururken) yetmiş kere:

«رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْأَعْلَمُ.»

'Ey Rabbim! Bağışla ve acı. (Benim günahlarımla ilgili) bildiklerin(e cezâ vermek) den geç. Şüphesiz ki en ulu ve yüce olan Sensin ancak Sen.' der.

Sonra ikinci secdeye vararak birinci secdede söylemiş olduğunun benzerini tekrar eder de, bitiminde Allâh-u Te‘âlâ’dan murâdını isterse, dileği muhakkak yerine getirilir.”

Bu namazın fazîleti hakkında **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “Nefsim (canım) tasarrufunda (yönetimi altında) olan Zât’a yemin ederim ki, erkek veyâ kadın herhangi bir kul bu namazı kılsa denizlerin köpükleri, kum tâneleri, dağların ağırlığı, yağmurların damlaları ve ağaçların yaprakları kadar (fazla) olsa da mutlakâ Allâh-u Te‘âlâ onun bütün günahlarını mağfired eder.

Ayrıca bu kişi, hâne halkından (yakın akrabâsından, günahkâr) yedi yüz kişi hakkında kıyâmet günü şefâatçi kılınır. Kabrindeki ilk gecesi olunca bu namazın sevâbı (nurlu bir sûrete bürünerek) güleç bir yüzle kendisine gelip, keskin ve belâğath bir dille ona:

‘Ey benim dostum! Sevinebilirsin, muhakkak ki her zorluktan kurtuldun.’ dediğinde o: ‘Sen de kimsin? Vallâhi senden güzel yüzlü, senden tatlı dilli ve senden hoş kokulu bir şahıs görmedim.’ der.

O da ona: ‘Ey sevdiğim kişi! Ben senin, şu senenin şu ayının şu gecesinde kılmış olduğun namazın sevâbıyım. Bu gece isteğini yerine getireyim, tek başına kaldığın şu anda sana yoldaş olayım ve yalnızlık hissini senden gidereyim diye (kabrine) geldim.

Sûr’a üfürüldüğü zaman da, kıyâmet arasâtında (sahasında güneş tavan boyu yaklaştığı vakit) başının üstünde gölge olacağım, artık sen müjdelenebilirsin. Zîrâ ebediyyen Mevlân (tarafın)dan (sana ulaşacak) hiçbir hayrı kaybetmeyeceksin.’ diye cevap verir.”

(‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye li tâlibi tarîki’l-Hakkı ‘Azze ve Celle, 1/330-331; Hâfız Muhammed ibnü Nâsır, Emâlî İbni’l-Husayn, meclis rakamı:14; Razîn ibnü Mu‘âviye, Tecrîdü’s-sihâh, İbnü’l-Esîr, Câmi‘u’l-usûl, rakam:4268, 6/154; el-Ğazâlî, İhyâü ‘ulûmi’d-dîn, 1/202-203; Ebû ‘Abdillâh el-Hubeşî, Kitâbu’l-Berake, rakam:526-528, sh:191-192, rakam:2856, sh:718-719; es-Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:133; ‘Abdülhak ed-Dehlevî, Mâ Sebete bi’s-Sünne fî eyyâmi’s-sene, sh:186-189; Seyyid Mürtezâ ez-Zebîdî, İthâfu’s-sâdeti’l-müttakîn, 3/422-423; Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü’l-esrâr, sh:67 -Mısır, Vâdi’n-Nîl Matbaası, 1286 baskısı-)

2) Hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: “Her kim Receb’in ilk perşembesini oruçlu geçirir, sonra cumâ gecesi on iki rekât kılsa, Allâh-u Te‘âlâ her rekât için ona, dosdoğru makam (olan cennet-i âlâ)da, hiç şeksiz şüphesiz yüz kasr (köşk) verir.” (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:133)

3) Diğer bir hadîs-i şerîfte de şöyle buyrulmuştur: “Receb’in ilk cumâ gecesinin namazından gâfil olmayın. O gecede namaz kılana, Allâh-u Te‘âlâ ve melekleri, gelecek seneye kadar salâta bulunurlar. Arş’ın Rabbi kime salât ederse, o kişi dünyâdan ancak îmânla çıkar. Dünyâda ancak İslâm’la yaşar. Kıyâmet günü de ancak ebrâr (iyi kullar) ile haşrolur.” (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:133)

Ulemâ şöyle buyurmuştur: “Receb, cennette on iki kolu bulunan bir ırmağın adıdır. İlk cumâ gecesi on iki rekât kılana Allâh-u Te‘âlâ, her rekâta karşılık her koldan içmeyi nasîb eder.”

Reğâib Namazının Duâsı

Muhammed ibni Hatîriddîn (*Rahimehullâh*)ın nakline göre kişi Regâib namazını kıldıktan sonra salevât-ı şerîfe okuyup şu duâyı yapar:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ الَّتِي اَمَرْتَهَا عَبْدُكَ وَرَسُوْلَكَ وَخَيْرَتَكَ مِنْ خَلْقِكَ، شَفِيعَ الْاُمَّةِ وَكَاشِفَ الْغَمَّةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَاِنْ كُنْتُ مُقَصِّرًا فِيْ اِقَامَةِ حَقَائِقِهَا غَافِلًا عَنْ تَقْوِيمِ شَرَائِطِهَا كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى، وَمَنْ يَسْتَطِيعُ مِنْ عِبَادِكَ اَنْ يَعْبُدَكَ وَيُطِيعَكَ كَمَا يَنْبَغِيْ لَكَ؟! فَاِذَا اعْتَرَفْتُ بِتَقْصِيْرِيْ وَقِلَّةِ جُهْدِيْ وَاَقْرَرْتُ بِضَعْفِيْ وَعَجْزِيْ فَلَا تَحْرِمْنِيْ جَزَاءَ تَصَدِيْقِ رَسُوْلِكَ وَثَوَابِ حُسْنِ الرِّغْبَةِ وَصِدْقِ النِّيَّةِ فِيْ سُنَّةِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ، لِاَنَّكَ ذُو فَضْلٍ وَمَغْفِرَةٍ عَلٰى عِبَادِكَ وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ اَجْمَعِيْنَ.» آمين!

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh-u Te‘âlâ’nın adıyla. Ey Allâh! Senin kulun, Rasûlün, yarattıkların içerisinde seçtiğin, ümmetin şefâatçisi ve bütün sıkıntıların gidericisi olan Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e emrettiğin bu namazı kıldım.

Gerçi bu namazın hakikatlerini yerine getirme hususunda noksanlıklar yaptım, Senin sevdiğin ve râzı olduğun şekilde şartları yerine getirmekten gâfil bulundum. Zâten Senin kulların içerisinde Sana lââyık olduğu şekilde ibâdet ve itâatte bulunmaya kim güç yetirebilir ki?!

Mâdem ki ben kusûrumu ve gayretim azlığımı îtirâf ettim, zâfiyetimi ve acziyetimi ikrarda bulundum, o hâlde Sen beni Rasûlün’ü tasdik etmemin mükâfâtından, onun buyurduklarına karşı olan güzel rağbetimin sevâbından ve Peygamber Aleyhi’s-Salâtü ve’s-Selâm’ın sünnetine karşı olan düzgün niyetimin karşılığında mahrum bırakma.

Şüphesiz ki Sen kullarına karşı büyük bir lütuf ve mağfiret sâhibisin. Allâh-u Te‘âlâ mahlûkâtın en hayırlısı olan Muhammed’e, Ehl-i Beyti’ne ve ashâbının cümlesine salât eylesin.” **Âmîne!** (*Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:56-57*)

Reğâib Namazı hakkındaki hadîs-i şerîfin tahlîli ve mevzû olmadığını ispat sadedinde çok emek vererek hazırladığım iki makâlemi okumak için Lâlegül Dergisi 2019 yılı Mart ve Nisan aylarındaki yazılarıma bakabilirsiniz.

Receb-i Şerîf’in İlk Cumâ Günü (19 Şubat Cumâ Günü) Namazı

Seyyid Muhammed en-Nâzillî (*Rahimehullâh*)ın beyânına göre; sâlik (mânevî yolun yolcusu) Receb’in ilk cumâsı öğle-ikinci arası dört rekât kılar ve her rekâta bir Fâtiha, yedi Âyete’l-Kürsî, beşer kere de İhlâs ve Mu‘avvizeteyn (Felak ve Nâs) sûrelerini okur.

Selâm verdiğinde 25 beş kere:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ.»

“En üstün, en büyük ve en yüce olan Allâh-u Te‘âlâ’nın yardımı olmadan (hiçbir şeye) güç ve kuvvet yetmez.” zikrini tekrarlar. Sonunda da:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ.»

“Allâh-u Te‘âlâ’dan af diliyor ve O’na tevbe ediyorum.” diye 10 kere tevbe ve istiğfarda bulunur. (Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü’l-esrâr, sh:67)

Receb-i Şerîf’in 3, 4 ve 5. (15 Şubat Pazartesi, 16 Şubat Salı ve 17 Şubat Çarşamba) Günlerinde ve 13, 14 ve 15. (25 Şubat Perşembe, 26 Şubat Cumâ ve 27 Şubat Cumartesi) Günlerinde Kılınacak Bir Hâcet Namazı

Emîrû’l-müminîn Alî ibni Ebî Tâlib (Kerremallâhu Vechehû)den nakledilen ve “Üveys el-Karanî (Veysel Karânî) (Radiyallâhu Anh)ın namazı” diye bilinen bu hâcet namazını başlıkta geçen günlerin birinde kılmak isteyen kişi, geceden oruca niyet eder ve zikrolunan günlerde oruçlu olur, işraktan sonra gusül abdesti alır ve kimseyle konuşmaz.

Zevalden önce (kuşluk vaktinde) dört rekâtta bir selâm vererek on iki rekât kılar. İlk dört rekâtta Fâtiha’dan sonra Kur’ân-ı Kerîm’den kolayına gelen âyet-i kerîmeleri okur, bu dört rekâtı bitirince 70 kere:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ، لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ.»

“Gerçek varlık olan ve her şeyi açığa çıkaran o Yüce Pâdişah olan Allâh-u Te‘âlâ’dan başka hiçbir ilâh yoktur, O’nun benzeri hiçbir şey yoktur ve hakkıyla işiten de, gören de ancak O’dur.” zikrini söyler.

İkinci dört rekâtın her rekâtında Fâtiha’dan sonra üç kere Nasr Sûresi’ni okur, selâmdan sonra ise 70 kere:

«أَقْوَى مُعِينٍ وَأَهْدَى دَلِيلٍ بِحَقِّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ.»

“Ey en güçlü yardımcı ve en iyi yol gösterici olan Allâh! ‘Ancak Sana kulluk ederiz ve ancak Senden yardım dileriz.’ âyet-i kerîmesinin hakkı için (duâmı kabûl et).” duâsını okur.

Üçüncü dört rekâtta ise Fâtiha’dan sonra üç kere İhlâs Sûresi’ni okur, selâmdan sonra 70 kere Elemneşrah Sûresi’ni okur, sonra sağ eliyle göğsünü sıvazlayarak secdeye varır ve orada hâcetini Allâh-u Te‘âlâ’dan diler, hangi hâceti olursa olsun Allâh-u Te‘âlâ’nın lütfu keremiyle elbette o murâdı yerine getirilir. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:55-56; ‘Abdülhayy el-Leknevî, el-Âsâru’l-merfû‘a, sh:111-112)

Receb-i Şerîf’in Onuncu (22 Şubat Pazartesi) Günü Hayırlı Kazâ ve Kader İçin Okunacak Duâ

Tâbi‘înin ulularından olan ve muhaddisler nezdinde sika (güvenilir) kabûl edilen Kays ibni Ubâd (Radiyallâhu Anh): “Allâh-u Te‘âlâ’nın dilediğini silip, dilediğini sâbit bırakacağı(nı açıkladığı Ra‘d Sûresi’nin 39. âyet-i kerîmesinin tecellî edeceği yâni senelik kazâ ve kaderlerinden silinecek ve kalacak şeylerin belirleneceği) gün

Receb-i Şerîf'in onuncu günüdür." demiştir. (et-Taberî, Câmi'ü'l-beyân, 13/571; el-Beyhakî, Şu'a-bü'l-îmân, rakam:3466, 5/303; Muhammed el-Hallâl, Fezâilü şehri Receb, rakam:12, sh:67; es-Sa'lebî, el-Keşfü ve'l-beyân, 15/324; İbnü 'Atiyye, el-Muharraru'l-Vecîz, 3/317; Ebû Hayyân, el-Bahru'l-muhîd, 5/388; el-Kurtubî, el-Câmi'ü li-ahkâmi'l-Kur'ân, 12/93; es-Süyûtî, ed-Dürrü'l-mensûr, 8/470)

Câhiliyyet ehli Receb-i Şerîf'in onuncu gününü tâkip ederler ve kendilerine zulmedenlerin helâki hakkında o saatte duâ ederlerdi ve kabûl görürlerdi. Onların bu hususta çok meşhur haberleri vardı ki İbni Ebi'd-Dünyâ "**Kitâbu Mücâbi'd-da've**" gibi eserlerinde bunları açıklamıştır.

Bu durum **Ömer ibni'l-Hattâb** (Radiyallâhu Anh)a aktarıldığında **Ömer** (Radiyallâhu Anh): "**Allâh-u Te'âlâ onları birbirinden engellemek için bâzı vakitlerde birbirleri hakkında duâlarını kabûl ederdi, ama haklarını tam olarak birbirinden almalarını kıyâmete bıraktı, kıyâmet ise daha dehşetli ve daha acı (olacak)dır.**" buyurdu. (İbnü Receb, Letâifü'l-me'ârif, sh:126)

Dolayısıyla bugünde hayırlı kazâ ve kaderler için çok duâ etmek, hâcet namazı kılmak, duânın kabûlü için de işrak, kuşluk vakitlerini, ezan saatlerini, farz namazların peşindeki anları kollamak ve o kabûl saatlerinde **Allâh-u Te'âlâ**'ya ihlâsla yalvarmak lâzımdır.

İşte bu münâsebetledir ki Berâat Gecesi'nde ve Receb-i Şerîf'in onuncu gününde şu duânın tekrar tekrar okunması fazîletli görülmüştür:

«اللَّهُمَّ إِن كَتَبْتَنِي شَقِيًّا فَاصْبِرْ سَعِيدًا، وَامْحُ اسْمِي عَنْ دِيْوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَسَمِّنِي تَقِيًّا وَارزُقْنِي آيَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَانصُرْنِي عَلَى جَمِيعِ الْأَعْدَاءِ وَاحْشُرْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي زُمْرَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَأَعِزَّنِي مِنْ دَرْكِ الْأَشْقِيَاءِ، إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!» آمين!

"Ey Allâh! Eğer beni bedbaht (sonu kötü) yazdıysan (onu silip sonu iyi olacak) saâdetli biri yaz, adımlı kötülerin dosyasından sil ve beni takvâ sâhibi biri olarak kayda geçir.

Sen bana Enbiyâ (Sûresi)nin (101.) âyetin(de, haklarında güzel karar geçtiğini bildirdiğin kulların arasına girmey)i nasîb et, bütün düşmanlarıma karşı bana yardım et, kıyâmet günü beni peygamberler (Aleyhimüsselâm) zümresinde haşret, kötülerin derekesin(e düşmek)den beni muhâfaza et. Şüphesiz duâları hakkıyla işiten ancak Sensin. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı kabûl et)." Âmîne!

Bu duâyı Berâat Gecesi 300 kere okuyanın her istediğini **Allâh-u Te'âlâ**'nın yerine getireceği nakledilmiştir. (Veliyüddîn er-Ruhâvî el-Mahmûdî, Fezâilü'l-eyyâm, Süleymaniye Kütüphânesi, Reşid Efendi, rakam:156, verak:195)

Receb-i Şerîfin On Beşinci Gece (26 Şubat Cumâ'yı 27 Şubat Cumartesi'ye Bağlayan Gece) Namazı:

1) Receb'in yarı (on beşinci) gecesi 1 Fâtiha, 10 İhlâs ile yüz rekât kılınıp, peşine 1000 kere istiğfarda bulunmak, teşvik edilen amellerdendir. (Muhammed Hakkî en-Nâzilî, Hazînetü'l-esrâr ve celîletü'l-ekzâr, sh:67)

2) Muhammed ibni Hatîriddîn Hazretleri'nin nakline göre: "Receb'in on beşinci gecesini beş selâmla on rekât kılınır, her rekâta Fâtiha'dan sonra 30 kere İhlâs Sûresi okunur, namaz bitince 100 kere 'Estağfirullâh' denilerek **Allâh-u Te'âlâ**'dan mağfiret talep edilir." (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:57)

3) Receb'in yarı (on beşinci) gecesini 1 Fâtiha ve 3 İhlâs Sûresi ile (iki rekâta bir selâm vererek) on rekât namaz kılınır. Selâm verip namazı bitirince 100 defâ:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ.»

"**Allâh'ı tesbîh ederim ve O'na hamdederim. O büyük Allâh'ı tesbîh ederim.**" diye zikredilir. ('Abdülhayy el-Leknevî, el-Âsâru'l-merfû'a, sh:111-112)

4) Receb-i Şerîf'in 30 rekâtının 2.ci 10 rekâtının bu gece kılınması efdal olur. Târifi için bakınız: "**Receb-i Şerîf Risâlesi**" sh:248.

Receb-i Şerîfin On Beşinci Günü (27 Şubat Cumartesi Günü) Namazı:

1) Muhammed ibni Hatîriddîn (Rahimehullâh)ın nakline göre; Receb'in on beşinci günü işraktan sonra yirmi beş selâmla elli rekât kılınır, her rekâta Fâtiha'dan sonra birer kere İhlâs ve Mu'avvizeteyn (Felak-Nas) sûreleri okunur, daha sonra secdeye varılarak şu duâ okunur:

«اللَّهُمَّ لَكَ صَلَّيْتُ وَلَكَ سَجَدْتُ وَبِكَ أَمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، فَارْحَمْ ذُلِّي وَكِبَوْتِي
لَوْجَهِي وَأَنْفِرَادِي وَخُشُوعِي وَخُضُوعِي وَتَضَرُّعِي وَتَحْيِيرِي وَفَقْرِي وَفَاقَتِي، وَاجْعَلْ
لِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا مِنْ هَمِّي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!» آمين!

"Ey Allâh! Yalnız Senin için namaz kıldım, ancak Sana secde yaptım. Sadece Sana îmân ettim, bir tek Sana tevekkül ettim. O hâlde Sen benim Senin huzûrunda alçalmama, yüz üstü kapanmama, yalnız kalmama, boyun kırmama, yalvarıp yakarmama, şaşkınlığıma, ihtiyaç ve zarûretime acı da bana dertlerimden bir çıkış ve kurtuluş nasîb et. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı) kabûl eyle."
Âmîne! (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:57)

2) Receb-i Şerîf ayının on beşinci gününde 1 Fâtiha ve 1 İhlâs ile elli rekât kılmak da teşvik edilen amellerdendir. Bu rivâyette Felak-Nâs sûreleri ilâve edilmemiştir. Gücü az olanlar bununla da amel edebilir. (Muhammed Hakî en-Nâzillî, Hazînetü'l esrâr ve celîletü'l-ekzâr, sh:67)

RECEB-İ ŞERİF'TE İSTİĞFÂR

Ebû Sa'îd (Radyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: "Recebin ilk günü **Rasûlüllâh (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)**in huzûruna girdiğimde bana: 'Ey Ebû Sa'îd! Bu, hayrı ne kadar çok ve bereketi ne kadar büyük bir gündür.' buyurunca, ben: 'Ey Allâh'ın Peygamberi! Bu bereket nedir?' diye sordum.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem): ‘Cibrîl’in bana bildirdiğine göre; Receb’in ilk gecesi olduğunda Allâh-u Te‘âlâ bir meleğe: ‘Dikkat edin! Gerçekten tevbe ayı başlamıştır. Bu ayda Allâh-u Te‘âlâ’dan af isteyenlere müjdeler olsun.’ diye seslenmesini emreder.’ buyurdular.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l mecâlis, 1/140)

Enes ibni Mâlîk (Radiyallâhu Anh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “Her kim Receb ayında Allah-u Te‘âlâ’ya bir kere (bile) istiğfarda bulunursa, Allâh-u Te‘âlâ onu bağışlar.” (İbnü ‘Asâkir, Târîhu Medîneti Dimişk, rakam:5121, 43/291-292)

Receb-i Şerîf’te Yapılacak Mühim İstiğfarlar

1) İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: “Her kim Receb, Şa‘bân ve Ramazan’da, öğlen ikindi arası:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ ظَالِمٍ لِنَفْسِهِ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا.»

‘Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan, Hayy ve Kayyûm olan O büyük Allâh-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ederim. Kendisi hakkında ne bir zarâra ne bir faydaya, ne ölüme, ne de yaşamaya ve ne de dirilmeye mâlik olmayan, (günahlar işleyerek) kendisine zulmetmiş bir kulun tevbesiyle, O’na tevbe ederim.’ derse, Allâh-u Te‘âlâ (o kişinin sevap ve günahlarını yazmakla görevli) iki meleğe: ‘Bu kulun amel defterindeki günahlarıyla alâkalı yazıları yakın.’ diye vahyeder.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l mecâlis, 1/140)

2) Allâh-u Te‘âlâ’nın ayı olan Receb-i Şerîf’te istiğfârı çok yapmak lâzımdır. Özellikle de seherlerde, “Seyyidü’l-istiğfâr (istiğfarların efendisi)” denilen tevbeyi hiç terk etmemek gerekir. (‘Abdülhamîd Kuds el-Mekkî, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:147; Enîsü’l-celîs hâmişi, sh:194)

Seyyidü’l-istiğfâr hakkında geniş mâlûmât için bakınız: “Ezkâr ve De‘avât Külliyyâtı ve Du‘â İlmihâli-2” sh:72-77

3) Alî el-Kârî (Rahimehullâh)ın bir şeyhinden naklettiğine göre: “Receb ayında:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَالْآثَامِ.»

‘Bütün günah ve isyanlarımdan dolayı, celâl ve ikrâm sâhibi olan Allah-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ederim.’ şeklindeki istiğfâr çokça yapılmalıdır.” (‘Alî el-Kârî, el-Edeb fî Raceb, Mecmû‘u resâili ‘Alî el-Kârî, 2/291)

Receb-i Şerîf’in İstiğfâr Duâsı

Allâme Seyyid Hasen ibni Abdillâh Bâ‘alevî el-Haddâd (Rahimehullâh) bir istiğfâr cem etmiş ve buna “Receb İstiğfârı Duâsı” adını verdikten sonra “Şüphesiz bu istiğfârın çok fazîletleri vardır ve hakkında çok rivâyetler mevcuttur.” demiştir. (‘Abdülhamîd Kuds el-Mekkî, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, 142-147)

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، **أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ**، وَأَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مِمَّا يَكْرَهُهُ اللَّهُ قَوْلًا وَفِعْلًا وَخَاطِرًا وَبَاطِنًا وَظَاهِرًا، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ لِمَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَالْآثَامِ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِذُنُوبِي كُلِّهَا، سِرِّهَا وَجَهْرِهَا وَصَغِيرِهَا وَكَبِيرِهَا وَقَدِيمِهَا وَجَدِيدِهَا وَأَوَّلِهَا وَآخِرِهَا وَظَاهِرِهَا وَبَاطِنِهَا وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْ ذَنْبٍ ثَبْتُ إِلَيْكَ مِنْهُ ثُمَّ عُدْتُ فِيهِ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا أَرَدْتُ بِهِ وَجَهَكَ الْكَرِيمَ فَخَالَطَهُ مَا لَيْسَ لَكَ فِيهِ رِضًا، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا وَعَدْتُكَ بِهِ مِنْ نَفْسِي ثُمَّ أَخْلَفْتُكَ فِيهِ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا دَعَانِي إِلَيْهِ الْهَوَى مِنْ قَبْلِ الرُّخْصِ مِمَّا اشْتَبَهَ عَلَيَّ وَهُوَ عِنْدَكَ حَرَامٌ، وَأَسْتَغْفِرُكَ يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، يَا عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ مِنْ كُلِّ سَيِّئَةٍ عَمِلْتُهَا، فِي بَيَاضِ النَّهَارِ وَسَوَادِ اللَّيْلِ، فِي مَلَاءٍ وَخَلَاءٍ وَسِرٍّ وَعَلَانِيَةٍ وَأَنْتَ نَاطِرٌ إِلَيَّ إِذَا ارْتَكَبْتُهَا، وَأَتَيْتُ بِهَا مِنَ الْعِضْيَانِ، فَأَتُوبُ إِلَيْكَ يَا حَلِيمٌ يَا كَرِيمٌ يَا رَحِيمٌ! وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنَ النَّعَمِ الَّتِي أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ فَتَقَوَّيْتُ بِهَا عَلَى مَعْصِيَتِكَ وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنَ الذُّنُوبِ الَّتِي لَا يَعْرِفُهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ، وَلَا يَطَّلِعُ عَلَيْهَا أَحَدٌ سِوَاكَ وَلَا يَسْعُهَا إِلَّا حِلْمُكَ، وَلَا يُنَجِّنِي مِنْهَا إِلَّا عَفْوُكَ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِكُلِّ يَمِينٍ سَلَفَتْ مِنِّي فَحَثَّتْ فِيهَا وَأَنَا عِنْدَكَ مُوَاحِدٌ بِهَا، وَأَسْتَغْفِرُكَ يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجِّنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنَجِّي الْمُؤْمِنِينَ، وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ، وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ فَرِيضَةٍ أَوْجَبْتَهَا عَلَيَّ فِي آنَاءِ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ فَتَرَكْتُهَا خَطَأً أَوْ عَمْدًا أَوْ نِسْيَانًا أَوْ تَهَاوُنًا أَوْ جَهْلًا وَأَنَا مُعَاقِبٌ بِهَا، وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ سُنَّةٍ مِنْ سُنَنِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ نَبِيِّكَ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَرَكْتُهَا غَفْلَةً أَوْ سَهْوًا أَوْ نِسْيَانًا أَوْ تَهَاوُنًا أَوْ جَهْلًا أَوْ قِلَّةِ مَبَالَاةٍ بِهَا، وَأَسْتَغْفِرُكَ يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

أَنْتَ وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، سُبْحَانَكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ،
 لَكَ الْمُلْكُ وَلَكَ الْحَمْدُ، وَأَنْتَ حَسْبُنَا وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، وَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ،
 وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، يَا جَابِرَ كُلِّ كَاسِيرٍ، وَيَا مُؤْنِسَ كُلِّ وَحِيدٍ،
 وَيَا صَاحِبَ كُلِّ غَرِيبٍ، وَيَا مُبَسِّرَ كُلِّ عَسِيرٍ، يَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ إِلَى الْبَيَانِ وَالتَّفْسِيرِ،
 وَأَنْتَ عَلَى مَا تَشَاءُ قَدِيرٌ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ بَعْدَ مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ،
 وَبَعْدَ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْهِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى رُوحِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْأَرْوَاحِ، اللَّهُمَّ
 صَلِّ عَلَى تُرْبَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الثَّرْبِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى قَبْرِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْقُبُورِ،
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى صُورَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الصُّورِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى اسْمِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
 فِي الْأَسْمَاءِ، ﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
 رَؤُفٌ رَحِيمٌ﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾،
 وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ. « آمين!

HASTALIKLARDAN KORUNMAK İÇİN YEMEK YERKEN YA DA BİR ŞEY İÇERKEN OKUNACAK ÇOK MÜHİM BİR DUÂ

Enes (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “Âmiroğullarından bir adam gelip ‘Yâ Rasû-
 lullâh! Şüphesiz ki ben çok derde mübtelâyım, (hastalıklarımın dolayı) elim ne bir ye-
 meğe ne de bir içeceğe doğru gitmiyor. Benim için sağlıkla ilgili **Allâh-u Te‘âlâ**’ya duâ
 et(sen).’ deyince **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem):

“Bir yemek yediğin ya da bir içecek içtiğin zaman, sen: ‘Allâh’ın adıyla (yiyip
 içiyorum)! Öyle bir Allâh’ın adıyla (başlıyorum) ki O’nun ismiyle berâber (olana) ne
 yerde ne de gökte hiçbir şey zarar veremez. Yâ Hayyu! (Ey gerçek hayat sâhibi!) Yâ
 Kayyûm! (Ey yarattıklarını yöneten!)’ de.

**Böyle yaparsan şâyet o yemekte zehir olsa dahî asla sana ondan bir hastalık isâbet
 etmez.”** buyurdu.”

(İbnü Hacer el-‘Askalânî, el-Ğarâibü’l-mültekade min Müsnedi’l-Firdevs, rakam:258, 1/605-606; Burhânüd-
 dîn el-Kûrânî, Cilâü’l-enzâr bi tahrîri’l-cebr fi’l-ihtiyâr, -Mecmû‘u Resâili’l-Kûrânî zımında- 3/553; el-Gümüş-
 hânevî, Râmûzü’l-ehâdis, rakam:437, sh:66)

Duânın Okunuşu

«بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ!»